

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Olcsó tanácsok.

Budapest, július 2.

(v.) A kopláló hivatalnokoknak egy félhivatalos lapfársunk bőven osztogatja a jó tanácsokat. Tartunk tőle, hogy kevés hálát fog tapasztalni szives utbaigazításaiért. A köztisztviselők nyomorúságának nem a tanácsatlanság a forrása, hanem a kenyértelenség. Aki hát segíteni akar rajtuk, ne azt vigye nekik, amijük van, hanem azt, amijük nincs. Kenyeret — igaz — mi sem adhatunk nekik; de segíthetjük és segítjük is őket s igazságos ügyüket a közvélemény őszinte rokonszenvének tolmácsolásával, a közakarátoknak melljük állításával. Ez — sajna — még nem kenyér, de mindenesetre több a tanácsnál. Amit mi teszünk, az nem több, de nem is kevesebb, mint egyenetlenség annak az utnak, amely a kenyérhez elvezet.

A tanácsadó abból indul ki, hogy a szűken dotált hivatalnok minden bajának kezdete a rendkívüli kiadásokra kényszerítő betegség. Igyekezék tehát a hivatalnok arra, hogy egészséges maradjon s hogy családjában se forduljon elő se születés, se megbetegedés, se halál. Ha pedig ez a törekvése sikertelen maradna, akkor segítsen magán társadalmi uton: egy országos segítő egyesület révén, amely tagjainak, ha szorult állapotba jutnak, anyagi támogatást vagy kamatmentes kölcsönt nyújthatna. A félhivatalos tanácsadó szeme előtt a fővárosi újságírók szervezete lebeg, amelynek keretében ilyen segítő alap csakugyan funkcionál. A példa — úgy találjuk — nincs szerencsésen megvalósítva. Állami hivatalnok — az államvasuti tisztviselők beszámításával — kétszázszor annyi van, mint fővárosi újságíró. Az utóbbiak segítő alapja, amely csak részben tud megfelelni a vele szemben támasztott igényeknek, kétszáz-ezer koronára rug. Ha tehát az állami hiva-

talnokok számára ugyanilyen arányú segítő alapot akarnának teremteni, nem kevesebb mint negyven millió korona összehozásáról kellene gondoskodni. Lehet-e ennyi temérdek pénzt akár gyűjtéssel, akár sorsjátékkal, a társadalmi áldozatkésztségnek a legszélsőbb mértékben való kifejtésével is előteremteni? Világos ugy-e bár, hogy ez a példa voltaképpen nem példa, hanem utópia? A milliókat tucatszámra ebből a gazdaságilag elnyomorodott társadalomból nem lehet kisajtolni. S ha lehetne is, mi értelme volna az egész műveletnek? Egy negyvenmillió segítő alap összesarcolása az egész nemzetnek fejenként két koronával való megadóztatását jelentené. Az önkéntes adózás szint-olyan teher, mint a törvényes kényszerből folyó. Megvolna tehát a súlyos adóemelés, de a nélkül, hogy csakugyan segítene az állami tisztviselők baján. Mert a segítő alpnak még a kamatmentes kölcsöne is könyörödmány csupán, mely kivételes bajok esetén kivételesen szavaztatik meg. De a magyar közhivatalnoknak nem a kivételes bajok szülik a keserves gondjait, hanem az inséges állapot állandósága. A munkával való túlterheltség megőrli az egészségét, a silány fizetés pedig a táplálkozás elégtelenségét vonja maga után. Ezt a két állandó bajt segítő pénztárral orvosolni nem lehet, sőt még enyhíteni sem. A hivatalnoknyomoron — ezt ki kell mondani — egyes-egyedül a fizetésrendezés segít.

Revidálni kell hát a hivatalnoki javadalmazásokat. Ez a követelés társadalmi szempontból jogosult, politikai szempontból pedig egyenesen szükséges. A magyar állam alkalmazottai, a közszolgálat munkabírásuk teljes kifejtését kívánja, jogot formálhatnak idegemészítő dologtevésük teljes egyenértékére. E kérdés parlamentári vitatása során a kormány nemrég azt a helyes álláspontot foglalta el, hogy nálunk több a közhivatalnok,

mint a mennyit a közszolgálat megkövetel s a költségvetés elbir. Ez azt jelenti, hogy Magyarországon nem jut minden hivatalnoknak elég hasznos munka, amiből viszont érthető, hogy munkabér sem jut elég minden hivatalnokra. Ha ez így van, akkor a tapasztalt bajoknak legalább egy részét könnyű orvosolni. Csökkentsük a hivatalnokok számát, de emeljük fizetésüket. Széll Kálmán a megyei bürokráciában már behozta azt a kívánatos reformot, mely véget vet teménytelen fölösleges irkafirkának s a lélekölő overworkingot megszünteti. Mért ne lehetne ugyanezt az egészséges műveletet az állami bürokráciára is kiterjeszteni? Ha kiselejtezzük itt is a haszontalan munkát, akkor a közszolgálat kára nélkül apasztható a létszám s a megmaradt hivatalnoki testületet jobban lehet javadalmazni. Hogy az anyagi gondoktól megszabadított köztisztviselőtől lelkesebb és lelkiismeretesebb munka és intenzívebb dologtevés volna várható, azt — úgy hisszük — bizonyítani sem kell. A fizetésrendezéshez szükséges pénzeszközöknek ez volna az egyik forrása. Egy második forrást az állam ugynevezett luxus-kiadásainak megszorításával lehetne megnyitni. Ha jól megnézzük állami költségvetésünket, csaknem minden tárcánál rábukkanunk olyan természetű költségekre, amely — enyhén szólva — nem túlságosan sürgős, legalább nem sürgősebb az állami alkalmazottak emberséges megélhetésének biztosításához fűződő nagy érdeknél. Ezeket a kiadásokat könnyű szerrel lehetne lenyesni s az így megtakarított összeg tetemes részét szolgálthatná a hivatalnokok fizetésrendezéséből eredő költségtöbbletnek. Valamicskét aztán még direkt költségemelés útján is lehetne előteremteni. Hiszen azon már túl vagyunk, hogy egy-két milliányi többkiadás felforgathatná, vagy csak meg is billenthetné állami háztartásunk egyensúlyát. Ne feledjük, hogy

TÁRCA.

Kulcs az asszonyok szívéhez.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Lux Ferka.

Egy délután rettenetes pusztítást vitt véghez a vihar valamelyik kis alföldi városban.

Nagy, erős fákat tépett ki gyökerestől a földből s olyan mély gödröket hagyott utána, akár egy kis kut. A házak tetőjéről lecibálta a zsinódot, cserepet, kiforgatta az esővízes esatornákat s egy-egy mélyebben fekvő utcán egész esónakázó tavat rögtönzött a nagyobb szabású felhőszakadás.

De sehol és senkinek nem okozott ez a kisebb kiadása végítélet nagyobb kárt, mint Tóbiás Gergelynek, az asztalosnak. Ennek a Tóbiásnak a szó szoros értelmében agyonütötte a házat.

Nem közvetlenül a vihar ugyan, hanem a házra reá eső nagy akácfa követte el ezt a végzetes katasztrófát, de ennek az értelmi szerzője mégis csak az a torzonborz szakállú, rossz kinézésű vihar volt.

Szegény kis tönkrelapított házikó! Olyan nagy szerénységgel húzódt meg ott a két nagy, hozzá képest arisztokratikus ház között, hogy bizony isten senkinek sem volt utójában.

Valaha barnára meszelt falával, erősen előre dülve olyan volt, mint egy öreg asszony hegyes álla s ha az ember megnézte a mohával benőtt tetőjét is, akkor meg olyanforma benyomást tett a szemlélőre, mint egy botjára támaszkodó paraszt.

És milyen volt a házikó bedöntött kerítése?

Óreg és korhad, szánalmas és mégis jókedvű, sőt reggelenként, mikor a délignyiló piros virága itt is, ott is kidugta a korhadtszékák közül töleseres fejét, hasonlított egy vén kokott bizarul hajlított és kacérol diszített kalapjához.

És most egyszerre vége lett az öreg, jókedvű kerítésnek, a szerény házikónak, a délignyilónak, a nagy akácának, mindennek, ami a Tóbiás vagyont képezte.

Mikor végre ez a kannibál-vihar minden keze ügyébe eső dolgot összetépett, agyonütött, egy csinos pukkeklivel meghajította magát és átengedte helyét — a napnak.

Ez az öreg ur eleinte álmosan dörmögte a szemét, majd a szemüvegét törülgetve végre rászánta magát, hogy kibontakozzék felhő-dunnájából és csodálkozva nézett széjjel a felfordított világon.

Amint előbukkant a nap aranyos palástjának az első kis szegélye, az utca már tele volt gyerekekkel, emberekkel.

A gyerekek egy része térdig gázolva a piszkos, sáros vízben, boldogan sikongott, a többiek meg a kidőlt fák ágain lovagoltak s keresték kíváncsi tekintetükkel Tóbiást.

Valamelyik egyszer csak észrevette az eperfa tetejét.

— Ni! — kiáltotta esze nélkül — ott van Gergely bácsi.

Ott ült csakugyan Tóbiás Gergely az eperfa tetején, maga sem tudta, hogy jutott oda, mert a házat ért veszedelem majdnem elvette azt a kiesi kótya esztét is, ami még volt.

Lett aztán nevetés, csufolódás.

— Jöjjön le Gergely bácsi, mert elviszi a

héjja! Ha már fenn van Gergely bácsi, költse ki a szarkatömjönöket!...

A felnőt emberek gorombasággal is megtoldották a tréfát.

Tóbiás ijedt arcával, hosszú orrával úgy nézett ki rendesen, mint egy cickány. De most nagyon dühös volt s inkább hasonlított egy ugrásra készülő irbiszhez.

— Gazemberek vagytok! — kiáltotta — takarodjatok innen.

Lenn a fa alatt a csöcselék még jobban kacagott.

— Takarodjatok! — kiáltotta újra Tóbiás, mire egy erős csengésű, üde hang ismételte utána:

— Igen, takarodjatok! Mit csufoljátok ezt a szegény embert, inkább legyetek segítségére, nem elég szerencsétlenség történt vege vele?

Tóbiásnak ez a derék patronusa egy leány volt, még pedig nem is csunya leány. Karsu, mint egy tropikus növény, a szeme tüzes s az ajka pirosabb, mint a nyakán függő kaláris.

Tóbiásnak ellát a lélegzete, amint a leányt meglátta és önkéntelenül lejjebb került egy ággal.

— Ugy, ugy — intett feléje a leány — jöjjön le és ne tegye magát neveltségessé. Okosabb dolgot is találhat most magának, mint a fa tetejére kuporodni. Ezek az emberek itt majd segítenek valamit.

Ha valakinek kellemetlen az emberek jelenléte, csak kérje fel őket egy kis szivességre s nyomban úgy elpárolognak, mint a nyitva felejtett éther. Erre az egyenes felszólításra Tóbiás Gergely portája is úgy kiürült egynéhány perc alatt, hogy mikor észrevették magukat, csak ketten maradtak a pusztulás színhelyén: Tóbiás meg a leány.

a hivatalnokok jobb dotálása nem kidobott pénz, hanem termékeny beruházás, mely bőven megtérül nemcsak a megbízhatóbb adminisztrációban, hanem abban is, hogy a hivatalnoki kar jövedelmi többlete erősebben táplálna az amugy is pangó ipart és kereskedelmet.

Ujból kifejezzük hát meleg rokonérzésünket az állami alkalmazottak országos mozgalma iránt. Kitaratást és mértékűdást óhajtunk e mozgalomnak. Meggyőződésünk, hogy a kormány és a törvényhozás nem fog elzárkózni a jogos kívánságok elől s meg fog tenni annyit és akkor, amennyit és amikor az állam létérdekeinek kockáztatása nélkül megtehet. Csak tartsa meg a mozgalom méltóságos és nyugodt jellegét. Ne fadjon el indultatos izgatottsá, hanem hangsúlyozza okosan és higgadtan az állami alkalmazottak anyagi és erkölcsi érdekeit. Ez az út vezet a biztos sikerre. S ezt az utat a két szélén két korlát szegélyezi. Az egyik: a törvényhozás bölcseségébe vetett hit; a másik: a feltétlen bizalom a kormány humanizmusa iránt.

BELFÖLD.

A miniszterelnök elutazása. Széll Kálmán miniszterelnök további intézkedésig általános kihallgatást nem ad. A miniszterelnök ma délelőn Rátótra utazott, honnét pénteken tér vissza a fővárosba. Elutazása miatt a rendes heti minisztertanácsot már ma tartották meg.

A viravai pánszlávok. A viravai görög-katolikus papok hazafiatalan határozata dolgában egy félhivatalos lap tudósító utján mentegetődik Vályi János eperjesi görög-katolikus püspök, a következők kommunikációjában:

Egy vidéki lap tudósító azon hírére vonatkozólag, hogy az eperjesi görög-katolikus egyházmegye egyik esperesi kerületében a papi gyűlések jegyzőkönyveit a püspök hallgatólagos jóváhagyásával orosz nyelven kezdik vezetni, a leghitelesebb iorrsábol úgy értesülünk, hogy ily kísérlet csakugyan tétet, de semminemű felebezés be nem adatván, a püspök csak most nyert a dologról tudomást és a tervezett újítást szabályszerű tárgyalás alapján feltétlenül be fogja tiltani. Különös mindenesetre, hogy azt a Vályi püspököt meri valaki panszlavizmussal gyanúsítani, aki első sorban vállalkozott arra, hogy a magyar görög-katolikusok zarándoklatát Rómába vezesse s ott az ünnepélyes

Igy, amint egyedül maradtak, a tekintetük tanácstalanul akadt össze.

A leány végre is a minden asszonyok nyelvéhez, a mosolyhoz folyamodott és ez, mint a napsugár a medvét onyájából, Tóbiást is lecsalta a fáról.

Leérve, gyámoltalanul támaszkodott a fa derekához és a leány megszólalt:

— Milyen nagy szerencsétlenség ez itt!

— Bizony! — sóhajtott Tóbiás — a baj mindig megjön váratlanul, a szerencsét meg örökké várjuk és még sem jön.

— Mit fog most csinálni?

Tóbiás vállat vont.

— A kerítést megcsinálom, a házat meg így hagyom üszig. Addig majd csak keresek annyit, hogy kifutja belőle a reparálás.

— Hát mit dolgozik? — kérdezte a leány.

— Seprűnyelet csinálók.

A leány csodálkozva nézett reá.

— De hisz maga asztalos!

Tóbiás durcásan húzta fel a vállát:

— A seprűnyelet is asztalos csinálja.

— De hát miért nem csinál asztalt, széket?

— Oh, — sóhajtott komikusan ihlettséggel a seprűnyelgyártó — asztalt meg széket csinálni nehéz dolog!

— Hát nem tud?

Tóbiás zavartan sűtötte le a szemét:

— Nem, — felelte halkán — nem tudok.

A leány kicsinylőleg vállat vont s pár percig elhallgattak.

— Hogy hívják magát? — kérdezte egyszerre Tóbiás, féltéken a leányra emelve szeméit.

— Marinak — felelte ez.

— Hol dolgozik?

— A dohánygyárban.

Ujra hallgattak.

— Nézze, Mari — kezdte ismét Tóbiás — tud maga turós dübbencset sütni?

fogadtatás alkalmával a magyar liturgia ügyét nehéz viszonyok közt a pápa elé terjesztette. Csak gyanus forrás gyanúsíthat egy püspököt, aki ismeretes osekély javadalmazása dacára 50.000 forintot fordít egy pfaeparandiára, hogy jó magyar tanítókkal lássa el iskoláit és aki a birhért Szt. Bazil-társulat védnökségétől még 1896-ban annak újjalakulása alkalmával visszalépett és egyházmegyéje összes papságát kiléptette a társulatóból.

Ami ebben a közleményben inoktiva, azt határozottan visszautasítjuk. Vályi püspök eljárását jogunk volt nyilvános kritika tárgyává tenni és ezt a jogunkat nem engedjük elvitatni semmiképp. Ami a védekezést illeti, azt tudomásul vesszük, de nem minden megjegyzés nélkül. Mert azt szívesen elismerjük ugyan, hogy Vályi János püspök a maga személyére nézve hazafiság dolgában nem esik kifogás alá, de azt konstataálnunk kell, hogy a főpásztor ellenőrző kötelességét ebben a részben nem teljesíti elegendő éberséggel. Mert az legalább is különös, hogy a püspök ur a budapesti lapokból értesül arról, hogy mi történik az egyházmegyéjében. Végre is annyit ő is tudhatna, mint az a tudósító, aki az esperességi gyűlés határozatát a lapokkal közölte. És ha az eperjesi aulában olyan hiányosan vannak értesülve a viravai pánszláv papok üzeméről, akkor ne tessék csodálkozni azon, ha mi Budapesten abból itéljük meg a püspök ur eljárását, amit megtudunk egy nála jobban informált tudósítóól. A püspök urat ezennel abszolváljuk a hazafiatlanság bünének vádjá alól, de a vétkes mulasztás vádjá alól nem sikerült magát tisztáznia.

Ugron-Rimler. Az Ugron-Rimler-cég tagjai közül ma Rimler Gyula adott életjét magáról. Levél érkezett tőle Zürichből a Budapesti Tagblatt szerkesztőségéhez, amely csak egy részét közölte a levélnek, mivel a többi olyan durvának találta, hogy el nem tűri a nyomdáfestekét. A levélben egyebek közt ezeket írja Rimler:

Zürich, június 29.
(Pályaudvari étterem.)

Tisztelt Uram! A hazaszeretot Petőfőtől tanultam. A kondorosí puszta, ahol születtem, felejthetetlen apám Petőfi Istvánnal (a halhatatlan költő testvérével) és én Zoltánnal, (a költő fiával) szoros barátságot kötöttünk.

Hogy most engem ahelyett, hogy könyvemmel foglakoznának, gyaláznak, az csak politikai ellenfeleim gyöngeségét bizonyítja.

Ezen tulteszem magamat és most csak arra a lelkiismeretlenségre reflektálok, amelylyel felejtethetetlen barátomnak, a rangban alattam állott Gombos udvari titkárnak emlékét előhurokolták, hogy engem ferde világitásba helyezzenek.

Mari elkacagta magát.

— Nem én!

— Kár — felelte az asztalos. — Hát szeretője volt már magának, Mari?

— Van is — kaengott a leány — de — tette hozzá komolyan, diesekvően — az őszszel meg is esküszünk.

Tóbiás végignézett a leányon, aztán elpirult, amire ezeket mondta:

— En csak olyan leányt vennék el, aki tud turós dübbencset sütni, meg akinek nem volt kedvese, de magát azért mégis elvinném, ha hozzám jönne.

— Erre a karesu, fekete leány olyan hangon kacagott, mint ahogy a rigó futyul s ezt a rigóhangját akkor is hallotta még Tóbiás, mikor már nem is látta őt magát.

Egy hét mulva az összetákoltt kerítésen keresztül beszéltek egymással.

Mari felgaskodott egy eperáért s marokkal tépte le róla a tudószerű epret és közbe hunyorított Tóbiásra.

— Összevesztem a Marcival, a kedvesemmel.

A Tóbiás szeme örömtől villant meg.

— Lássá, — szolt — most eljöhete hozzám. Hogy jobban tessék magának, majd asztalt meg széket csinálnék, most is azt próbálok, jöjjön csak be és nézze meg.

Mari bement és amint ott látta a hosszú lábú, hosszú kezű, ciekány arcú asztalost a gyalupad mellett, amint izzadt homlokkal, kidülledt szemekkel, ügyetlenül, de akaratának minden erejével működött valami esetben butoradarabon, meghatottan gondolt arra, hogy: ez az asztalt most egyedül ő érte készült s erre a gondolatra hirtelen melegség futotta körül a szívét és szépen ott maradt: Tóbiás Gergelynének.

Minden barátom tanuskodik róla, hogy barátainak utolsó ingemet is odaadnám. A nagy anyagi áldozatok dacára, amelyeket szegény barátomnak, Gombosnak hoztam, nem tudtam őt megmenteni. Ha van halhatatlanság és örökkévalóság, bizonyára áldását adja rá, ha sikerülni fog imádozott hazánkat Németország karmaiból megmenteni.

Másképpen áll a dolog Ugron Gáborral. Ugron előttem lélektani rébusz. Politikailag nagy stíli, hivatva arra, hogy az ország történetében nagy szerepet játszzék; de Ugron, mint ember, érthetetlen. Nos, Ugron a mi ügyünket kompromittálta. Pedig milyen nagy misszió vár még rá! Egyszerűen azt felelhette volna: „Könyvének közlése nem tetszik ugyan nekem, de megtörtént. Am identifikákom magamat annak tartalmával és most is — franciák nélkül, ha kell — antigermán, franko-russzofil lobogónkat tovább is kezünkben tartjuk. Ez méltó lett volna Ugronhoz és politikai talentumához ...

Quid nunc? Ugron és Rimler egymás mellett nem állhatnak meg. Legsúlyosabb jöttételek közt megvívandó pisztolypárbaj adja hát meg nekünk a jogot arra, hogy politikai végreteletünkhez ezt a kodicillust függeszthessek: „Tout est perdu sauf l'honneur!“ (Minden elveszett, kivéve a becsületet.)

Választási mozgalmak.

Budapest, július 2.

Az V. kerületi szabadelvű Mezei Mór-párt választói ma délután 5 órakor a Vigadó termében választói értekezletet tartottak. A gyűlést, melyen mintegy 800-1000 választó — köztük a kereskedelmi és ipari világ kitűnőségei — jelentek meg, Hüttl Tivadar nagyiparos, az V. kerületi szabadelvűpárt volt elnöke nyitotta meg és meleg szavakban üdvözölte megjelent polgártársait. Meltatva a kerület képviselőjének működését, indítványozta, hogy az V. kerületi szabadelvű Mezei Mór-párt alakuljon meg és jelenlegi érdemű képviselőjét, Mezei Mór jelöltjéül ujából kiáltás ki. A gyűlés mindkét indítványt ellogadta és Hüttl Tivadar vezetése alatt bizottságot küldött ki azzal a megbízással, hogy Mezei Mór-t a jelöltség elfogadására kérje fel.

A küldöttség tagjai a következők: Dr. Adler Zsigmond, dr. Bende Ödön, Brunner Imre, Brust Dávid, Büchler János, lovag Falk Zsigmond, dr. Fraenkel Sándor, Friedmann Ignác, dr. Frischmann Gyula, maróthi Fürst Bertalan, budai Goldberger Berthold, Hamburger Mór, Hertzka Gusztáv, Hirsch Adolf, Horn Dávid, Hüttl Tivadar, dr. Kelemen Gyula, dr. Keresztessy József, Klein Gyula, dr. Köhner Adolf, Kunfalvy Nándor, illencfalvi Linzer Imre, dr. Linksz Ármán, dr. Löw Sámuel, Majorossy Géza, Méttéy Benedek, Pollák Miksa, Szabó Ferenc, Stiller Mór, Tsohógl Gusztáv.

Ezután a párt megalakulván, a párt elnökévé Hüttl Tivadar nagyiparost választották meg; alakítottak továbbá 300 tagból álló elnökséget, 300 választóból álló jegyzői kart és megválasztottak 1000 végrehajtó-bizottsági tagot. Az elnökség tagjainak névsorából, amelyet Stern Sámuel jegyző olvasott fel, kiemeljük a következőket:

Azóli Károly, Adler Lajos, dr. Adler Zsigmond, madarasi Beck Nándor, Kánoki Bedő Albert, Beimel Jakab, Baumgarten Henrik, Baumgarten Lajos, dr. Báron Jónás, Bück József, Beck Dénes, Hevesi Bischitz Lajos, dr. Bende Ödön, Birnbaum Imre, Brauchfeld Sziegried, dr. Bródy Lajos, dr. Bródy Samu, Bródy Zsigmond, Brunner Imre L., Brust Dávid, dr. Brül Ignác, Berczely György, Büchler János, dr. Chorin Ferenc, Darvay Fülöp, Deutsch Sámuel, Déry Károly, malomszegi Elek Pál, Egerzeiger József, idősb Emerling Károly, Eppinger Lázár, dr. Erőss Zsigmond, Fábry Samu, Falk Henrik, dr. Falk Miksa, lovag Falk Zsigmond, dr. Farkas Emil, dirsztai Fischl Béla, Frankl Gottlieb, Frankl József, Frankl Mór, dr. Frankel Sándor, tőszögi Freund Ferenc, dr. Friedmann Bernát, Friedmann Ignác, dr. Frischmann Gyula, Frichmann Jakab Frigyes, maróthi Fürst László, budai Goldberger Berthold, budai Goldberger Gyula, dr. Gaszner Béla, Gregersen Guilbrand, Greiner Manó, dr. Gruber Ármán, Gundel János, Guttmann Ádám, Gyulay Béla, dr. Gyórfy Gyula, dr. Hajós Zsigmond, dr. Hauer Sándor, Hagenmaacher Róbert, Harisoh Pál, hatvani Hatvany-Deutsch Sándor, Hecht Jónás, ifj. Heidelberg Mór, dr. Hein József, Hertzka Gusztáv, Hirsch Jakab, Hirsch Lipót, Hirsch Manó, Hirschfeld Károly, Holtscher D. Lipót, Horn Dávid, Haselböck Ede Alfréd, Jelinek Lajos, csetneki Jelenik Zsigmond, Kaun Lajos, Kanitz Géza, dr. Kelemen Gyula, dr. Keresztessy József, dr. Kenedi Géza, Kertész József, Klein Berthold, Klein Gyula, Klein József, dr. Komlós Ágost, Kozma Samu, Kramer Jakab, dr. Krausz Ede, Kunfalvy Nándor, Korb Flóris Nándor, Langfelder

Ede, Lánosy Leó, malomszegi Légrady Károly, lovag Lederer Sándor, ilenozfalvi Linzer Imre, dr. Links Ádám, Leipzig Vilmos, dr. Löw Sámuel, dr. László Mihály, Lusztig Albert, dr. Mandel Pál, Majorossy Géza, Matuska Péter, Mikszáth Kálmán, Milch Dávid, Mértay Benedek, Pauncz Sándor, dr. Pekár Imre, Perger Ferenc, dr. Pollák Illés, Popper Károly, bonyhádi Percezl Ferenc, Preisner Ferenc, Quittner Zsigmond, dr. Rosenberg Gyula, Roheim Samu, ruszti Ruszt Oszkár, dr. Sámuel Lázár, ilenozfalvi Sárkány József, Semler Sándor, Szimon Jakab, dr. Schiller Zeigmond, Schwarz Izidor, Schweiger Márton, Stiller Mór, Stiller Bertalan, gróf Széchenyi Béla, Szécsi Pál, Szilágyi Dezső, Szalay Péter, dr. Szily Kálmán, dr. Schmidt Ignác, dr. Schöber Béla, Szabó Ferenc, dr. Székely Miksa, Schwarz Lajos, Szerencs János, dr. Szily Adolf, dr. Unger Bernát, Urbán Adolf, gróf Tisza István, Tschögl Gusztáv, Veigelsberg Leó, farádi Vörös László, Wagner Nándor, Weisz Fülöp, szurdai Weisz Adolf, báró Wodiáner Albert, Wolfner Tivadar, Wertheimer Albert, Widder Mór.

A személyesen jelen volt Szilágyi Dezső nevének felolvasásánál a közönség percekig tartó zajos éljenzésekbe tört ki.

Hüttel Tivadar indítványára az értekezlet Széll Kálmán miniszterelnöknek, mint a szabadelvűpárt vezérének és Podmaniczky Frigyes bárónak, mint az országos szabadelvűpárt elnökének a következő két üdvözlő táviratot küldte:

Széll Kálmán miniszterelnök ur ő nagyméltóságának. Kegyelmes urunk! A székesfőváros ötdik kerületének szabadelvű választóközössége, midőn nagyméltóságodnak tisztelettel bejelenti, hogy a kerületnek jelenlegi országgyűlési képviselőjét, Mezei Mór urat újból kijelölte, örömmel használja fel ezen alkalmat, hogy újból kifejezést adjon azon erős bizalomnak és meggyőződésnek, mely nagyméltóságodhoz tüzi ezen polgárságot, mely mindig biztos támasza volt a szabadelvűségnek és nagyméltóságod személyében, multjában és politikájában látja legőbbs és feltétlen biztosítékát annak, hogy az országos politika ezután sem fog eltérni az igaz szabadelvűség útjáról. A székesfővárosi V. ker. Mezei Mór-szabadelvűpárt nevében Hüttel Tivadar elnök, maróthi Füst Bertalan jegyző, dr. Stern Sámuel jegyző.

Báró Podmaniczky Frigyes ur ő nagyméltóságának, mint az országos szabadelvűpárt elnökének. Kegyelmes urunk! Van szerencsénk nagyméltóságodnak bejelenteni, hogy a székesfőváros ötdik kerületének állandóan szervezett szabadelvűpárti választóközössége nagy számban összegyűlést, a kerület jelenlegi országgyűlési képviselőjét, Mezei Mór urat, újból kijelölte. Felhasználjuk ezen alkalmat annak kijelentésére, hogy ezen kerületnek választópolgársága úgy mint a multban, azonképpen a jövőben is törhetlenül ragaszkodik az országos szabadelvűpárt politikai programjához, amelyet a jelenlegi kormány által minden irányban biztosítottak ismervé, azt tőle telhetőleg támogatni fogja. Fogadják nagyméltóságod, az országos szabadelvűpárt iránt, valamint sajtó melyen tisztelt személyére nézve is bizalmunknak és ragaszkodásunknak öszinte megnyilatkozását. Hazafüti tisztelettel a székesfővárosi V. kerületi Mezei Mór-szabadelvűpárt nevében: Hüttel Tivadar elnök, maróthi Füst Bertalan jegyző, dr. Stern Sámuel jegyző.

Báró Podmaniczky Frigyes a következő levélben válaszolt.

Nagyságos Pártelnök ur! Igazolva mai nagybecsű sorainak kézhezvételét igaz örömmel vettem abból tudomásul, hogy a székesfőváros V. kerületének választói ismét Mezei Mór urat pártunk e jeles, kiváló érdemekben igazán gazdag tagját jelölték képviselőül. Hiszem és remélem, hogy a választási küzdelemből, melynek eredménye Nagyságod bürgő vezetése mellett kétes alig lehet, győztesként is az igaz kikerülni, ki körül a választók színe-java ma oly óstaltian bizalommal és lelkesedéssel csoportosult. Hazafüti tisztelettel Podmaniczky Frigyes pártelnök.

Bereczkről írják: Dr. Neumann Ármán, a bereczki kerület országgyűlési képviselője a napokban tartotta itt Bessenyei Ferenc országgyűlési képviselő kíséretében beszámoló beszédét. Kérdésárhélyről nagy kocsisor kísérte kerületébe, a város határán pedig az egész városi közönség zeneszóval várta és üdvözölte. A város ház udvarában tartott beszéde, mely különösen a székyel kérdéssel foglalkozott, nagy hatást kelettet. Utána Bessenyei mondott gyűjtő szónoklatot. A Finta pártelnök által adott ébredés hivatalos volt a város egész intelligenciája. Széll Kálmán miniszterelnököt és Pótsa főispánt táviratilag üdvözölték. Neumann egyhangú megválasztása biztos.

Tekéről táviratozzák: A tekei választókerület szabadelvűpártja ma Ajtay Géza elnöke alatt népes értekezletet tartott, amelyen a kerületnek osaknem valamennyi választója megjelent. Az értekezlet egyhangulag jelölte Bánffy Miklós gróft, aki a jelöltséget elötagadta és rögtön el is mondta programbeszédét. Az értekezletből Széll Kálmán miniszterelnöknek

és Podmaniczky Frigyes bárónak üdvözlő táviratot küldtek.

Bánffy Miklós grófnak eddig ellenjelöltje nincs s így megválasztása osaknem bizonyos.

Széll Kálmán miniszterelnök Selmezbányáról Pulszky Ágost jelölése alkalmából a következő táviratot kapta:

A Pulszky Ágost képviselőjelöltünk tiszteletére ma összejött négy száz választó nevében a legnagyobb lelkesedéssel üdvözöljük nagyméltóságodat, mint szeretett hazánk kormányának elnökét és az ország szabadelvűpártjának vezérét, szívvél-lelkekkel fogjuk támogatni nagyméltóságodat azon nehéz feladatok teljesítésében, melyek sikeres megoldását osakis szeretett miniszterelnökünk fényes tehetségétől várjuk. Báán Elemér pártelnök, dr. Széll László jegyző.

A miniszterelnök erre a következő feleletet küldte:

Öszinte örömmel és megelégedéssel vettem meglehangú táviratokat, amelyben engem üdvözölni és további támogatásokról biztosítani sziveskedtek.

Fogadják, kérem, legmelegebb hálamat. Széll.

Tanügyi gyűlések.

Budapest, július 2.

Négy nagyobb szabású gyűlést foglalunk össze ezen a helyen. Hármak közülük Budapestben nyitottak meg, egy a vidéken folyik le. A Középiszkolai Tanár Egyesület a Tudományos Akadémiában harminctőlök közgyűlést tartja, a zenetanárok és zeneszerzők első kongresszusukat a Royal-szállóban, a Zsidó Tanítók Országos Egyesülete három-három éves ciklusa most fejeződött be, s ebből az alkalomból kerültek össze tagjai beszámolóra és tanácskozásra, végül a Délmagyarországi Tanító-Egyesület Dettára tüzte ki harminctőlök közgyűlést.

Mindazoknak a testületeknek, amelyek ezeken a gyűléseknek külön-külön tanácskoznak, még sok az okuk arra, hogy a maguk anyagi helyzetével foglalkozzanak főként, mégis az ülésozések első napja már is azt mutatja, hogy nagyobb mértékben magasabb szempontok vezetik őket megbeszéléseikben s az eddig történt felszólalásokból a közérdek előmozdítására való törekvés, a magyarságnak, a nemzeti eszmének a szolgálata emelkedik ki fontos célul.

A tanárok közgyűlésén a tanácskozás bekecsését egy pillanatra a szegedi tanárgyűléssel kapcsolatos egy kis egyenetlenség elevenítette fel csupán, amelynek lecsillapultával aztán napirendre kerültek a fontos kérdések. A zene-kongresszuson a magyar zenének a művészet többi ága mellett való elhanyagolását, különösen pedig a középiszkoláktól való elhanyagolását tárgyalták. A zsidó tanítók gyűlésén pedig a valláskerülősi alapon nyugvó nemzeti irányú iskola, mint ideál felé törekvés szükségességét hangoztatták. Mindezek a tények teljes reménységet adnak arra nézve, hogy a most folyó gyűlések értékes eredményekkel zárulhatnak be.

Az egyes gyűlésekről szóló tudósításokat a következőkben adjuk:

(A középiszkolai tanárok.)

A középiszkolai tanárok közgyűlésére nagyszámban jöttek el a vidékről, s az Akadémia heti ülés-terme egészen megtelt a tagokkal. A közgyűlést, amelyet választmányi ülés előzött meg, Hoffer Károly főigazgató egyesületi alelnök nyitotta meg.

Az elnök üdvözölte a vidékről egybegyűlt tanárságot. Sa-nálkozását fejezte ki azért, hogy Beöthy Zoltán az egyesület elnöke, egészségének helyreállítása miatt kénytelen a gyűlésről távol maradni, s ennek következtében a gyűlésből hiányozni fog az a magas röptű irányadás az eszmékben és az a finom tapintat a gyűlés vezetésében, ami az elnöknek mindig sajátja. Reméli azonban hogy változatlan szellemben fognak a tanácskozások folyni, s a tanárság ugyanúgy fogja támogatni a gyűlés vezetésében az elnök helyettesét mint az elnököt. Minthogy a főtitkár feladata lesz az egyesületi évről beszámolni, mint elnök, csak az aktuális kérdésekre kíván egy-két szóval reflektálni. Első sorban, amiről mindig mint jelenlevő dologról beszélhetünk, ez a középiszkolai tanárság bizalma miniszteréhez, aki folyton arra gondol, hogy mit és miképpen segítsen egyik-másik bajunkon, s ha valamiben mégsem segíthet, az tisztán a körülmények mulik. Másodszorban a tanárság öntudatának emelésére szolgálhat a vizsgálóméltóság a párisi kiállításra, amelyen középiszkoláink fényes sikert arattak. Ez bizonyítja, hogy közepoktatásunk az utolsó években erősen fejlődött.

A munka — folytatta — a miénk volt és a kép, amiről a kiállítás szólt: mi voltunk. Azonban az a férfiu, aki a világversenyben nekünk elismerést tudott szerezni, ez Erdődi Béla főigazgató volt, aki mint párisi miniszteri biztos, a magyar középiszkolai tanárság

háláját érdemelte ki, amit osztal a közgyűlés nevében ki is fejez. (Éljenzés.)

Rámutat még az elnök a gyűlés gazdag programjára, melynek minden pontját szakavatott emberek fogják előadni. Áldást kívánva a tanárság egyetértő munkájára, meguyitottan jelentette ki a gyűlést. (Éljenzés.)

Boncz Ödön osztálytanácsos a miniszter nevében üdvözi a közgyűlést. Annál örömeztőbb teszi, mert hat éve ismeri már a központból azt a fáradságtalan munkát, amit a tanár végez. Alig van a közszolgálatunk ága, mely ezzel versenyezhetne. A zivnek, az észnek a munkálója. A legműveltebb pályák harcosait képezik és ezzel hazánk fölvirágoztatását iparkodnak elérni. Célja a közepoktatásnak nem meglegházi növényt előlni, hanem kismerni a magyar gyermek természetét és képességeinek megfelelően nagyra nevelni. Az a szervezet, ami a tanárgyület nyújt ebben az irányban, igazítja a közepoktatást. A miniszter méltányolja a tanárgyület nagy érdemeit és üzeni, hogy a rendes állami szubvencióját, 2000 koronát az idén is szivesen megadja. (Éljenzés.)

Beöthy Zoltán táviratban üdvözi a gyűlést.

Az elnöki megnyitó után következett Négyessy László főtitkár évi jelentése, amely szerint az elmúlt egyesületi év a csendesek közül való volt. A tanárság anyagi helyzetének kérdése alig fordult meg egyik tanári körnek tanácskozási programján. Annál nagyobb tért nyertek az elmúlt évben a szakkérdések. Így a középiszkolák felügyeleti kérdésért országsszerte megvitatták és olyan megvilágítás után, mint amilyen Alexanderé és Pirchalaé, most a közgyűlésnek lesz alkalma ebben a kérdésben állást foglalni. Eppen így az ifjuság erkölcsi megóvása is teljesen elő van készítve és a mai tanácskozás fogja befejezni azt az akciót, amit ebben a tárgyban a tanárgyület tett. Nemkülönbön gazdag volt eredményekben az a szép vita, amit az akciók tanáról folytattak az elmúlt évben a körök.

Hosszabb vita követte a főtitkár évi jelentését. Hegedűs Pál (Szeged) felszólal a jelentés ellen, amiért a titkár a rangsor kérdésést nem emelte s utalva arra, hogy Szegeden nagygyűlést tartott 300 vidéki tag, az egyesület évét csendesnek nem lehet nevezni. Kijelenti, hogy őt eddig sértették, ő most bosszút áll. (Éláll-kiáltások.) Hivatkozik az egyesület közliönyének mostani szerkesztőjére, aki legujabban beösmerte, hogy az első rangsor hibás s telovassa Balogh Péter cikkét. Rámutat arra hogy a régi rangsorsort eddig mindig védte az egyesület. Mi a Pallordulás oka? Szerinte az, hogy a választmány néhány hét előtt arra gondolt, hogy a fővárosi tanárok pótlékot kaphatnak, mint a bírák. (Éláll! Éláll!) Szerinte a választmány ezért változtatott frontot. (Nem áll!) Szerinte érthetetlen a választmány véleményváltoztatása, mikor hozzá a miniszter többször fordult, hogy miként lehetne e bajokon segíteni, de olyan választ adott, amelyet a miniszter nem fogadhatott el.

Négyessy titkár válaszában rámutat arra, hogy jelentésében igen is szólt a kérdésről. Kijelenti, hogy véleményét nem változtattak, éppen ők küzdöttek folytonosan a soronküli előléptések ellen, de a rangsorsort sem lehet a minisztert feleslegessé vonni, mert ehhez joga van. A fővárosi és vidéki tanárok közt ellentéteket hajszolni — rossz politika; az egylet mindig a tanárság egyetemet tekinti. (Éljenzés.)

Balogh Péter szerkesztő rámutat arra, hogy a rangsorbaosztás bizony sok sérelmet hozott. Ajánlja, hogy a titkári jelentést tudomásul vegyék.

Simka (Debrecen) helyteleníti, hogy egységet zavaró kizetlések hangzottak fel, amelyek az ünneplő hangot megromták.

Váro Ferenc (Nagy-Enyed) a napirendretérést javasolja.

A közgyűlés a kérdés ielett napirendre tér s a titkári jelentést tudomásul veszi. Müller pénztáros jelentését tudomásul veszi, hasonlóképp Tóber Ágost jelentését a segélyszó-alapról a számvizsgáló-bizottság jelentését és a költségelöirányzatot, idöközben nagyon megosapant érdeklődés mellett.

Rombauer Emil (Brassó) értekezett a középiszkolai felügyelőről. Abból indult ki, hogy hazánk nemzeti-ségi térképén végigtekintve Budapest csak egy apró pont, ha tekintélyes pont is, ahol nem is tudják, hogy mekkora a nemzet számára meghódítandó terület. E hódító munkában a középiszkolák a legnagyobb szerep. Hogy igazán jó legyen ez az iskola, szükséges első sorban, hogy igazgatója az iskolának éjen. Legyen az igazgató mindenekelőtt etnikus ember, vagy magyarán mondvá tisztességes ember. Tudjon parancsolni. Legyen tudatos magyar hazafi, akinek hazafisága nem üres szó. 16 éves igazgatói működésében meggyőződött, hogy erről igen-igen sokszor tehet tanúságot az igazgató. Legnehezebb feladata az igazgatónak a tanárokhöz való viszonyból fakad, ezért nem szabad radikálisnak lennie. Lásson sokat, de keveset vegyen észre. Szól az előállható konfliktusokról. A társadalommal szemben fönnálló igazgatói feladatokról is bőven szólt.

Hasonlóképpen részletesen szól az igazgató és a felsőbbseg viszonyáról. Kívánja, hogyha az igazgató felelős az iskoláért, akkor legyen beolvasása a tanári kar szervezésében. Az igazgatónak való tanárt a felolvasó szerint a főigazgatónak kell kikeresnie, nehogy azok, akik maguk képesek kijárni az igazgatóságot, morális kvalitásukkal megromtásák az iskolát.

A főigazgatói munkaköréről szólva, dicsőretil emeli ki Alexander állásfoglalását, ehhez kevés a hozzá-

tennivalója. Kiemeli azonban a főigazgató osekély dotációját, mely éppen nem vonzza az igazgatókat arra, hogy erre az állásra aspiráljanak. Az anyagiakról szólva, bevonja az egész tanárság anyagi viszonyainak javítási kérdését. Kér 2400 koronás alapfizetést 800 koronás pótlékokkal, számszerint héttel. Az igazgatóknak és főigazgatóknak is ez lenne a fizetése 1000 és 2000 koronás pótlékkal.

Még az iskolák legfelsőbb kormányzatról szól. Szeretné, ha a minisztérium nem címmel, vagy affélével, hanem a valóságban meglátná egy-egy tanárnak igaz érdemét. Csak arra mutat, hogy vagy háromszáz iskolai értesítő 300 tanár tudomány munkáját hozza. Nem lenne-e érdemes, hogy évenként a három legjobb értekezést a minisztérium évről-évre kitüntető? Mindezzel törekedett megvilágítani a kérdést.

Az értekezést éljenzéssel fogadták. Jónás János (Pozsony) szép előadás kíséretében ajánlotta a következő határozati javaslat elfogadását:

1. A közgyűlés lelkes örömmel üdvözi dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak azon rendeletét, mely a Budapesti Szabad Egyetem alapszabályait 17 vonásokban megállapítja, mint oly intézmény kezdeményezését, mely nemzeti művelődésünket extenzív és intenzív irányban fejleszteni alkalmas.

2. A közgyűlés a Szabad Egyetemnek különösen a vidéken való megerősítésére első sorban a középiskolai tanári testületeket és tanári köröket tartja hivatottnak és midőn egyfelől fölhívja a testületeket és köröket, hogy vidéki bizottságok alakításával minél előbb a cselekvés terére lépjenek, másfelől azon kérelmet határozta terjesztetni a miniszter ur elé, hogy a központi bizottságban az ő kinevezésének fenntartott helyekre lehetőleg a középfokú oktatás terén működő férfiakat, köztük vidékieket is nevezzen ki.

3. Föltétlenül szükségesnek tartja a közgyűlés, hogy a Szabad Egyetem szervező munkálatainak eszközésével és összes ügyeinek vezetésével egy állandó tisztviselő bizáskék meg, kit megfelelő címmel és állandó, rendszeresített fizetéssel, a központi bizottság meghatalmítása mellett a Miniszter Ur előterjesztésére ő Felsője a király nevez ki.

4. Szükségesnek tartja a közgyűlés, hogy a szervezéssel és vezetéssel megbízandó tisztviselő szerkesztése alatt „Szabad Egyetem” címmel folyóirat adassék ki, mely az e téren az országban és a külföldön fölmerülő jelenségeket behatóan ismerteti, irányító eszméket, syllabusokat és minta-előadásokat közöl, egyszersmind a Szabad Egyetem céljaira rokon törekvéseket (köz-könyvtárak, vándor-előadások, kiállítások, levelező csoportok alakulása stb.) figyelemmel kíséri és ezek fölül tájékoztat.

5. A központi bizottság egyik legsürgősebb feladatának tekinti a közgyűlés részletes szervezeti szabály alkotását, annak kimondása mellett, hogy Szabad Egyetem címen nyilvános tudományos előadások csakis e szervezeti szabály alapján és értelmében rendezhetők.

6. E szervezeti szabályban különösen érvényesítendőnek véli a közgyűlés a következő elveket:

a) Szabad egyetemi előadásokat csakis a központi bizottság által approbált egyének tarthatnak, csakis a központi bizottság által jóváhagyott terv alapján.

b) A Szabad Egyetem hallgatói tandíjait fizetnek, még pedig egy-egy hatórás előadás hallgatásáért legalább 3 koronát, mely dió az illető vidéki bizottság által figyelmet érdemlő esetekben mérsékelhető, vagy egészen is elengedhető.

c) Minden szabad egyetemi előadásról az előadó köteles syllabuszt adni a hallgatók kezébe, amely nem csak az előadás vázlatát tartalmazza, hanem irodalmi tájékoztatást is az önképzésre utmutatást is nyújt.

d) Az előadók egy-egy hatórás előadás tartásáért s a syllabus kiadásáért legalább 100 korona tiszteletdíjat kapnak.

e) Az előadásokhoz lehetőleg vitakozások fűződjenek; mindenesetre köteles az előadó a hallgatók által hozzá intézett tárgyszerű kérdésekre fölvilágosítást adni.

f) A hallgatók közül az önként jelentkezők 2 korona külön díj fizetése mellett, mely díj az előadót illeti, egy-egy összefüggő előadás tárgyköréből írásbeli és szóbeli vizsgálatot tehetnek és e vizsgálat eredményéről az előadó s az illető vidéki bizottság elnöke által aláírandó minősített bizonyítványt kapnak.

g) A Szabad Egyetem címen befolyó minden-nemü bevétel a központi bizottság pénztárába szállítandó be; viszont a vidéki bizottságok előterjesztése s a központi bizottság határozata alapján ez a pénztár felezi a Szabad Egyetem címen az egész országban fölmerülő összes kiadásokat.

A közgyűlést holnap a következő tárgysorozat-al folytatják:

Július 3-án, szerdán. A közgyűlés második napja. Délelőtt 9 órakor a közgyűlés folytatása az Akadémia heti ülésében.

Napirend:

I. Előadások. 1. Balogh Péter (Budapest): Az iskolai helyesírás kérdése. 2. Walther Béla (Lőcse): Az ifjúság erkölcsi óvása. 3. Makay István (Pápa): A jelkeztet tanárok bajai.

II. Indítványok. 1. Az igazgatóság előterjesztése két tiszteleti tag választása iránt. 2. Az igazgatóság előterjesztése a Közlönyhiv, vagy heti megjelenésére és fizetés, illetőleg lap-alakjára nézve. 3. A debreczeni tanári kör indítványa az elemi és középiskola viszonyának egyesületi tárgyalása iránt. 4. Egyéb

indítványok, amennyiben a közgyűlés megnyitására benyújtanak.

III. A közgyűlés berekesztése. Egy óraker társaságban az István főherceg-szálló első emeleti étter-mében. Esetleges kirándulások a Margitszigetre vagy a főváros környékére megbeszélés szerint.

(Zenetanárok, zeneszerzők.)

A Royál-szálló nagytermében 9 órakor gyűltek össze első kongresszusra Magyarország zeneszerzői, zenéiről és zenetanárai a végből, hogy helyzetüket megbeszéljék, fontosabb zenei kérdéseket megvitassanak s anyagi érdekeik javításáról is gondoskodjanak.

A kongresszus védnökségét gróf Szapáry Pál vállalta el. Jelen voltak többek között: Id. Ábrányi Kornél, Bogisich Mihály címzetes püspök, Lányi Ernő, Gaál Ferenc, Sztójánovics Jenő, Antalik Károly, Siposs Antal stb. Bécsből két kiküldött jelent meg: Frank Ferenc és Schöff Henrik, továbbá a vidékről is számosan.

A kongresszust az előkészítő bizottság nevében Siposs Antal nyitotta meg, röviden vázolta a célt, mely a zenészeket összehozta. Indítványára négy tagú küldöttség ment a kongresszus védnökéért, gróf Szapáry Pálért.

A fiatal gróf mihamar megjelent a teremben, ahol lelkes éljenzéssel fogadták. Siposs Antal üdvözölte őt s a kongresszus nevében köszönetét fejezte ki a védnöki tisztség elvállalásáért. Nagy feladatok megoldását várják tőlünk — ugymond — s reméljük, hogy tanácskozásainkat siker fogja koronázni.

Gróf Szapáry Pál megköszönte a megtisztelést s iparkodni fog kötelességének — tehetségének szerint — megfelelni. Iserni a zene nagyfontosságát, különösen Magyarországon s óhajtanódnak tartja, hogy ez az első kongresszus ne legyen egyuttal az utolsó. (Éljenzés.)

A kongresszus ezután diszelnököknek megválasztotta: Gróf Zichy Gézát, Bogisich Mihályt címz. püspököt, Mihalovich Ödönt, Mayer Károly kanonokot, verebi Veégh Jánost, Rózsavölgyi Gyulát, Bartay Ede kir. tanácsost, id. Ábrányi Kornélt, Ruschek Antal plébánost, Lung György tanácsnokot, mint az Orsz. magyar dalregyesület elnökét, Rákosi Jenőt, mint az Otthon elnökét, Vészi Józsefet, mint a Budapesti Újság-írók Egyesületének elnökét, Falk Miksa orsz. képviselőt, ifj. Ábrányi Kornélt és dr. Kemedi Gézát. Elnököknek: id. Ábrányi Kornélt, Farkas Ödönt, Lányi Ernőt, Angyal Armandot, Gaál Ferencet.

Ságh József oly tostület megalakítását indítványozza, amely időnkint gyűléseket tartva, egy második kongresszus tartását előkészítse s megvitasson oly zenei kérdéseket, amelyek azután a következő kongresszus napirendjére kerülnek. Nevezik el azt az 50 tagból álló bizottságot a zenei kongresszus állandó tanácsának.

Az indítványt egyhangú elfogadása után gróf Szapáry Pál terjesztette elő javaslatát a zenepalotáról.

Fővárosunkban — ugymond — nincsen olyan hangversenyterem, amely a művészi és egyéb követeléseknek megfelelné. Ezért egy zenepalota megépítését hozza javaslatba. Legyen ebben az épületben 3-4 hangversenyterem, az utcai frontra néhány zeneműkereskedő. E terv megvalósításához természetesen a kormány és a főváros támogatására van szükség s ő már ma is kijelentheti, hogy ugy a kormány, mint a főváros a legnagyobb jóindulattal néznek az eszme megvalósítása elé. Indítványozza: 1. Mondja ki a kongresszus határozatilag, hogy a zenepalota létesítését szükségesnek és jónak tartja. 2. Tüzzenek ki jutalmat a palota tervére. 3. Kérdezzék meg a kormányt és a fővárost, hogy miképpen szándékoznak a palota felépítésének tervét erkölcsileg és anyagilag támogatni.

Az indítványt a kongresszus egyhangú lelkesedéssel fogadta.

Ságh József rövid előadásában az Országos Nyugdíjgyűlésbe való belépést sürgeti. Ismerteti a nyugdíjgyűlés keletkezésének historikumát. Eleinte csak mint segélygyűlés működött. Két évvel ezelőtt segély- és nyugdíjgyűlésté alakult, de a nyugdíjgyűlésnek mindaddig csak 27 tagja van, pedig a társaság vagyon megaladása az 50.000 forintot. Lelkes szavakban buzdít a nyugdíjgyűlésbe való tömeges belépésre, mert csak így virágozhatik fel az egyesület, s így lesz gondoskodva a zenészek aggr. koráról, esetleg családjukról. Kérjük meg a kormányt, hogy támogassa a nyugdíjgyűlést s rendelje el, hogy a hangversenyek jövedelmének bizonyos százaléka, mely eddigelé a rendőrség javára esett, engedessék át a nyugdíjgyűlésnek.

Egyhangúlag elfogadták az indítványt. Donáth Lajos A mi bajaink címen fejtegeti a zenei oktatás reformjának szükségességét, a zenekarok kérdését, a szerzői jog rendezését, a zeneszövetség megalakítását.

Bogisich Mihály, hivatkozással Donáth előadására, az egyházi zenekarok tökéletlenségének okát a viszonyokban találja. Nem lehet jobb egyházi zenekarokat összehállítani s ezért nincsenek jobbak.

Antalik Károly minden félreértés elkerülése végett kijelenti, hogy a nyugdíjgyűlést nem kell megalakítani, az már megvan, csak lépienek be minél tömegesebben.

Schnöller Lajos a zeneiskolákról szóló előadásában eltiltőleg nyilatkozik a gombamódra szaporodó zeneiskolákról, amelyeknek vezetői sok esetben semmiféle képesítéssel nem bírnak. Indítványozza,

hogy az összes zeneiskolák állami felügyelet alá helytessenek, zeneiskolák csakis az alakítandó tanács engedélyével lehessen nyitni s ez a tanács dolgozzon ki külön tantervet a zeneiskolák részére.

Sztójánovics Jenő azt véli, hogy a javaslatot így egyszerűen elfogadni nem lehet, de tegyék át a javaslatot az alakítandó szaktanácsra, amely a dolog részleteit megbeszéli s ehhez képest saját hatáskörében intézkedni fog.

A kongresszus Sztójánovics javaslatát magáévá teszi.

Délután 3 órakor folytatták a tanácskozást a mindenekelőtt fölolvasták a beérkezett üdvözlő táviratokat, amelyek leveleken üdvözlik a kongresszust s főképp annak fíradhatatlan szervezőjét: Ságh Józsefet. Ily sürgönyöket küldtek: Leichtenberg Emil, a rigai opera karmestere, Kuhac Xav. Ferenc (Zágráb), Szijártó karnagy (Orsova), Kövessy Ferenc (Ullersdorf), Trarik Kornalia (Nagyvárad), Epstein Karolina (Nyir-egyháza) stb.

Majör I. Gyula volt délután az első felolvasó. A zene- és énekoktatás a középiskolákban című értekezése kapcsán azt indítványozza, hogy a zene- és énektanítás vétségék fel a középiskola rendszer tantervétől kőss s az énektanár, kinek megfelelő kvalifikációval kell rendelkeznie, legyen anyagi helyzet dolgában egyenlő a többi tanárokkal.

Bogisich Mihály rövid felszólalása után, melyben hozzáfűrt Majör javaslatához, a kongresszus elhatározta, hogy indítványát átteszi az állandó szaktanácsra.

Ezután Szommer Endre (Szeged) olvasott fel a vidéki zeneiskolák államosításáról. Indítványa az, hogy a tanítási nyelv mindenütt magyar legyen, hogy az összes zeneiskolák részére egységes tanterv dolgoztassék ki, hogy a növendékek ott érvényes oklevelet nyerhessenek s hogy a vidéki zenetanárok fizetése rendeztesse.

Bogisich nem fogadja el az indítványt, hogy minden vidéki zeneiskolák joga legyen oklevelet felszólalni. Szerinte csak Budapestben lehet olyan nagyobb zeneiskola, amely zenetanári diplomát adhat.

Sztójánovics Jenő előre tudja, hogy a zeneiskolák államosítása egyelőre kivihetetlen. Elégéses, ha felkéri a kormányt arra, hogy a zeneiskolák tanárait kvalifikációhoz kösse, a már meglévő zeneiskolákat, melyek tisztességesen működnek, támogassa s újabb iskolák keletkezéséért előmozdítsa.

A kongresszus éljenzéssel fogadta Sztójánovics indítványát.

Baics Izidor a szerb egyházi, nép- és tánczenéről tartott érdekes előadást, különösen a szerb egyházi zenével foglalkozott bővebben. Szépen esztelte a szerb nép szimpátháját a magyarok iránt.

A mai tanácskozások befejeztével kihirdették az említett állandó szaktanács tagjaira történt szavazás eredményét. E szerint a tanács tagjai lettek: Idősb Ábrányi Kornél, Aggházy Károly, dr. Angyal Armand (Győr), Adámy Rezső (Besztercebánya), Belezsnay Antal (Nagyvárad), Bourdeaux Géza (Kecskemét), Belloncs Imre, dr. Dunda János, N. Donáth Lajos, Erdélyi Dezső, Erney József, Farkas Ödön (Kolozsvár), Faludy Károly, Frank Gábor, Gáthy Zoltán (Pápa), Gaál Ferenc (Szabadka), Goll János, Gobbi Alajos, Hazslinszky Gusztáv, Hackl N. Lajos, Hegyi Béla, Juhász Aladár, Kápy Gyula (Eperjes), Krausz Gusztáv, Kereszty István, Kerner István, Kun László, Kern Aurél, Kerner József (Kassa), Langer Viktor, Lányi Ernő (Ezer), Majör J. Gyula, Meisner Imre, Metz Albert, dr. Moravcsik Géza, dr. Molnár Géza, Pogatschnigg Guidó (Kaloosa), Ságh József, Siposs Antal, Sigmund Sándor, Szabados Béla, Szentgály Gyula (Kecskemét), Szommer Endre (Szeged), Sztójánovics Jenő, Szögédi Endre (Szeged), Schnöller Lajos, Tóth Lajos, dr. Vajda Emil (Győr), Vavrincez Mór és Ziegler Béla.

A tanácskozást holnap reggel 9 órakor folytatják.

(A zsidó tanítók.)

Az Országos Izraelita Tanítóegyesület ma délelőtt kezdte meg két napra terjedő közgyűlését a pesti hitközség disztermében, melyet zsefolásig megtöltött az ország minden részéből fölsergőlt tanítóság. A közgyűlésen Schneiger Márton, az országos zsidó-iroda elnöke képviselte a hitközséget és a kormányt. Kornfeld Gyula elnök megnyitójában visszaillesztést vetett az elmúlt három évre, mely alatt az egyesület szaporított kitűnő tankönyveit és hozzáfűrt a tanügyi fejlesztéséhez. Azután Erdős Jakab, a bajai polgári fiú- és leányiskolák igazgatója tartott nagyérdemű felolvasást „A magyar zsidó-iskola a felekezet és a magyar nemzet szolgálatában” címen. A felolvasó utalt arra, hogy manapság az iskola köteles elvégezni a nevelésnek még azt a részét is, melyet az iskolák nagy elfoglaltsága miatt elhanyagol. Ily módon az iskola nemcsak a gyermeket, de a családot is neveli. Ez a megnagyobbodott hatáskör még inkább emeli a felekezet iskolák feladatának a fontosságát. A magyar zsidó-iskola már évtizedek óta védvára és uttörője a magyarságnak. A vallás-erkölcsi alapon nyugvó nemzeti irányú iskola az az ideál, melynek megvalósításán a magyar zsidó-tanítóság vállaltva dolgozik. A régebbi tanítói nemzedék éppúgy terjesztette a nemzetiségi vidékeken a magyar szót, mint ahogy ma lelkesedik az ifjabb gárda a nemzeti eszméért. Ez alapelvek kifejtése után a felolvasó azokat a kötelességeket ismertette, melyek a társadalmat terbelik az iskolával szemben. Felhívta a figyelmet arra a szomorú körülményre, hogy a közmondásossá vált zsidó-jótekonyság mellett a zsidóság nem eléggé támogatja iskoláit. Utalt a terjedő vállaltalan-ságra és erkölostelenségre, mely nem a kultúrából,

hanem az emberi gyöngeségből sarjadzik korunkban nagy mértékben. Emberi kultúrát terjeszteni, a vallást ápolni egyaránt feladata az iskolának, és mivel a család nem teljesíti ez irányban kötelességét, a felekezeti iskolára hárul kétszeres súlyal az a feladat. Végül a fiatal tanítói nemzedéket buzdította, hogy ne csak tanításával, hanem példájával is nevelje a jövőd nemzedéket a vallás és haza szeretetében.

A nagy tetszéssel fogadott értekezését az elnök köszönetét fejezte ki. Ezután *Kuthy Zsigmond* debreczeni igazgató ismertette a magyar zsidó felekezeti tankönyvirodalmat, különös tekintettel az egyesületi tankönyvekre. Kiemelte a zsidó tanítók érdemét, melyet jó könyvek írásával szereztek a közművelődés terjesztés körül.

Hajnal Jakab egyesületi titkár jelentésében az elmúlt 3 év működését ismertette. Az egyesület bevételét évi 50.000 koronát, vagyonát 150.000 koronát tesznek ki. Ebből özegeknek, segélyezésre, irodalmi ösztöndíjakra, havi közlőnyre és monografiákra 40.000 koronát költenek évenként. Az egyesület tagjainak a száma 550. A titkári jelentést tudomásul vették.

Ózer Zsigmond nevére 2500 koronás alapítványt létesítettek. A Szántó-féle irodalmi alapítványt *Mandl Bernátnak* ítélték oda, de az *Nagy József és Lövi Simon* javára lemondott a jutalomról. Miután még tisztelhetbeli tagoknak megválasztották *Lövi Mór*t, ki 100.000 koronát adományozott a bibliafordításra és *Réti Mór* műegyetemi tanárt, a közgyűlés az alapszabályok módosítását tárgyalta. A tisztújításra holnap kerül a sor.

(A délidéki tanítók.)

A Délmagyarországi Tanítóegylet XXXV. évi közgyűlése tulajdonképpen ma kezdődött meg. A tegnapi választmányi és konviktusi bizottsági ülés után ma reggel 8 órakor testületileg ünnepies istentiszteletet hallgattak a közgyűlés tagjai. Majd délelőtt 9 órakor megkezdődött a közgyűlés. A tanítóegyletnek multjában nevezetes az az idő, mikor hazafias küzdelem után ez az egyesület német tanácskozási nyelvére magyarra változtatta át. *Schenk Jakab* elnök lendülettel beszéde után a budapesti önkéntes mentőegyesületnek kiküldöttje tartott előadást az összegyűlt tanítóknak. Ez az előadás a kultuszminiszternek ama legújabb rendelkezésén alapszik, amely szerint a miniszterium költségén a nagyobb tanító-egyleti gyűlések helyére mindig leutazik a mentő-egyesület egy-egy tagja, hogy országszerte terjedjen az életmentés hasznos tudománya.

Az elnöki beszéd után sorra következtek az üdvözlések. Első sorban a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselője: *Sebesthá Károly* temesmegyei tanfelügyelő üdvözölte a közgyűlést. Majd a szomszédos vármegyék tanító-egyesületei és ezt megelőzőleg *Detta* városnak, mint a vendéglátó községnek képviselője szólott a tanítószághoz.

Az éljenzésekkel fogadott üdvözlések után következett a közgyűlés első tárgya ezen a címen: *A tanító mint köztisztviselő*. Előadó *Dold István*.

Dold István nagybecskereki tanító lejtegeti, hogy a kormány intézkedései révén a tanítószághoz anyagi erők mindinkább rendeződnek, azonban a tanítószághoz erkölcsi és társadalmi pozíciója mindinkább támogatásra szorul. A következőképpen ajánlja elfogadásra:

1. Buzdítsa az egyesület a kebelében levő fiatal tanítókat s intőzzen felhívást a preparandiák ifjuságához, hogy a tanítói tekintély emelése céljából el nem mulasztják a katonaságnál önkéntesi járjukat igénybe venni.

2. Szükségesnek tartják az iskolaszéki intézmény hatáskörének oly irányú megváltoztatását, mint ahogy azt nemrég az állami iskolai gondnokságokkal megcselekedték. Ennek híjjával a tanító szakszere munkáját laikusok bírálják felül s már e miatt is vész a tanító tekintélye.

3. Felkéri a hazai törvényhatóságokat, hogy amint az állami tanítók rendes kinevezési okiratot kapnak, úgy a községek tisztii oklevelet nyervek díjvel helyett.

4. Ugyancsak fölkeri a törvényhatóságokat, hogy az iskola védelmére alkotott *torontalmegyei* szabályrendeletet országszerte elfogadják.

5. Megkeresik fölöttes hatóságukat, hogy ne csak elvi döntés alakjában, hanem mielőbbi rendelkezéssel, s majdan határozott törvény értelmében minősítsék a tanító közhivatalnoknak.

A helyszínen fogadott előadás után *Móricz Julia* kereszturi állami iskolai tanítónő tartott szép előadást a leánynevelésről.

Majd *Lukács Ferenc* temesvári tanító a tanulók havi osztályzatáról értekezett.

Az eddigi gyakorlat szerint — ugymond a felolvasó — az egyes tantárgyakból elsajátított tudás mennyiségét szokás érdemjegyekkel honorálni, mi a népiskola előbb jelzett hivatásával homlok-egyenest ellenkezik, ösztöndíjhoz az eszköz a céllal. A tudás nem öncél, hanem csak eszköz a léleknek rugalmassága és hajlékonysága elérésére. Ezeknek különböző fokait — ami tulajdonképpen fódolog — nem osztályozzuk, mert nem osztályozhatjuk, nem állván oly mértékű rendelkezésünkre, melylyel a léleknek rugalmasságát és hajlékonyságát megmérhetők. Azért már *Maine de Birau* „melyen sajnálta, hogy

ninosen igazi psychométerünk, melylyel ne a szerzett tudományt mérjük, hanem a léleknek egészségét és erejét“

Az osztályozás didaktikai hiba: a) a figyelmet szétörgrácsolja. Mig ugyanis egyesek felelnek, a többiek télenyeres vannak kárhözhatva, mivel ezen idő alatt a nevelőoktatás szünetel is. Ennek az osztályozási rendszernek logikus következménye már az — rossz szokás könnyen válik természetessé — hogy a gyermek csak addig figyel, mig számára, hogy a felelés sora nem sokára reá kerül. b) Zavara a rendet és lazítja a fegyelmet. Mig ugyanis a tanító a nyert feleletek után a kalkulásokot írja be, a tanulószereget nem tarthatja szemmel, mely idő alatt — legyen az bármily kevés idő is — a gyermek foglalkozási ösztönöknek engedve, másutt keres szórakozást.

Az érdemjegy nem adhat mindig hü és igazságos képet a tanuló abszolút tudásáról, miután a gyermek sokszor részint a meglepetés, részint a megijedés következtében annyira elfogult, hogy percekre van szüksége, mig magához tér. Sőt megtörténik, hogy rövid időre megszűnik nála minden szellemi tunkció, amikor természetesen felelni sem tud. Ha ilyenkor a nyert feleletek után osztályzatot írunk be, bizony a valóságtól igen messze eltérünk; mert megeshet, hogy jó tanuló gyöngén. rossz tanuló pedig véletlenül jól felel a fölített kérdésekre.

Árt a tanítói tekintélynek is, mert az egyes érdemjegyek egyöntetű meghatározása (azaz határa, terjedelme) nincs világosan körülírva, hanem azok megállapítása egyéni ölfogástól függ, ami nagyon eltérő szokott lenni. „Ahány ház, annyi szokás“ tartja a közmondás, és a hány tanító, annyiélé a mérték, mely szerint a tanuló tudását mérik. A következő határozati javaslatot terjeszti elő a szerző:

„Mondja ki az egyesület, hogy
1. A népiskolai tanulók havi osztályozását és értesítő kibocsátását fölőleslegesnek és hibásnak tartja.

2. Miután a kitűnő és jeles érdemjegy közt alig van különbség, azonkívül a közpiskola sem használja már, a kitűnő kiküszöbölendő.

3. Az általános osztályzat elavult, tehát elhagyandó.

4. Közbenjár a miniszternél az egyesület, hogy a népiskola az értesítő kiosztásának kötelezettsége alól fölmentessék és helyébe az időszaki értesítő lépjen.

5. Hozzájárulás céljából fölkerendők a többi tanítóegyletek.“

A közgyűlési tárgyalást hosszabb vita után holnapra halasztották.

Délben lakoma volt, mely után a tanítók kikocsiztak *Topolyára gróf Karácsonyi Jenő* rizstermelő telepére. Este műkedvelői előadás volt a tanítók temesvári konviktusa javára.

KÜLFÖLD.

A szlávok szolidaritása. Csehországban se vége se hossza a dárídónak: a párisi vendégeket úgy ünneplik, mintha a franciák szövetségesei volnának Csehországnak. A sok kedveskedés természetesen nem is annyira a párisi uraknak szól, mint Párison át a cárnak. Erre vall a sokat hangoztatott *sláv szolidaritás* ismételtetése és erre vall az a kisdéd *németfalás*, amelyet *Rieger* tegnap este a *Fekete ló-szállodában* a Szokol-banketen rendezett. A bankettre ugyanis a városi képviselőkn kívül meghívtak több politikus is, köztük *Rieger* és *Herold*ot. A párisi községtagács elnöke meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket és kiemelte *Rieger*nek a cseh nép körül szerzett érdemeit. *Rieger* francia nyelven mondott köszönetet s azt mondta, hogy a franciákkal különösen humanitáskert szeretik az őszes népek. Ami a németeket illeti, azok nagyok a tudomány és a hadviselés terén, de ahhoz sohasem értettek, hogy a népek szeretetét is megismerjék. *Rieger* végül az összes civilizált népeket éltette, amelyek szeretetre érdemesek. *Herold* a franciák haladását ünnepelte s azt mondta, hogy a franciák mindig a civilizáció élén fognak haladni. A párisi községtagács elnöke átadta *Srb*nek és *Podlipin*nak Páris város aranyérmét, *Vrchlicy* írónak az ezüstérmét, a *Narodni Listy* egy munkatársának pedig a bronzérmét. *Podlipni* megköszönte a kitüntetést s azt mondta, hogy a világon csak három város van, ahol a nemzeti szeretetet ápolják s ez: *Páris, Moszkva és Prága*.

Prága, július 2.

Ma utazott el a párisi küldöttség nagy ovációk közepett. A francia vendégek ma még megkoszorúzták a csehek nemzeti hőseinek szobrai, *Dausset* pedig meglátogatta *Rieger*et.

A Balkán szenzációi. *Sándor* és *Draga* pétérvári utjához temérdek kombinációk fűződnek. Hol azt mondják, hogy a szerb király forma szerint való szövetséget köt a cárral, hol meg éppen *Sándor király várható lemondásával hozzák ezt az utazást kapcsolatba*. Hír szerint pétérvári údvári körökben az a pletyka járja, hogy *Draga királyné* rávette *Sándor királyt* arra, hogy egy orozs trónjelölt részére lemondjon a szerb trónról, fölteve, hogy ezt az orozs kormány kívánja, továbbá, ha az orozs kormány a király mostani

jövendelmének megfelelő apánaget biztosít neki. Ez a pillanat most elérkezett és a pétérvári utazás most azért történik, hogy a trónváltásra nézve megtegyék az utolsó intézkedéseket.

Ez a pletyka minden valószínűség szerint a *Sándor-ellenes közvélemény* megfélemlítésére találdótt ki s valószínű, hogy nem éli túl a mai napot.

Egy másik hír pozitívabb s szól *Montenegro* fejedelmének terveiről — negatív értelemben. Egy bécsi hírlapíró beszélgetett *Nikita* fejedelem külügyminiszterével, *Vutkovics*sal, aki kijelentette, hogy a fejedelmeknek esze ágában sincsen *Montenegrót királysággá emelni*. A királyi fenség címet is csak azért eszközölte ki, hogy a presztige-e emelkedjék.

Ami *Ferdinánd* fejedelemnek *Xenia* montenegro hercegnővel való házasságát illeti, arra nézve *Vutkovics* kijelentette, hogy erről *mísem tud*.

Végre némi mondanivalója támadt *Sándor királynak* a szultán számára is. Mint *Belgrádból* jelentik, *Gruics* ezredes, konstantinápolyi szerb követ a szultánnak átadta *Sándor király sajtókezű levelét*, amelyben felhívja a szultán figyelmét a szerb-török határon sűrűn ismétlődő összekocsnásokra.

Újabb örmény-mészárlások. Ugy látszik, hogy minden nyáron ismétlődnek Törökországban az örmény-mészárlások. Hogy a török kormány nem képes ezeknek a véres zavargásoknak véget vetni, az gyöngeségének jele: azt a rokonszenvet, amelyet a hetvenes és kilencvenes években kimutatott vitézségével, biztositani tudott magának a török nép, könnyen eljátszhatja e barbár erőszakoskodások télen szemléletével. Ma azt jelentik *Konstantinápolyból*, hogy a musziszandákban a kurdok és örmények között veszedelmessé kezd válni a feszültség. Musban magában a kurdok legutóbb általános rémület idéztek elő. Fegyveres törökök és kurdok jártak be a várost, úgy hogy az örmények nem mertek kijönni házukból és a bazár üresen maradt. *Tizenegy örményt megölték a kurdok*. Mus és néhány szomszéd falu között megszokadt az összeköltetés. A kurdok főtámadása *Mogunk* fal ellen irányult. A szurp-garabai kolostor környékén a kurdok kifosztották néhány örmény falut.

A francia egyesületi törvény hatása.

Párisban a hivatalos lap ma tette közzé a kongregációkról szóló szentesített törvényt. Ugyancsak ma jelent meg a kormány rendelete, amelylyel azokat a formáságokat szabályozza, amelyeket a nem autorizált kongregációk teljesíteni tartoznak, ha tovább is Franciaországban akarnak működni. Kérvényükhöz csatolniuk kell a kongregáció alapszabályait, ingó és ingatlan vagyonuk kimutatását, tagjaiknak jegyzékét és végül a tagok kijelentését, hogy alávetik magukat a közönséges bíráskodásnak. *A jezsuiták nem fognak autorizációt kérni és így három hónap alatt föl kell oszlatniuk francia telepeiket*. A *Domokos-rendiek* és az *assumpcionisták* sem fognak autorizációt kapni. Így hát Franciaország meg fog menekülni bizonyos fokig az áskálódó s a politikában folyton kotnyeleskedő rendektől. Csak bizonyos fokig, mert a jezsuiták és a dominikánusok ezentul is megtartják tagjaik jó részét — a legügyesebbeket — Franciaországban — civilruhában s mindenféle polgári foglalkozás leple alatt.

A délafrikai szabadságharc.

Budapest, július 2.

Napok óta nincs hír arról, hogy mi sorsnak örvendő az angol hadsereg a transvaali kemény és egészségtelen tél s a támadó boerok zaklatásai közepett. Ugy látszik, oly dolgok történnek Dél-afrikában, amelyeket *Lord Kitchener* nem vélemez alkalmasoknak a publicitásra. Mit csinál *Botha*, *De Wet*, *Kruitinger* — minderről hallgat a táviró. Ellenben kellemetlen leleplezéseket tesznek közzé a lapok az angol katona sorsáról. Ujabbban a *Free Lance* című folyóirat tesz közzé egy cikket, amelyben egy yeomanry-csapatbeli katona az angol tiszteknek embertelen bánásmódjáról nyilatkozik. A cikk tartalma körülbelől a következők:

— Távól legyen tőlem, hogy a kiállott szenvedések miatt panaszkodjak, mert minden katona tudja, mi vár rá, hogy ha hadba indul, de bizonyára mélyebben fekvő okai vannak, ha a legtöbben közülünk egészen nyíltan megfogadták, hogy soha többé Angliáért nem fognak jegyvert. Mindnyájan alaposan megutáltuk a háborút s ha most, tizennyolc hónapi haro után még volna valaki, aki másként gondolkoznék, annak igazán vérszomjas démonnak kellene lennie. Másrészt sokan közülünk szívesen átszenvednék újra az iszonyú fáradalmakat, de oly tiszték vezetéseivel, akik gondoskodnak katonáinkról, jókor megszerzik szoldunkat s nem rendeznek a táborban vidám mulatságokat, miközben a legénység éheznek. A jó tiszt sok ok-

talán fáradságtól kimélheti meg a katonát, ha csak megengedi, hogy amikor alkalom nyílik, egy-egy friss pataknaál megtölthesse az üvegjét vízzel, vagy pihenessen, ha lehetséges. A katonának eszébe sem jut, hogy zugolódjék, ha csak egy kevés kétszersültet, vagy lóhúst kap, de a szive vérzik, amikor látja, mennyi kényelmi cikket hoznak a tiszteknek, míg a katona nem kap egy kevés dohányt, vagy egy darabka jó húst. Csak egy példát akarok elmondani. A lovasszázad, amelyhez tartoztam, egy alkalommal egész éjszaka a legnagyobb hidegben menetelt s reggel aztán kissé megpihent. Nagy nehézséggel szereztünk vizet, amelyvel kávé akartunk csinálni s hosszúság vesződség után végre forni kezdett a víz. Amikor már ennyire voltunk, a kapitány elrendelte, hogy szálljunk lóra és visszafelé küldött, mert aggódott, hogy *saját jól megrakott teherkocsija talán a boerok kezébe kerül.* A hadnagy, aki szerette a legénységet, figyelmeztette a kapitányt, hogy a legénység között most akarják kiosztani a jól megérdemelt reggeli kávé. Erre a kapitány dühösen kiakadt:

— *Az alkotott fickók ellehetnek kávé nélkül is.*

Igy is történt. De ez csak egy példa, mert számtalan ilyen eset történt. S lehet-e csodálkozni, ha ilyen körülmények között megtörténik, hogy *a csalásban a tisztet hátulról éri a golyó, mikor szemben áll az ellenséggel.*

London, július 2.

Az alsóház tegnapi ülésén kérdést intéztek a kormányhoz a fokföldi helyzetre nézve, ahol a parlamentet augusztus 27-ig elnapoták a nélkül, hogy az államügyek elintézéséről és június 30-án túl a pénzügyi szükséglet fedezéséről gondoskodtak volna. *Chamberlain* gyarmatügyi miniszter azt válaszolta erre a kérdésre, hogy mivel a fokföldi parlament el van napolva, a kormány azt akarja ajánlani a kormányzóknak, hogy a közszolgálat szükségleteinek fedezésére bonokat adjon ki. A fokföldi miniszterek ebbe beleegyeznek. A mostani viszonyok között a fokföldi parlament nem ilhet össze, de remélhetőleg összeülhet október elején, amikor a kormányzóknak indemnitást kell kérnie eljárásáért. A miniszter nézete szerint a kormányzó eljárása az állam szükségleteire való tekintettel igazolható lesz. *Chamberlain* kijelentette, hogy a kormány még nem határozott véglegesen a dinamitonopólium céjaira, továbbá az aranybányák jövedelmére kivetendő adó nagyságáról.

London, július 2.

A *Cape Times* azt jelenti Fokvárosból, hogy *Bouche* tábornok benyomult a ma-leári és ellioti kerületbe, ahol sok lovat talált, mert azon a vidéken nincs érvényben a hadijog. *Az európai farnerek most védelmére készülnek ennek a területnek, a melyet eddig hallgatag megegyezéssel, mint benzszülöttek területét, békén hagytak.*

London, július 2.

Kitchener azt táviratozza, hogy június 24-ike óta a brit csapatok jelentései szerint elesett 74, megsebesült 60, fogságba esett 180 és meghódolt 133 boer. Zsákmányul ejtettek az angolok 131 puskát, 15.800 töltényt és 304 szekeret.

London, július 2.

A kanadai ünnep alkalmából tegnap rendezett lakomán amelyen több kanadai miniszter is megjelent, *Chamberlain* gyarmatügyi miniszter beszédet mondott, amelyben arra utalt, hogy ma egy nemzetnek ujászületését ünneplik, amely a föld legnagyobb birodalmának tagja. Nincs lélekemelőbb látvány, ugyan mond, mint az áldozatkészség, amelylyel a gyarmatok Angliának segítségére siettek a délafrikai háboruban. A brit birodalom egységét vérről pecsételték meg. Nem hiszi, hogy az utókor is úgy fog itélni, mint a művelt Európa mai közvéleménye. *Sokkal többre becsüli az angol gyarmatok véleményét, mint Európa félrevezetett fölfogását, amelyet külföldi ellenségek és belső ellenségek terjesztettek, s amely hazugságokon alapszik. Ha valaha Anglia keze nehezként fogja találni uralmának jogarát, azokra az új nemzetekre veti tekintetét, amelyek lehetővé fogják neki tenni, hogy ellenségei gunyára gyermekei örömrivalgásával fog válaszolni.*

London, július 2.

A *Globe* jelentése szerint az Amerika délkeleti partján cirkáló rajhoz tartozó *Sappho* hajó, mely ideiglenesen Fokföldre van kirendelve, megfeneklett és annyira megsérült, hogy valószínűleg vissza kell térnie Angolországba.

Brüsszel, július 2.

Krüger Botkától jelentést kapott, amely nagyon kedvezőnek mondja a boerok helyzetét. A boeroknak egy erős csapata betört a Fokföldre és ezer lovat ejtett zsákmányul.

HIREK.

Nyári sóhajlás.

— *A sárga bőrdöndöröl.* —

Milyen jó ilyen sárga bőrdöndörnek lenni. Nem fájna az embernek semmi, ha még ugy ide-oda dobálnák is. Csöndesen meglapulhatna a vasúti kocsii hálójában s mindig csak függeléke volna valaminek. Nem önálló életet folytató valami, hanem a kiegészítő része valaminek. S aztán senki sem nézne az emberre, senki sem bántaná, senki sem kíváncsiskodnék.

Ugy énelem az ilyen finom, részveretű sárga bőrdöndöröket, amint szépen sorban fekszenek a Perronon. Annyi gazdagság, annyi jólét látszik rajtuk. Azt hiszem, hogy csak egy nagyon szép és nagyon finom asszonynak lehetnek ilyen bőrdöndjei. Egy skót plaid van a tetejére dobva, amelylyel az asszony a lábait melengette, aztán egy karsu napernyő van beledugva a szijjak közé. Ez a napernyő illatos a beléje száradt virágillattól. Egy szép asszony járt vele a mezőkön, ahol nagyon sütött a nap s illatoztak a virágok. S az a sok varázs, amely elszállt az asszony feje fölött, most mind benne a napernyő puha selyemszövetében. A sárga bőrdönd-szijjak pedig magukhoz szorítják a kis, karsu parasolt. Azt hiszem, hogy valami szerelem van közöttük, amint hogy kétségtelen, hogy a tárgyak közt mindig kifejlődik valami intim viszony. Amint így állanak szépen, sorban a kis bőrdöndök, egy karsu fehér asszony jön a Perronon. Egy pereig megáll s végignéz rajtuk. Aztán lehajol a sárga bőrdöndhöz, melléje térdel s egy kicsinyke, finom kulcscsal kinyitja. Egy ur áll a fehér asszony mögött.

— Hagyja édes — mondja — ma jó odabenn a kocsiiban.

A hófehér asszonyka azonban nem hallgat a férjére.

— Nem édes — mondja — be kell tennem az ékszeremet. Félek, hogy elveszitem. Itt jó helyen van. Ez nagyon jó kis bőrdönd. S aztán egymásután veszi le az ujjáról a gyűrűket, a karperecet, édes asszonyos csecsebecsét.

— Igy — mondja — miközben a kis kulcscsal bezárja a bőrdöndöt s most menjünk. A hóna alá szorítja a kis sárga táskát s amint megy, megy, föl a sustorgó, gőzzel, füsttel telt Perronon, még mindig szorítja magához a sárga kis bőrdöndöt.

Istenem, akiket senki sem öl, senki sem szorít magához s senki sem visz magával azokra a hosszú, csodálatos utazásokra, azok mi vagyunk. S nincs asszony, aki ránk bizna azt a sok, finom drágaságot s illatos apróságot, amelyet a kis sárga bőrdönd rejt magában.

Ezért jó ilyen kis, sárga bőrdöndnek lenni...

BUDAPEST, július 2.

— BUDAPESTI NAPLO. Junius 30-án uj előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— *Személyi hír.* Gróf *Goluchowski* közös külügyminiszter, egy bécsi távirat szerint, ma feleségével Párisba utazott.

— *A király nyara.* Bécsből jelentik, hogy a király ma Ischlebe utazott. Utja közben *Fullnerbachban* leszállt, hogy megnézze a *Norbertinum* fiárvaházat. Nagy néptömeg üdvözölte a királyt. Az árvaház dísztermében *Zschokke* udvari tanácsos beszédet intézett a királyhoz, amelyben azt mondta, hogy a katolikus árvasegítő-egyesület *Ferenc Ferdinánd* főherceg protektorátusa alatt annyira föllendült, hogy az egyesület öt intézetében ötszázánál több árva gyermek talál menedéket Beszéde után a gyermekek a Gotterhaltét énekeltek. Ő felsége azt válaszolta, hogy nagy örömmel jött az intézetbe, majd elismerését fejezte ki az

egyesületnek áldásos, hazafias és emberbaráti működéséért és továbbra is sikert kívánt az intézetnek. Azután megnézte az intézet egyes helyiségeit.

Ischleből jelentik, hogy a király ma délután 3 óra 15 percek oadaérkezett. A pályaudvaron herceg *Dietrichstein* szárnysegédje, a kerületi főnök, a polgármester és sok előkelőség fogadta.

— *Az orosz trónörökös menyasszonya.* *Mihály* nagyherceg, az orosz trónörökös, végre leküzdött minden akadályt, amelyet az özvegy anyacárné házassági tervével szemben emelt, azért, mert a nagyherceg szíve választotta *német* fejedelmi sarjadék. Tegnap még ugy állt a dolog, hogy a németeket gyűlölő anyacárné diadalmasodik, ma azonban — mint a *Daily Telegraph* jelenti, — már megvolt az eljegyzés. A trónörökös menyasszonya, *Cecilia* mecklenburg-schwerini hercegnő, most látogatóban van Pétervártól és csak szeptember 15-én lesz tizenöt éves. Az eljegyzés a cár péterhofi villájában történt.

— *A perzsa sah utazása.* Nemrégiben az egész világ sajtóját bejárta az a hír, hogy a perzsa sah nagybeteg, sőt akadtak, akik holt hírért költöttek. Most Bécsbe azt jelenti Teheranból, hogy a sah a jövő évben európai körutra indul és júliusban Marienbadba utazik kurára.

— *A Kultuszminiszter szabadsága.* *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter a nyári szünet alatt általános kihallgatást nem tart.

— *V. Ferdinánd király emléke.* V-ik *Ferdinánd* király halálának évfordulója alkalmából ma délelőtt fényes gyászistentisztelet volt a Mátyás-templomban. A templom belsejét gyzáspompával ékesítették. A főhajó közepén díszes katafalk állott, melyet a királyi jelvények és *Ferdinánd* király családi címerei ékesítették. A padsorok mentén alabárdos koronaőrök állottak díszőrséget. A szentély padjaiban ültek: herceg *Lobkowitz* Rudolf hadtestparancsnok és *Rohonczy* György altábornagy térparancsnok vezetésével a tábornoki kar tagjai, *Schyttra* István miniszteri tanácsos, *Kisfaludy* A. Béla, a tudományegyetem rektora, *Piperkovics* Bátor fővárosi tanácsnok, számos fővárosi bizottsági tag s a budapesti helyőrség tisztikara. Az istentiszteleten *Várady* Árpád közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsos, apátkanonok pontifikáltak, dr. *Nemes Antal* budavári apátplébános, *Borzóky* M. plébános és több kispap segédletével. Míse alatt a templomi ének- és zenekar *Vavrinecz* Mór karnagy vezetésével régi magyar egyházi zeneműveket adott elő.

— *Kitüntetések.* A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Odhesek* Ferenc, a Ganz és társaságnál- és gépgyár-részvételviszonyok művezetőjének, továbbá *Nagy* Antal, a Nagy Zsigmond és Ferenc borsod-apátalvi kőedény-gyár cég alkalmazottjának és *Miki* József, a Clas Nándor csermelygyári vasárgyár cég alkalmazottjának sok évi mű szolgálatuk elismeréséül az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— *Madi Kovács György halála.* Az elhunyt tábornagyról temetésére nagyban készülődnek Pakson. A tolnai ulánus-ezred három századát rendelték ki a temetésre. Amelyen a komáromi 12-ik számú gyalogezred — *Madi Kovács György* ezrede — nagy küldöttséggel lesz képviselve. *Lobkowitz* herceg, budapesti hadtestparancsnok meglehangú táviratban gyűjélgelkedésre hivatkozva, kimentette magát és bejelentette, hogy a temetésen *Rohonczy* altábornagy fogja képviselni. A király kabinetirodájától ez a távirat érkezett *Kovács* Jánoshoz:

Ő császári és királyi apostoli felsége nagyságának és *Madi Kovács György* elhunyt tábornagyról valamennyi családtagjának legkegyelmesebb és legmelegebb részvételt fejezi ki a sokszor kipróbált tábornok elhunytán. Legfelsőbb parancsra: *Bolfras* tábornagyról.

A temetés szertartását, mint hogy *Császka György* kalocsai érsek gyűngölkedik, *Spiesz* János pécsi kanonok végzi.

— *Hadügyminiszter és újságíró.* Rómából jelentik, hogy a ferrarai véres események tárgyalásánál a kamarában erős hangú szóváltás történt *Panza* tábornok hadügyminiszter és a radikális képviselők között, akik hevesen támadták a hadsereget. Az újságok nagyon lanyhának mondták a hadügyminiszter viselkedését és hozzátették, hogy a miniszter a király kívánságára be fogja adni lemondását. A miniszter visszalépésének híre teljesen alaptalan és *Panza* tábornok párbajra hívta ki *Lotti* újságíró, az ellenzéki *Corriere di Napoli* római munkatársát, aki gúnyos ól- zással a *legszelidebb lelkű katonának* mondta a tábornokot. A miniszter két tábornokot kért föl segédül; *Lotti* segédei *Lodi*, a *Tribruna* munkatársa és *Norsa*, a *Secolo* római tudósítója.

— *Hangverseny a Mátyás-templomban.* A Mátyás-templomban holnap, szerdán, délután 6 órakor a templom zenealapja javára egyházi ének- és zeneelőadást tartanak belépődíj nélkül. A hangversenyen, amelyen a legkiválóbb egyházi zenészek művei szerepelnek, közreműködnek *Vavrinecz* Mór, *Várady* Sándor, a Magyar Királyi Opera tagja és *Juhász* Ferenc. Az orgonát *Dejöl* Frigyes játssza.

— **A prédikáció.** A katedra hatása nagyot oszlokkent, mióta a nép maga szónokol s többé nem az égtől várja a maga igazának beteljesülését, hanem a népek szervezkedésétől, ami mindennél előbbvaló hatalmasság — csak hogy semmiképpen se akar megszületni a maga igazi nagy arányaiban. A pap: ur. Ez is baj. A szolgabíróval meg a községi orvossal, szóval: a nép megfontolttal parolázik, hát nem igen lehet neki hinni. Akármint mond, az bizonyára mind csak azért van kieszelve, hogy a kaputos emberek malmára hajtsa a vizet a mándlis ember kárára. — Nem igen viszem tulzásba a dolgot, ha körülbelül valószínűnek mondom ezt az okoskodást abból a felemás falusi szempontból, ami még egészséges nem alakult ki azokban az új irányokban, amik éppen csak megsuhintották az értékét, mint a szél, ami elfúj a falu felett s megszabadulni se tudott a régi békeséges virtustól, aminek a közepében a legfőbb jó, az üdv, a földi üdvösség a templom és aki mindezt kiszolgáltatja, a pap. Az Isten emberének ma már sokkal több követelése, egyszerű igazságokkal dolgozó meggyőző erőre van szüksége, mind az ideig, amíg a nép csak naiv volt. Ma is az, de még valami azonkívül. Bele van oltva a gyanakvás, amit magával visz a templomba is. Ha ugyan be megy a templomba. — *Jóvér* Samunak például teljességgel nem volt szándékában az, hogy buzgón járja a templomot, sőt még azt is elhatározta, hogy ha majd hazakerülnek, ő meg a szeretője, Kovács Juliánna, hát majd csak úgy összeállanak a házasságra. Nem farszják se az anytkönyvvezetőt, se a papot. Hogy hazakerülnek, azt azért mondom, mert előbb egy kis elintézní valójuk akadt a törvénnyel. Nem valami nagy sor. *Jóvér* Samu lopott valamit, hogy mit, azt nem jegyezte föl a krónikása. Azonban minden erőszakosság nélkül esett meg a dolog, mert mindössze hat hónapi börtönt ítélték meg érte Debreczenben. *Kovács* Juliánna pedig orgazdaság miatt zárták be két hónapra. Az asszonyoknak nem sok fogalma van a tulajdonról, meg efféleről, hát beleesett a bajba. Mindazonáltal elhatározták, hogy nem hagyják el egymást azután se s majd összeállanak. — Másképpen esett meg azonban a dolog. Egyik múlt vasárnap a börtön református papja, Csiky Lajos hittanár az istentiszteleten a vadházasságok ellen beszélt. A szép prédikációnak olyan meggyőző ereje volt, hogy a templomozás befejeződéséig föllállt *Jóvér* Samu s kijelentette, hogy most már ő is meggondolta a maga dolgát. Beesületes házasságra lép *Kovács* Juliánnával. Mégse járja az, hogy az ember csak úgy egyévké költözék. . . A pap megígérte, hogy megszerzi a házasságotknak a dispencziót s szavának is állott — és tegnap meg is volt már az esküvő. — Egy kicsit szokatlan, egy kicsit szomorú. Szuronyos börtönőrök vezették szét a házasságot az esküvés után.

— **Népkönyvtárak felállítására.** A földmívelésügyi miniszter a népkönyvtárak részére beszerzendő könyvek szállítására versenytárgyalást tart július 6-án déli 12 órakor a földmívelésügyi minisztérium tanácstermében. A zárt írásbeli ajánlat után megartandó versenytárgyaláson résztvenni akarók kötelesek 1000 korona bantapénzt deponálni a IX. ker. állampénztárnál s az arról szóló letéti elismervényt csatolni. Az ajánlati feltételek és minták megtekinthetők a hivatalos órák alatt *Petri* János segédhivatali igazgatónál a minisztérium épületében.

— **Az elnök ellenfelei.** Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy Uruguayban összeesküvést fedeztek föl, amely *Cuestas* köztársasági elnök ellen irányult. Több magasrangú katonatisztet és hivatalnokot tartóztattak le, akik ellen beteken át folyt a vizsgálat, de olyan irányban, hogy *Cuestas* elnök végre is jobbnak látta az egész dolognak véget vetni és *beszüntette a vizsgálatot*. Valamennyi elfogott szabadon bocsátották, de hogy milyen nagy az elkeseredettség az ellenpártban, azt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a főcinkosok egyike, dr. *Herrera*, szabadonbocsátása után azonnal *haza* cikkeket írt *Cuestas* ellen, amelyben a leggaládabban megtámadja az elnököt. *Cuestas* most már sajátvétségéimén indíthat pört a lázadó ellen, akit felségértés címén hiába szolgáltatott ki a törvényszéknek.

— **Zivatar és árvíz.** *Kézdivásárhelyről* jelentik, hogy Háromszék megyében, *Kézdivásárhelyen* és vidékén nyolc nap óta folytonos zivatar van s többször jéges is volt. A Kászon, Feketevölgy és Olt folyók kiáradtak s a víz elborította a szántóföldeket és réteket. Árkoson a villám agyonütött egy fiút, Csernátonban pedig a villám fölgyújtott egy csúrt. Az épület összedült és a gazdát, aki lovat akarta kimenteni, maga alá temette. A *Nagy-patak* megáradt és az összes hidakat elsodorta. *Papolcon* a jég nagy kárt okozott a vetésekben. *Sepsiszentgyörgyön* annyira kiáradt az Olt-folyó, hogy az Olt-hídról csakonak szállították át a vasútra menő utasokat, mert az uton elmerülének a kocsik a vízben.

— **Orvosi pályázat.** A lóptözmei m. kir. állami elmegyógyintézetnél egy ideiglenes másodorvosi állás ültendő be. Az erre vonatkozó pályázatok az intézet

igazgatóságához nyújtandók be. Az állás azonnal elfoglalható.

— **Robbanás Miskolcon.** *Miskolcra* jelentik, hogy tegnap este tizenegy órakor hatalmas dörög halálzott a Szemere-utóban. Az egyik ház előtt felrobbant egy vasuti szesztartány-kocsi. *Fischer* Móric kereskedő részére érkezett a küldemény s a vasuti kocsi a raktár elé húzatták, hogy esőveken hordókba ereszték a szeszt. Így is történt. Már azt hitték, hogy üres a kocsi s egy munkás gyertyával akart erről megbizonyosodni. Ebben a percben iszonyu dörrejjel felrobbant a kocsi s a munkás és egy másik társa életveszélyes sérüléseket szenvedett. Dr. *Kazai* Mór városi orvos nyújtotta az első segítyt a sebesülteknek.

— **Egy hadügyminiszter párbaja.** A római kamarában néhány nappal ezelőtt hevesen összetűzött *Ponza di San Martino* tábornok hadügyminiszter a szocialistákkal. Az összeveszés nem tartott sokáig, mert rövid szünet után a miniszter és a szocialisták „udvarias magyarázatokat váltottak egymással” — mint ahogy az illetelmes olasz hivatalos drót jelentette. A miniszter e tulságos udvariasságával sehogy sem voltak megelégedve az olasz lapok s egyesek már miniszterválságról is beszéltek. A miniszterválság nem következett be, ami ismét gunyos megjegyzésekre birta az ellenzéki lapokat. A *Corriere di Napoli* is mérges kis cikket közölt római levelezőjének, *Loitinnak* tollából. *Ponza di San Martino* miniszter e cikkeske miatt ma elküldte segédeit az újságróhoz.

— **Kiétetett admirális.** Furcsán hangzó hírt hoz a táviró Konstantinápolyból Berlinbe: Az *Iznir* nevű török hadihajó *Kalau* tengernagygyal hirtelen visszatért, mert a legénység, a tisztikar és a tenger-nagy majd hogy éhen nem vesztet. A konstantinápolyi távirat szerint a török hadihajót maga a szultán parancsolt haza, mert értésére jutott, hogy a kieli szállító nem ad több eleséget az *Iznir* személyzetének. A török tengerészeti minisztérium ugyanis már régóta nem fejtett a kieli lieránsnak. Állítólag a német császár is tud arról a fura esetről, mert a szállító a császárnál is panaszt emelt a török kormány ellen, mikor Vilmos császár legutóbb Kielben volt.

— **Gyilkos hőség.** Londonból táviratozzák, hogy esütörtök óta kegyetlen nagy a forróság és tömérdek ember halt meg napszúrás következtében. A hőmérő árnyékban 42 fokot mutat *Celsius* szerint. New-Yorkból jelenti egy kábel-telegramm, hogy ott ma *nyolcvanheten* haltak meg napszúrásból, esütörtök óta pedig *háromszéznél* nagyobb az áldozatok száma. 150 rendőr fekszik betegen a kórházakban. A *Belleuve*-kórházban tegnap 16 tonna jeget használtak el a napszúrásban fekvő betegek kezeléséhez. Napközben teljesen szünetel az üzleti élet. A lakosság éjjel a szabad ég alatt, a városi kertekben és a város határában tanfázik, mert fedél alatt lehetetlenség megmaradni. A rendőrség megengedte, hogy a parkokat és a középületek kertjeit nyitva tartás éjszaka is. A newyorki orvosok azt mondják, hogy országos katasztrófa fenyeget, ha a hőség még néhány napig tart.

— **Hűtlen tisztviselő.** Pozsony város törvényhatósági bizottságának fegyelmi választmánya *Brolly* Tivadar polgármester elnöke alatt ma kezdte tárgyalni *Fröhlich* József városi főpénztári ellenőr sikasztási ügyét. Előadónál *Kortak* Pál pénzügyigazgatót választották meg. Tudomásul vették a városi tanácsnak azon intézkedését, hogy *Fröhlich* ellenőr és *Szerinka* Antal pénztáros fizetésének két harmadát visszatartotta s hogy *Szerinka* ingatlan vagyonára a tekkönyvi zárlatot elrendelte. A fegyelmi választmánya a felebezési határidő lejártával a jövő héten folytatja a tárgyalását.

— **Orvosok és természettudósok vándorgyűlése.** A magyar orvosok és természetvizsgálók ezideli vándorgyűléseit a jövő hénap 21-én és a következő napokon 24-ikéig bezárólag tartják meg *Bártán*, ahol fogadásukra a város máris készül. Az immár megállapított program szerint az ismerkedő estek augusztus 20-án tartják meg. Másnap délelőtt 10 órakor lesz a gyűlés ünnepes megüváltása. A megnyitó beszédet *Herzovics* Albert mond a. Délután az orvosi szakosztályt megnyitja *Dollinger* Gyula orvos-tanár az orvosképzésről című előadással. Augusztus 22-én délelőtt 9 órakor a természettudományi szakosztálynak lesz a megnyitása, *Mágoecy-Diét* Sándor dr.-nak A honi botanika a múlt században című előadásával. Ugyanaznap délelőtt 10 órakor a társadalmi tudományi szakosztályt nyitja meg gróf *Majláth* József előadásában a szocializmus mutját, jelenét és jövőjét fogja letegetni. Augusztus 23-án szakülés és tudományos est lesz. Másnap délelőtt szaküléseket tartanak, délután pedig ünnepes záróülés lesz *Bártia* város új dísztermében. A gyűlés tartama alatt *Zboróva* rándunk ki, a gyűlés után pedig a galicai *Krynica* tüzdőbe.

— **Újabb szavar Resicán.** *Szegedről* jelentik: A kerületi csendőrséghez távirat érkezett *Resicánról*, hogy a gyár vezetősége a sztrájk után *1800 munkást* elbocsátott. E miatt a *sztrájk újabb kiterjesztést* tartanak. A hatóság csendőrség kiküldését kérte.

— **Népotthon a hetedik kerületben.** Ha a székesfőváros tanácsa elfogadja azt a propozíciót, amelyet a közoktatásügyi osztály terjesztett előle, a hetedik kerületben nemcsak a népotthon építenek. — Egyelőre csak ebben a kerületben, azután aztán majd a többiben is. Arról van szó, hogy a közoktatásügyi osztály azt javasolja, hogy a millenáris alapítványnak évi nyolcvanezer koronányi kamatait fordítsák népotthonok létesítésére s a három év óta rendelkezésre álló kamatokból haladéktalanul építsék föl az első otthont az Erzsébetvárosban. Keressenek alkalmas telket, szerezék meg és kezdjenek hozzá az építkezéshez minél hamarabb. Alkossa meg a tanács az *Utthon* kezelő és szervezeti szabályzatát és alakítsa a közgyűlés ennek a humánus intézménynek a vezetésére olyan külön bizottságot, amelybe bevonja az ügy iránt érdeklődőket is. Szóval: — ne legyen az egy városi bizottság tisztán adminisztratív hatáskörrel, hanem válják egyesülétté, amelytől a jövőben is sok derék munka várható.

— **A tisztviselők mozgalma.** Az állami tisztviselők országos akciójához mindenünnt jelentik a csatlakozást. A szervezkedés vidéki folyamatáról ma a következők tudósítások érkeztek:

Az *Ujpesten* működő m. kir. állami tisztviselők a napokban, *Cserba* Ferenc kuriai ítélőtáblai bírósági elnöke mellett népes értekezletet tartottak, amelyen kimondták, hogy csatlakoznak a tordaiak által megindított mozgalomhoz; szükségesnek tartják, hogy Budapesti országos kongresszus tartassék és a képviselőkkel *Cserba* Ferencet, *Bátori* Dezsőt, dr. *Lissauer* Lajost, *Greizinger* Istvánt és *Kammerloher* Józsefet bízták meg. Kivánatosnak tartják, hogy a kongresszus által kidolgozandó memorandum küldöttség által átadassék a királynak.

A *hajdu-szoboszlói* állami tisztviselők június 30-án tartották meg értekezletüket, melyen a királyi járásbíró, királyi adóhivatali tisztviselői és az állami polgári iskola tanársara teljes számmal vett részt. Az értekezlet állandó bizottsággá alakult, melynek elnökévé *Lengyel* Imre királyi táblai bírósági jegyzővé *Petőthy* László állami polgári iskolai tanárt választották. Kimondta az értekezlet, hogy az immár országosan megindult mozgalommal szívesül-letekkel helyesli, melyhez mindenben hozzájárul. Szükségessének tartja az országos kongresszus összehívását, melyen *Lengyel* Imre vezetésével hat taggal képviseltetik magat.

A *berettyóújfalui* állami hivatalnokok június hó 30-án gyűlést tartottak, melyet *Hubert* Ottó királyi járásbíró hívott össze, aki lendülettel beszédet nyitotta meg az értekezletet elnökévé *Hubert* Ottó kir. járásbíró jegyzőül *Kádár* Jenőt választották meg. A tisztviselők országos mozgalomhoz örömmel csatlakoznak. Megalkották a szűkebb bizottságot, melynek tagjai: *Hubert* Ottó kir. járásbíró, *Dubovszky* Adolf m. kir. adótárnok, *Kádár* Jenő aljegyző. A tordaiakat a gyűlésből sürgönyileg üdvözölték s a csatlakozást bejelentették.

A *maros-illyei* állami tisztviselők *Wild* József királyi járásbíró elnöke alatt megtartott gyűlésén egyhangulag csatlakoztak a tordai és a szegedi állami tisztviselők bizottságának felhívásainak. A felhívások összes pontjaihoz hozzááruitak és a kezdeményezőknél jegyzőkönyvileg köszönetet szavaztak. Állandó bizottságot szerveztek, melynek tagjai *Wild* József kerületi járásbíró, *Acs* Sándor királyi tőrdész, *Breivich* Ignác kir. adótárnokot, *Csongay* Géza kerületi albirót és *Bleyer* Henrik állatorvos választották meg.

Letenyén (Zalamegye), a múlt hó 30-ikán tartották meg az állami tisztviselők értekezletüket s az állandó bizottságot megalkották, amely alkalommal elnökévé: *Nunkovics* Sándor kir. járásbíró s jegyzőül: *Vajda* Adófi járásbírókat irnokot választották meg. Az értekezlet mindenben hozzájárult a tordai állami tisztviselők mozgalomhoz s erről a tordaiakat értesíti. A bizottság a mozgalom támogatására: *Mándel* Pált, az alsó-lendvai kerület országgyűlési képviselőjét, kéri le.

Az *orsovai* állami tisztviselők tegnap értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy az állami tisztviselők mozgalomhoz csatlakoznak. Ezután 8 tagú intéző bizottságot választottak.

A *szombathelyi* állami tisztviselők intéző bizottsága ma tartotta első ülését. Megválasztották elnöknek *Laky* Kristóf kuriai bírósági törvényészeki elnököt. Az intézőbizottság elnökei lettek *Karsay* József királyi tanácsos pénzügyigazgató, *Szalay* Agost törvényészeki bírósági és *Kramer* Nándor számtanácsos. A mozgalom a megye minden járásában szervezik és már számos község jelentette be csatlakozását a szombathelyi bizottsághoz.

A m. a. v. *szegedi* illetvezetőségének területén levő hivatalnokok tegnap nagy értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy csatlakoznak az állami tisztviselők helyzetének javítására megindult mozgalomhoz. Bizottságot alakítottak a vidéki és központi bizottságokkal való érintkezés fenntartására.

A *marosvásárhelyi* állami tisztviselők vasárnap délelőtt a városába nagygyűlést megtartott értekezleten kimondták csatlakozásukat a Tordai megindult mozgalomhoz. Az értekezlet elnökéül *Szentmáry* Dezső kuriai bírósági, törvényészeki elnököt kérék fel, aki azt el is fogadja.

A *nagykárolyi* állami tisztviselők is csatlakoztak a tordai mozgalomhoz és értekezletüket június 30-án tartották, ahol kimondták, hogy minden tekintetben csatlakoznak a többiekhez. Az értekezlet elnökéül *Csil-lédy* Dávid járásbíró, bizottsági elnökéül *Kacsok* Károly királyi főmérnököt, társelnökéül dr. *Köszeghy* Andor pénzügyi segédüköt, jegyzőül választotta meg és 12 tagból álló bizottságot választott.

A nagyváradi állami tisztviselők ma délelőtt népes értekezletet tartottak Nagy törvényészi elnök elnök-lése alatt. Az értekezlet kimondta szükségességét a Budapesten tartandó kongresszusnak és elhatározta, hogy az állami tisztviselők kívánságait memorandum-ban a kormány tudomására hozza. Az értekezlet végrehajtó-bizottságot választott.

— Elsüllyedt komp. Nagy katasztrófáról ad hírt szászrégeni tudósítónk. A Maros egy kompjá tegnap elsüllyedt és tizenegy munkás a vízbe fulladt. Szombaton a havasi olvadások vize megdagasztotta a Marost annyira, hogy a mezei munkásoknak menekülniök kellett az ár elől. Iszonyu rombolással tört át a dús mezőkön az ár, maga alá temette a parti lakosság reményességét. Ekkor akart átkelni tizenhat mezei munkásomber *Vajdaszentiván* maros-tordamegyei községből *Gernyeszrege*, hogy aztán *Megyesfalvára* menjenek munkába. A kompos látta, hogy a csoport munkás csónakon is átjött és csak csónakot küldött utánuk. Mikor beleszálltak, mindjárt veszedelmet sejtettek, a rohanó ár elkapta a csónakot és vissza-már nem térhettek. Jajveszélkeve kapkodtak erre-arra; a csónak a közeli gáthoz vágódott, felfordult s az emberek víz alá merültek, kik közül tizenegy a hullámsírbán lelte halálát. Az eset óriási izgalmat keltett. A holttestek egy részét még nem fogták ki; izgalom, jajveszélés között keresik hozzátartozóik, amennyire parthoz férhetnek. Amint a parton a komp süllyedését meglátták, rögtön a mentéshez fogtak. A fiatal *Teleki Domokos* gróf önfeláldozással vetette magát a Marosba, átuszta a vizet és egy tizenegy éves fiút megmentett.

— Öngyilkosok napja. Szokatlanul sok öngyilkosság történt az utolsó huszonegy óra alatt a fővárosban. Egész sereg uri ember vált meg az életől; ki mérgei által, ki meg fegyvert emelt maga ellen. Ok csak kétféle van: a szerelem, vagy az életunság. Ez a két lélektani motívum adta meg az utolsó lökést mindegyik esetben az öngyilkosságra.

Tegnap estefelé egy általánosan ismert fővárosi gyáros fiatal felesége lett öngyilkossá. Családi békéjét feldúlta a féltékenység s marólyuggal ölte meg magát. *Reichenberg* Károly rézműgyáros fiatal felesége az öngyilkos uriaszony. Tizenegy évvel ezelőtt esküdtök örök hűséget a férjének, akivel sokáig boldogságban élt. A Kender-utca 34-ik sz. házban laktak a házasságuk. Boldogságukat azonban megzavarták a családi perpatvarok. A férj sokat elmaradt hazulról s amikor hazatért, az elkeseredett asszony nem egyszer fenyegetődzött, hogy bosszut fog állni azon, aki miatt őt elhanyagolja. *Reichenberg* maga is félt, hogy felesége beváltja ígéretét és még jobban kerülte. E miatt végképpen elkeseredett az asszony. *Reichenberg* tegnap délben nem ment haza ebédre s a szerencsétlen asszonyt, akit a féltékenység idegbeteggé tett, ez annyira kihatolt a sodrából, hogy marólyugot ivott. Mikor a házbéliek észrevették, a maró folyadék már megtette a hatását és a boldogtalan teremtés pár órai halálta után kiszenvedett.

A második öngyilkos egy széptehetségű, fiatal orvos. Előkelő, uri család sarja, akire szép jövő várt. Az apja maga is orvos s a fiatal ember ezen a révén könnyebben haladhatott pályáján. De talán ez a tudat volt veszte. Könnyelmű vére ugyanis a vidám élet, a zajos társaság felé vonzotta s végre is meghasonlott önmagával, amikor a boldogtalan szerelem szívébe fészkelte magát.

Ijabb dr. *Barbás József*, a Rókus-kórház orvosa, idős dr. *Barbás József* kórházi főorvos fia az öngyilkos. A fiatal dr. *Barbás* ma reggel bezárkózott szobájába, amely a kis Rókus-épületben van. Déliben sem mutatkozott, mire hozzátartozói nyugtalanok lettek s felnyitatták szobájának az ajtaját. A fiatal orvos levétközve ágyában feküdt; jobbában revolver volt, amelyből egy töltés hiányzott. Ez a golyó az alig 27 éves orvos szívért furta keresztül.

Az öngyilkos két levelet hagyott hátra, egyet egy fővárosi ügyvédnek, a másikat pedig báró *Tenkel* Jenőnek. Egy lepecselt csomagon pedig ez a felírás volt: *Végrendelem*. Bizonyára ebben bucsuzott el hozzátartozóitól és attól, aki miatt öngyilkossá lett.

A harmadik öngyilkos egy élete utolsó napjában lévő öreg ur. Jó módban volt; nem bántották kicsinyes emberi érzések; de elkeseredett, mert beteg volt s azt hitte, hogy a baja gyógyíthatatlan. *Bauer Hermann* 76 éves építész lett ma délután öngyilkossá. Az *Izabella-utca* 75-ik számú házban lakott, ahol ma délután revolverrel főbe lölte magát s mire a hozzátartozói besiettek, már halott volt. Leveleket írt öngyilkossága előtt, amelyekben elmondja, hogy gyógyíthatatlan betegsége miatt lett öngyilkossá.

A negyedik öngyilkos ismeretlen. Eddig még nem tudják róla, hogy ki és merre volt hazája. Ugy találták meg estefelé holtan a *Ligeti-dűlőn* lévő szántóföldeken. Revolver volt a kezében, amelyből egy golyó hiányzott. Ez az egy golyó a szívért furta ke-

resztül az ismeretlen fiatalembernek, aki mindössze 18—20 éves volt.

Az öngyilkosok holttesteit az orvostani intézet bonctermeibe vitték.

Temérdek gyilkossággal és öngyilkossággal gyarapodott ma a német főváros véres krónikája is. *Berlinből* táviratozzák, hogy ma az utcán három holttestet találtak. A rendőrség megállapította, hogy a boldogtalanok: *Haglan* fényképész, a felesége és gyermeke, megmérgezték magukat, mert ma ki akarták költöztetni őket a lakásukból. Egy *Peitsche* nevű asszony, aki Transvaalból érkezett rokonaihoz, szintén megmérgezte magát és meghalt. A nyomor kergette a halálba. Egy bankház szolgája főbe lötte magát és *Friedrichsheimban* az ut szelén egy ismeretlen ember holttestére akadtak; a fején hatolt be a gyilkos golyó. A mentők egész nap talpon voltak és igen sok esetben adták meg az első segítséget.

— Kifosztott szinigazgató. *Pozsonyból* táviratozzák: *Vitale* György romániai szinigazgató a ma délelőtti személyvonattal bukarest-párisi útjában Budapestről Bécs felé utazott. Útközben egy oláhu beszélni fiatal ember csatlakozott hozzá, de Galántánál kiszállott. Távozása után *Vitale* észrevette, hogy 100 Napoleon arannyal, 5 db. ezerfrankos és 6 db. 100 frankos romániai bankjegyekkel megrakott pénzeszakszja eltűnt. *Vitale* erre *Pozsonyból* kiszállott és jelentést tett a rendőrségnek, mely a kifosztott szinigazgatót a kihallgatás után Bécsbe a román főkonzultáshoz utasította és az esetről a budapesti és valamennyi közbeeső állomás rendőrségét értesítette.

— A női szabómunkások sztrájkja. A női konfekciós szabómunkások tanuján, a Szentkirályi-utca 4. szám alatt nagyon élénk az élet, bár a varró-nők, akik vagy harmadfélszren vannak, dolgoznak. A sztrájkbizottság elítélte, hogy nem enged követeléséből s a mesterek is elhatározták, hogy nem engednek. A békeltető bizottság, amelybe a mesterek is és a munkások is hat-hat tagot küldtek, ma délután ült össze az ipartestület helyiségében. Az ülésen *Goreczky* Zsigmond iparbatósági biztos elnökölt. A sztrájkolók tegnap és ma több munkás-szervezettel kaptak segítséget. A munkások részéről kiküldött hat tag 7 órakor érkezett vissza a sztrájkantyára, ahol zajos élénzessel fogadták őket. *Pollacek* József kihirdette, hogy a tárgyalás eredményét holnap délután fogják jóváhagyás végett a sztrájkolók nagy gyűlése elé terjeszteni, amely azt elfogadja, vagy elveti, annyit azonban már most is mondhat, hogy sikerült engedelményeket elérni. A küldöttök ezután visszavonultak, hogy a megállapodásokat a sztrájkbizottsággal is megbeszéljék.

— Egy lord bűnpöre. *Londonból* táviratozzák, hogy az angol felsőház tegnap ülésén elhatározta, hogy a király jóváhagyásával a hó 18-án tárgyalja lord *Russel* bűnpörét. A lord tudvalevőleg bigámiaival van vádolva.

— Telefon Budapest és Prága között. Mint félhivatalosan jelentik, *Hegedűs* Sándor kereskedelemügyi miniszter kezdeményezésére tárgyalások folynak az osztrák kereskedelmi miniszteriummal *Budapest* és *Prága* között közvetlen távbeszélőösszeköttetés létesítése ügyében. A tervbevetett közvetlen távbeszélőösszeköttetés megvalósítására alapos a remény. Az új vonalnak löképp kereskedelmi szempontból lesz jelentősége.

— Pincérek az ügynökök ellen. *Pesti* Ferenc IV. ker. előjáró előtt ma a *budapesti pincérek szak- és ingyenes munkaközvetítő intézetének* közbenjöttével ismét két olyan eset került tárgyalásra, mely élénk világot vet a helyszerező-ügynökök manipulációira. Két szállodai szobaasszony tett panaszt *Grosz* Ödön helyszerező ügynök ellen, aki a *Ferenცი-kávéház*ból szállít vidékre szállodai szobaasszonyokat, szobalányokat és kasszirnőket. A két szobaasszonyval *Grosz* valami vidéki állás kilátásba helyezésével kanciókat tétetett le, de hetekig nem helyezte el őket. Az egyik megunt a várakozást és leutazott az ígért állomáshelyre. Ott megtudta, hogy a kanció nem érkezett le s így az állást sem foglalhatja el. Csalódottan utazott vissza a fővárosba, ahol *Grosz* azzal fogadta, hogy kanciója eltűnt, egyik alkalmazottja elsikkasztotta. Eppen akkor járt még náia egy másik szobaasszony is. A két szegény teremtés bajával a budapesti pincérek szakgyűlétehez fordult, amelynek elnöksége felvitte őket *Abonyi* Emil kereskedelmi min. tanácsoshoz. Itt azt az utasítást kapták, hogy tegyenek panaszt az előjáróságnál. Soron kívül, pár nap múlva már tárgyalta *Pesti* Ferenc előjáró a két ügyet. Az egyik esetben az előjáró iparügyi kikágás miatt 40 korona pénzbüntetést, vagy két napi elzárásra ítélte. *Grosz* Ödönt, a kanció visszatérítésére nézve pedig polgári perre utasította a panaszos szobaasszonyt. A másik esetben kénytelen volt a panaszt elutasítani, mert a panaszos szobaasszony nem tudta igazolni, hogy *Grosz* elszökött alkalmazottja. aki a kanciót tőle átvette, tényleg *Grosz* megbízásából vette föl a pénzt.

— Halálozás. *Salgamon* Lipót borkereskedő *Szegzárdon* június hó 30-án 70 éves korában elhunyt. *Kovács* Simon gyulafehérvári keszkesegyházi kanonok ma délután 3 órakor szívzselhűdés következtében meghalt.

— A miglecei osoda. *Kassáról* telegrafálják: *Miglecz* abajutornamegyei községben egy tizéves leánya, *Palsa* Róza azt állította, hogy a kertben a fák között égi látománya volt és hogy *Szűz Mária*t látta megjelenni. A községi lakosok hittek szavának és a *Palsa*-kert bucsujárárhely lett. Híre ment a csodakertnek csakhamar a szomszéd községekbe, sőt azontul is és azóta naponként ezrekre menő tömeg gyűlt *Migleczre*. Erre hatósági intézkedést kért az előjáróság, miután a papság haszonnal igyekezett felvilágosítani a népet. *Kassáról* *Fáy* szolgabíró egy szakasz csendőrséggel ment ki *Migleczre*, ahol a környékből papok újból szétoszlásra hívták fel a népet, de felvilágosító szavuknak eredménye nem volt. Vasárnap újból igen sokan mentek a környékből még vasutón is *Migleczre*. Ekkor nagynehezen szétoszlatták a népet. *Palsa* Rózát a kassai köz-kórházba szállították megfigyelés céljából. *Miglecz*ben 12 csendőrt hagytak a rend fenntartására.

— Öreg honvédek kérelme. Az *Újpesten* lakó 1848—49-iki öreg honvédek pénzbeli segílyt kértek a székes főváros hatóságától, még pedig úgy, hogy az állandó legyen. Erre azt a választ kapták, hogy állandó és folytonos segílyt csakis budapesti illetőségűek kaphatnak. Az öreg honvédek ebben nem nyugodtak meg, hanem az újabb folyamodásukban azt kérték, hogy a totalizátor után befolyó pénzekből adjon nekik segílyt a főváros, mert így a községi pénztár nem lesz megerhelve az ő anyagi támogatásukkal, ami különben sem sokáig tarthat, mert ők már nagyon öregek. A tanács most fölvilágosítja az ügyest előjárósághoz intézett átiratában az öreg honvédek, hogy a totalizátor jövedelméből befolyó jövedelmek a köteles adók közé tartoznak s kizárólag a főváros háztartása körében használandók föl; ezért tehát ebből sem lehet állandó segílyt adni, hanem egyben kijelenti a tanács, hogy az esetről-esetre való anyagi támogatás elől nem zárkózik el.

— Elzúllott katonatiszt. Ez év elején eltűnt *Bécsből* *Kussl* Károly, a 64. gyalogezred hadnagya, akit hitelezői kergettek világgá. A katonai hatóságok elrendelték körözletését, de nem akadtak nyomára. Félév múltán tegnap egy detektív egy tetjesen elzúllott, lerongyolt embert talált egy kéteshírű fogadóban s felismerte benne az egykori, hadnagyot s át is adta a katonai hatóságnak.

— Házasság. Dr. *Engel* Aurél fővárosi ügyvéd tartotta ma egybekelését a *Dohány-utcai* zsidó templomban dr. *Mezei* Sándor fővárosi ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag leányával, *Marianne*val. Az ifjú párhoz dr. *Kohn* Sámuel főbírói intézett beszédet. Ott volt a templomban *Gajári* Ödön, dr. *Visontai* Soma, *Mezei* Mór, *Sámuel* Lázár, dr. *Neményi* Ambrus, *Wolfner* Tivadar, dr. *Pichler* Győző stb. országgyűlési képviselők, *Tenczer* Pál, *Schweiger* Márton, *Klein* Bertalan, *Restabázy* Kálmán krisztinavárosi apátplébános, *Palotai* Rezső stb. fővárosi bizottsági tagok.

*Gyula*falvi *Bulyovszky* Aladár belügyminiszteri titkár és neje született mellisnyeji *Melléki* Irma július másodikán ünnepeleik házasságuknak 25 éves évfordulóját. Az egyházi áldást a *Deák-téri* evangélikus templomban *Horváth* Sándor lelkész végezte.

Balkányi Simon, a Földtehermentesítő *Jelzáló* Hítel-Vállalat főnöke eljegyezte *Pollák* Anna kisasszonyt *Bécsből*.

— Elítélt kivándorlási ügynök. *Kassáról* telegrafálják: *Dolni* Bálint oneni lakost az igazló rendőrség elítélte 15 napi elzárásra, mert kiderült róla, hogy kivándorlási ügynök és *Missler* brémai hajóvállalattal szerződésben állott. Minden kivándorlóról 10 koronát kapott. A hatóságok félrevezetése céljából nem Brémából, hanem Brünnből leveleztek.

— Leeggett benzinmalom. *Szegedről* táviratozzák, hogy báró *Dániel* Ernő ó-lécei birtokán egy benzinmalom eddig ismeretlen okból leeggett. A kár 100.000 korona.

— Új hidegvíz-gyógyintézet. A *Szt.-Lukács-fürdőben* az új hidegvíz-gyógyintézet uriosztálya megnyílt. A gyönyörű berendezések iparművészeti szempontból is érdekesekek és belépőjegy nélkül is megtekinthetők.

— Rendkívül érdekes társas utazás Svájcba és az Alpekek vidékeire, a *Propper* igazgató által rendezendő svájci utazás. A társaság a *Veleno*—*Milan*óból a *Szent Gotthard*-vasutal érkezik *Itáliából* az *Alpok* vidékeire s *Zürich*, *Luczern*, *Bern*, *Genf*, *Lausanne*, *Basel* stb. városokban pihenőt tartva, végez kirándulásokat az alpesi fenséges tájakon, *München*t, *Szálzburgot* és *Bécest* is érintve. Jelentkezéseket elfogad *Propper* N. János igazgató Utazási Irodája, *Budapest*, *Muzeum-kürt* 15. sz., II. emelet.

— Rendőri hírek. *Huszár* Sándor hentes tegnap a *Kerepesi*-út 32-ik szám alatt levő lakásán hirtelen rosszul lett, összeesett és meghalt. — Ma reggel *Magyer* Sándor munkás lezuhant a *Dunába* az eskütéri hid építésénél egy állványról. Még élve kimentették. A Rókusban apólják.

— Cigányzene a Telefon Hírmondóban. Esténként cigányzene közvetítésével kellemes szórakozást nyújt előfizetőinek a *Telefon* Hírmondó. Nyolc órakor megszólal a *Hírmondó riadójele* s ki sem mozdulva otthonról, pompás cigánymuzsikát hallhatnak az abnomsnek egészen 11 óráig. E cigányzene átvitelt az *Erke-kávéház*ból közvetíti a *Telefon* Hírmondó, ahol *Zöldy* Márk bandája játszik. E zenévitelt azonban megzaklatást szenved 8 óra 15 perckor, mikor a kül-

földi tőzszedőriatokat olvastatja fel a beszéző újság és fél 10—10 óráig, midőn az est folyamán érkezett legújabb hírek felolvasása van napirenden.

(x) Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!

Lovag Koritovszky öngyilkossága.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, július 2.

Kalandos élet pusztult el ma és pedig a törvényszéki épületében olyan ítélet következtében, amelyet nem ő felsége a király nevében hirdettek ki. Maga a bűnös ember mondott ki magára olyan ítéletet, a minél sokkal, de nagyon sokkal enyhébb lett volna a bíróság ítékezése, ha bevárja. De már nem várta be. Úgy látszik, hogy megunt a raboskodást... Koritovszky Konstantinról, a lengyel iparlovagról van szó... Állandóan foglalkoztatta a törvényszéki rovatot és pedig körmonfont szélhámuskodással. Többek közt olyan stílikkel is, amelyekben nem lehetett volna megfogni. Nagystíli sviháknak bizonyult, évek hosszai valóságos büvészettel kerülgette a törvényt. Legutóbb azonban rajtavesztett valami váltómanipuláción. Súlyos esetnek bizonyult a bűne s a miben reménykedett, hogy a vizsgálóbíró majd szabaddalra helyezi, nem következett be. Puskarü vizsgálóbíró napról-napra kihallgatta, arról azonban nemcsak, hogy szó se lehetett, hogy elbocsássa ügye nyilvános tárgyalásáig, hanem mindig több és több oka gyülemlt össze a vizsgálatnak arra, hogy a maga körében tartsa az iparlovagot, aki különben amugy is bebizonyította, hogy hazája széles e világ s hogy ebben a tág hazában állandóan hajlandó új és új otthont keresni. A bünlajstrom egyre újabb és újabb adatokkal szaporodott s a lengyel ezuttal nem szabadult volna a hosszabb börtönbüntetéstől, ha maga nem vetett volna véget ennek a kínos állapotnak. Elhatározta, hogy öngyilkos lesz s ma leugrott a vizsgálóbíró harmadik emeletén lévő szobájának ablakából a Koháry-utca aszfaltjára. Eltört a lába s néhány bordája is s belsőleg pár perc alatt elvérzett.

Alig pár hete, hogy a Budapesti Napló leplezte Koritovszky Konstantin lovagnak legújabb szédelgéseit. Halász Zoltán földbirtokos és egy miniszteri tisztviselő tettek ellene feljelentést a rendőrségen, hogy több ezer forint áru váltót vett át tőlök; azokat értékesítette is, de a pénzt nem adta át megbízóinak; elköltötte. Ez a váltómanipuláció csak botlotta a szédelő lengyel lovag bűneit, mert sok volt már nagyon a rovásán.

Hét-nyolc esztendővel ezelőtt került Budapestre először Koritovszky. Akkor még volt egy kis vagyona és nagy lábon élt. Állandó látogatója volt a lóversenyeknek, a kártya-kluboknak s legelőször akkor kezdtek emlegetni, amikor az országos kaszinóban hamis kártyázás vádjával illeték. Ez alól azonban sikerült tisztázni magát s azután egy időre eltűnt Budapestről.

Csak pár esztendő múlva tért ide újra vissza; azonban nagyon érdekes körülmények között. Stanniszlauban ugyanis valami rossz fát tett a tüze, úgy hogy letartóztatták és fogságba helyezték. Őrein azonban zseniális módon kifogott a lengyel ritter: magába bolondította a börtönfelügyelő leányát, aki kinyitotta börtöne ajtaját és megszökött vele. Budapestre jöttek s itt éltek egy ideig, de Koritovszky végre is elhagyta a leányt, aki visszament szüleihez. Ez időtől fogva a szédelés mindenféle nemét megpróbálta Koritovszky, hogy megélhessen. Megvett kisértékű birtokokat potom áron, felszólította a birtokok adóját a maximumra és azután becsapta a jámbor vevőket, mert tízszeres áron adta el így nekik a birtokot. De nem idegenkedett kisebb szédelésektől sem: vett butort, szőnyeget, koporsót, könyveket és minden egyébét, amirehogy tudott jutni. Időközben még a Somossy-Orfeum egyik buffet-hölgyével, Prachtl Annával lépett közös háztartásra s vele élte világát, míg végre a Halász-féle ügy miatt a rendőrség letartóztatta és átadta az ügyészségnek.

Koritovszky ellen a vizsgálatot dr. Puskarü vizsgálóbíró vezette. A vizsgálóbíró ma délelőtt fél tizenkettőkor újabb kihallgatásra maga elé vezettette Koritovszkyt, aki mint vizsgálati fogoly a saját elegáns ruháját viselte. Földszinti zárkájából egy fégyveres fogházor, Mészáros János kísérte föl a szük csigalépcsőn a harmadik emeletre, a vizsgálóbíró szobájába. Dr. Puskarü a kihallgatás során közölte a fogolyal, hogy az ausztriai hatóságoknál is tettek ellene feljelentéseket s így a kirovandó büntetés elszénvedése után kiszolgáltatják Ausztriának. Koritovszky komoran, szó nélkül hallgatta a lesújtó hírt. Obál Géza jegyző az elkészült jegyzőkönyvet átadta a vizsgálóbíróknak, aki azt felolvasta Koritovszky előtt, majd felhívta, hogy írja alá a nevét.

Koritovszky fölkel székéről s Obál Géza jegyző

asztalához ment. Ott a kezébe fogta a tollat s szilárd vonással írta alá nevét: *Lovag Koritovszky Konstantin.*
— No vizsgálóbíró ur — szólalt meg ezután — azt hiszem, hogy utoljára írtam alá a nevemet.

A következő pillanatban Koritovszky már a nyitott ablak mellett termett s mire a fogházor és a jegyző észrevették, az ablak párkányán állott. A fogházor menten utána kapott és a jegyző is az ablakhoz ugrott, míg a vizsgálóbíró, aki az asztal mögött állt, tehetetlen szemtanuja volt ennek a másodpercig tartó jelenetnek. Koritovszky ekkor már az alacsony ablak párkányán volt, s mikor a jegyző és fogházor utánakaptak, rettenetes küzdelem fejlődött ki a halálra szánt ember és a jegyző és fogházor között. Koritovszky iszonyu erővel igyekezett magát kiszabadítani. Dr. Puskarü látva Koritovszky elszánt védekezését, kirohant a folyosóra, fellármázta a szomszéd szobában levő irodai személyzetet, hogy azokkal együttesen fogják le a lovagot.

Az ablakban azonban ekkor már véget ért a küzdelem. A lengyel kiszabadította magát a börtönőr és a jegyző kezeiből. Mikor dr. Puskarü a fellármázott tisztviselőkkel visszatért a szobába, tompa zuhanás hallatszott alulról a Koháry-utcaból. Koritovszky lezuhant a kövezetre és holtan terült el a földön.

A törvénykezési palotában nagy volt az izgatottság. Rögtön lerohantak a Koháry-utába, ahol hamarosan megjelentek a közeli palotában levő mentők és *Lévay* rendőrfogalmazó néhány emberével; rögtön ott termett *Kisfaludy* togházfelügyelő is, akinek jelenlétében konstatálták a mentők, hogy Koritovszky-nak a nyakcsigolyája törött el. Ugyancsak ők konstatálták a néhány pillanat múlva bekövetkezett halált is.

Kisfaludy fogházfelügyelő bevitette aztán a halottat, akin egyébként külsőleg egyetlen horzsolás, vagy vérnyom sem volt látható, a fogház egyik szobájába, ahonnan a rendőrség kora délután átvitette a törvényszéki orvostani intézetbe boncoltatás végett.

Dr. Puskarü a történekről kimerítő, pontos jegyzőkönyvet vett fel és jelentését azonnal betérjesztette a törvényszék elnökének.

Az imperiál tetején.

— Kuplé. —

A rendőrség megtiltotta, hogy a nők az imperiál-omnibusz tetejére folszálljanak.

Budáról Ós-Budába
Megy éjjel az imperiál, —
Budától Ós-Budáig
Delnők szomorú sora áll.
Mi történt? Mi történt?!
Mégkérdzem én:
Miért nem ül ma delnő
Az imperiál tetején?

Akármily viharezett'
És zsmnoki hajlamu is,
Most búsan, megtörtönten
Zokogva felelt a kocsis:
„Ebadta, — ebadta, —
Már nem viszek én
Asszonykát vagy leánykát
Az imperiál tetején!”

Ez nem lehet, ahogy ma
A közlekedési ügy áll, —
Konduktor ur, ön ember,
Es jobb is e férfinál.
Gyalázat! — gyalázat! —
Ez nincs a helyén;
Miért ne ülne delnő
Az imperiál tetején?!

Szól a kalauz mogorván:
„Megkaptuk a rendeletet, —
Tiltják, mint a virágnak
Megtiltani nem lehetett.
A rendőr, — a rendőr
Okozta, — nem én,
Hisz mindig diszkret voltam
Az imperiál tetején!”

Hát indiszkrétóinkak
Köszönjük a zsmnoki kénynt,
Mely rádül Budapestre
Középkori éjszakaként.
A rendőrt. — a rendőrt
Mégkérdzem én,
Mit bántják őt a delnők
Az imperiál tetején?

A rendőr meglepően
Kezd szincerizálni velem:
„Nem úgy, uram, az égre, —
Ah bennem is ég szerelem.

De poszton, a poszton
Nem bírtam el én,
Ha delnők közlekedtek
Az imperiál tetején!”

Budától Ós-Budáig
Megy lassan az imperiál,
Budától Ós-Budáig
Delnők szomorú sora áll!
„Kalauz úr! — kalauz úr!”
— Sír mind a szirén —
„Be édes, oh be szép volt
Az imperiál tetején!”

G-ly.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Fővárosi Nyári Színház. Hosszas betegsége után ma lépett föl először T. Hadrik Anna, a budai szinkör tehetséges drámai művésznője. Az *Othón* Magdáját játszotta s alakításának nagy sikere volt; a közönség szeretettel üdvözölte a művésznőt és a felvonások után többször a lámpák elé hívta. *Klenovics* a lelkész megfelelő lágszággal, *Pethes* Kellert a kellő szárazsággal játszotta. *Sebestyén* az ezredes szerepében talentumáról, gondos tanulmányáról adott számot. — A *Troubadour* mult heti nagy sikere arra bírta a budai szinkör igazgatóságát, hogy holnap, szerdán ismét előadatja Verdi e legnépszerűbb operáját. Manziert ezutal is Mihályi, Luna grótiot Környey és Leonorát Sugár fogja játszani. — Jegyek ezuttal Patzik-Kertész Lujza szivartószédjén kívül *Bárd Ferenc* és *Testvére* színházjegyirodájában (Kossuth Lajos-utca) is kaphatók.

** Szerződötések a Magyar Színházban. A Magyar Színház új igazgatója *Leszkay* András a jelenlegi tagok közül szerződötette: *Szojer* Ilonkát, *Ledójszky* Gizellát, *Ráihonyi* Ákost, *Mátray* Józsefet, *Evross* Endrét, *Szilágyi* Vilmost, *Donáth* Lajost. Akiknek szerződése október 1-én lejár, azok közül eddigelé *Margó* Zelmát és *Palásty* Sándort szerződötette az új igazgató. Hír szerint az aradi társulattól magával hozza *Turcsányi* Olgát, *Tomesányi* Rusit, *Lengyel* Ilkát, *Tanayt* és másokat.

** *Kisfaludy* Színház. A Kisfaludy Színházban holnap *A dolovai nábob leánya* kerül színe *Remsey* Gizella, a színházakadémia jeles tehetségű, végzett növendékének vendégfőléptével.

Három színház.

Budapest, július 2.

II.

Népszínház.

Valahányszor mi, kritikusok összekerülünk a *Népszínház* premier-estéin ennek a színháznak a nézőterén s végigtekintünk a szufolt házon, ahol mint egy színes tenger hullámzik a sokaság, egyikőnk-másikunk soha sem mulasztja el ezt a már sztereotíppé vált megjegyzést elejteni:

— Ez a *Népszínház* valóságos aranybánya!

Perse mi, kritikusok soha sem vagyunk ott a színházak szürke estéin, mikor a nézőtér kong az ürességtől s az embernek ugyancsak kitűnő látócső segítségével kell keresnie a nézőtérén a legközelebbi szomszédját, ha fel akarja fedezni.

Az ilyen színház-asztronómiai műveletet nagyrítán kell foganatosítania a nézőnek, ha a *Népszínház* nézőtérén ül. Ez a színház még ma is csakugyan aranybánya, ha nem is éppen abban a boldog értelemben, mint amilyen volt, mikor még *Eva* Lajos volt a színház mindenható Jupitera s oda át a *Wesselényi*-utcaiban s a *Lipót*-köruton még nem csináltak a konkurenciót.

Akkor magától ontotta ez a bánya az aranyat, most perse bányászni kell utána, még pedig gyakran nehez munkával, amelytől verejték üt ki a homlokon. Hát ehhez voltaképpen semmi közünk: aki aranyat bányászik, annak izadjon is ki a homloka! De ez a „bányászás” színházi műnyelven azt is jelenti, hogy a színháznak a verseny harcában keresnie kell a közönség kegyét, koncessziókat kell tennie az izlés dolgában s telfordul az elv: *nem a színház szab törvényt a közönségnek, hanem a közönség a színház telésének.*

Körülbelül ez a szignatúrája a *Népszínház* ez idei jubiláris évadjának.

Észünk ágában se jut felcsapni a szemforgató farizeusok közé: nem vagyunk oly naivok, hogy ne tudnók, hogy a színház egyike a legnagyobb kockázatokkal járó üzleteknek s a magán-színháznak évenként *hatszázezer* koronát kell behoznia s amennyi ebből a summácskából hiányzik, azt a saját kasszájából kell pótolnia, miután nem áll a háta mögött a deficit-fedező állam nagy pénzeszsáklával, amelybe akár könyökig belonyulhatna.

A Népszínház jubilaris évétől tehát, úgy a szép elv szempontjából, joggal követelhetünk volna nagyobb szabású dolgokat, de mi, akik az őseink viszonyokkal számolunk, nem csodálkozunk rajta, ha sok szép reménykedésünk a nagy jubilaris koncepciók dolgában megmaradt reménységnek.

Sokkalta jobban fájlaljuk a magunk részéről, hogy a színháznak engednie kellett a közönség ízlésének s hogy ennek következtében hanyatlóba jutott az operett-művészet.

Értsük meg jól, nem a színház, hanem a művészet. Nincs a kontinensen sehol operett-színház, amelynek a költelékében annyi igényes és nagy művésztelenség lenne együtt, mint a Népszínház-nál s gyakran néztük nagy bosszusan, hogy ezek a nagy és fényes művésztalentedek nem a színházokért szolgálnak, hanem a *bretli-artizmusnak* robotolnak.

Nem szükséges, azt hisszük, megmondanunk, hogy az angol operett kultuszát értjük. Ki az oka? A színház? A közönség? A kritika? Legyünk őszinték: mind a háromnak megvan rá a teljes oka, hogy elverje mellén a „*mea culpa!*”-t.

A faktum azonban mégis csak az, hogy a Népszínház ezidei évadjából két angol operettnek a nagy sikere emelkedik ki, a *San-Toy*-é és a *Cirkuszélet*-é. Még ezer csoda, hogy *Müllöckernek* bájos zenéjű *Modellje* ép bórral tudott a bukás örvényéből kivergődni. Vagy ez is csak egy gyönyörű selyemtrikónak lett volna köszönhető, amely egy remektermetű színházi szépség idomait teljesen kiszolgáltatta a buja-éhes szemeknek?...

A Népszínház többi újdonsága gyors egymásutánban tűnt le a műsorról. Ha lett volna is köztük egyik-másik, amely valamivel kedvezőbb sorsot érdemelt volna, nem tudta magát behízelegni a közönség kegyébe; nem csoda, hiszen nem volt — angol és nem vetettek benne bukfeneket.

A korábbi operett-műsor nagy és élvezetes estét *Pálmái* Ilikának köszönhetjük a Népszínház jubilaris évében s rajta kívül még *Hegyi Arankának*.

S ezzel végére is értünk volna kis beszámolóunknak. Amiről még számot kell adnunk, az két nagyobb népszínházi esemény, igazi ellentét egymásnak; *Blaha Lujza* jubileuma és *Csatai Zsófi* halála. Az előbbi csupa ragyogó öröm, a másik csupa sötét bánat! A „nemzet oszlogányá”-nak díosége beragyogta az egész színházat, a felejthetetlen komikában pedig tán évtizedekre pótolhatatlan veszteség érte az operett-művészetet.

... A színház belső életére tartozik ugyan, de horderejében fontos eseménye a színháznak, hogy *Porcsolt Kálmán*, a Népszínház bérlő-igazgatója magához váltotta társaitól a színházi üzletben való részesedéseket s a Népszínház berendezése összes felszereléseivel együtt az ő egyedüli tulajdona.

III.

Magyar Színház.

A válságok színháza az idén is megmaradt annak, ami volt, a válságok színházának.

Az évad elején új ember lépett a színház élére: *Rajna Ferenc*, s mielőtt még véget ért volna az évad, őt is elsodorja a válság.

Jött és ment. Ez a története rövid igazgatói karrierjének. Jött tele ambícióval és ment letörött szárnyakkal, — még arra sem volt ideje, hogy bizonyosságot adjon, volt-e hivatása arra, hogy ennek az áldatlan *Wesselényi-utcai színháznak* a hajóját a szirték közül, amelyek közt megnyílása óta bukácsol, ki vezesse?

S ma, amikor ennek a színháznak az ideai vég-számadását készülünk elkönyvelni, semmi kedvünk rá, hogy visszatekintsünk a múltjára: ebben nincs öröm. Inkább a jövője felé fordulunk: ebben van remény.

Október 1-én új ember, *Lesskay András aradi színházigazgató* lép a színház élére. Nem lesz kerékkötője, bérlő-gazdája a színháznak s egészen a maga esze szerint csinálhatja a dolgát.

Reméljük, hogy jól fogja csinálni. Nem tudjuk a szándékát, nem ismerjük a programját s ez megőrzi a teljes elfogulatlanágunkat vele szemben. Mi csak kettőt követelünk rajta; azt, hogy egy pillanatra sem fogja elfelejteni, hogy *budapesti színház élén áll* s hogy ki fog irtani a *Magyar Színház* színpadáról mindent, ami *alantas* s ami eddig is ezt a szerencsétlen Muzsahajlékot ellenszenvenessé tette a közönség szemében.

Emelje ezt a színpadot első sorban művészi színvonalra.

Ez a legfőbb a feladata s meg vagyunk győződve róla, hogy hozzá fog szegődni minden színháznak egyedüli éltetője: a siker!

(M—S.)

Nyiltér.

Még a legutóbbi időig egyetlen víz sem volt egészen biztosan szádalmát

a vérköpésben, szivbajban és asztmában szenvedő embereknek, az újabb kísérletekből kiderült, hogy ilyeneknek egyedül a

MARGIT

GYÓGYFORRÁS

Margit-telep, — Bereg-megye. Víz ajánlatos fogyasztásra, a mely csak mellett nem csak a hangyaszorok betegségeiben legjobb víz, hanem a legkínzóbb horvát, és enyhén sós víz miatt mindenki, még a legkisebb gyermekek is szívesen vonják magukhoz a gyomor és lég-cső hurutos megbetegedésénél.

Kapható minden gyógyszár és fűszerkereskedésben.

Országos főraktár:

ÉDESKUTY L. cs. és k. udv. szállítóház, Isvánvizi nagykereskedő Budapestben.

Nyilatkozat.

Fiam a 17 éves Krausz Imréért, ki tudtom és akaratom ellenére a szülői házat elhagyta, ennek bármily cselekedeteit felelőséget nem vállalok.

Krausz Ignác,

Barcstelep.

(Az e rovat alatt közlöttnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT.

... A páris-berlini autómobil-verseny. Mint *Berlinből* táviratozzák, ma osztották szét a páris-berlini autómobil-verseny díjait. *Fournier*nak a német oszászár, a belga király, a luxemburgi nagyherceg és Hannover díja jutott. *Werner Loubet* első díjat kapta. *Giraud* a mecklenburgi nagyherceg díját nyerte el. *Renault*nak a francia kereskedelmi miniszter díját ítélték oda.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Tévedés. Katonaviselt délvidéki földműves a vádlott, akit súlyos testi sértésért vont felelősségre a bíróság. Kérdi az elnök, hogy volt-e valami összejutása a bírósággal s népiesen szólva így kérdi:

- Volt-e már baja?
- Igen is, jelentem alásan, mondja katonás bokaösszeütéssel a vádlott.
- Mi baja volt?
- Tüdőgyulladásom.
- Büntetve volt-e már, azt értem.
- Azt már nem mondom!

És nem is válaszolt erre a kérdésre.

§§ Szerzői jog bitorlása. A budapesti törvényszék irodalmi pörben hozott a napokban ítéletet. *Tábori Róbert* író *A templom kulcsa* címmel regényt írt a *Magyar Szalon* című folyóiratba. *Vas József* budapesti könyvkereskedő a regényt a folyóiratból kiszakítva, külön boríték alatt, a szerző engedeme nélkül forgalomba hozta. *Tábori* erre bepörölte a könyvkereskedőt. A budapesti törvényszék a szerzői jog bitorlását megállapította és ezért *Vas József* könyvkereskedőt 100 korona pénzbüntetésre ítélte. Ezenkívül elmarasztalta 20 korona kártérítési tőke, 156 korona perköltség és 75 korona szakértői díj meg-

fizetésében. A regény meglevő példányait a bíróság elkoboztatta. A kártérítést azért állapították meg husz koronában, mert a bepanaszolt mindössze száz példányt bocsátott forgalomba, példányonként 20 fillérjével.

TÁVIRATOK.

Bécs, július 2. Lord *Rosebery* Gasteinba érkezett.

Bécs, július 2. A keresztény-szociálisták táborában nagy a lehangoltság a Favoritenben ma szenvedett vereségük miatt. Dr. *Adler* szociáldemokrata 68 szótöbbséggel győzött.

Brüsszel, július 2. A *Petit Bleu* jelentése szerint *De Wett* Andriost, a Budapestben is járt boer parancsnokot, kiutasítás terhe mellett felszólította a rendőrség, hogy Belgiumban hagyjon fel a boerok érdekében való propagandájával. *De Wett* erre bejelentette a rendőrségnek, hogy Párisba megy.

Bukarest, július 2. Az *Agence Roumaine* teljesen alaptalanul mondta azt a híresztelést, hogy *Ferene József* király meghívta a román királyt az osztrák-magyar hadgyakorlatokra.

Madrid, július 2. A republikánus képviselők a kamarában a jesszuitáknak Spanyolországból való kiutasítását fogják indítványozni.

A német kancellár Péterváron.

Pétervár, július 2. A *Novoje Vremya* jelenti, hogy gróf *Bulow* birodalmi kancellár július végén Pétervárra érkezik s ugyanakkor tárgyalásokat fog kezdeni a kereskedelmi szerződések felől az orosz kormánnyal.

A kínai bonyodalom.

Peking, július 2. A kínaiak ma Pekingben átvették az angolok által megszállt városrész egy részének a kormányzatát.

Páris, július 2. A képviselőház mai ülésén *Sembat* szocialista tiltakozott a parlament beleegyezése nélkül indított kínai háború ellen. *Delcassé* külügy-miniszter válaszában újra elismerését fejezte ki az expedíciós hadtestnek. A miniszter szerint a kínai kormány kezdte meg az ellenségeskedést, mert türe a megszállásokat. A miniszter kijelentette aztán, hogy *Khina* elfogadta a *békéfeltételeket* s hogy a francia csapatokat visszahívták és csak annyi haderőt hagytak *Khinában*, amennyi a követségek védelmére feltétlenül szükséges.

Coclin azt kérdezi, hogy mit fog Franciaország *Khinában* tenni?

Delcassé azt válaszolja: Ugy, mint a többi hatalmasság, mi is megmaradunk a *Peking* felé vivő úton.

Bréma, július 2. A *Csun* herceg vezetése alatt Németországba küldött rendkívüli kínai követség, július 20-án indul el *Sanghaiból* a *Baiern Lloyd*-gőzzel. A hajónak augusztus 22-én kell *Gentúba* érkeznie.

A Leipziger Bank bukása.

Lipce, július 2. A *Leipziger Bank* bukása következtében wöhringeni *Lehmann F. G.*-léle flanelgyár-részvényirtásaság (alaptőkéje 750.000 márká) és a lipcei *Brandis* léle agyagáru-gyár (alaptőkéje 1.200.000 márká) esőbe került. *Egy tipesei jótékonykalmi intézet* 500.000 márkát veszít a *Leipziger Bank* részvényeiben. *Koburgban Greiner* magánzótt annyira ekeserítette a *Leipziger Bank* bukása következtében szenvedett vesztesége, hogy előbb feleségére és leányára lőtt és azokat súlyosan megsebesítette, aztán pedig magát agyonlőtte.

Közgazdasági táviratok.

New York, július 2. (Terménytőssé.) (Zárlat.) *Gyapok*: New Yorkban helyben 8.7/8. (8.7/8). *Juliusa* 853. (8.66). *Októberre* 7.57 (7.59). *New-Orleansban* helyben 8.9/8. (8.9/8). — *Petroleum*: *Stand white* New Yorkban 6.90 (6.90). *Stand white Philadelphia*ban 6.85 (6.85). *Raffined in Cases* 7.90 (7.90). *Credit* *Balances* at *Oil City* 1.05 (1.05). — *Zsir*: *Western steam* 8.90 (8.90). *Rohe* és *Brothers* 9.— (9.—). — *Tengeri* irányzata engedő. — *Juliusa* 49.1/4 (48.9/4). *Szeptemberre* 50.1/4 (49.9/4). — *Okt.* 50.9/4 (49.9/4). *Busa* irányzata gyenge. — *Piros* *Őszi* helyben 75.9/4 (74.9/4). *Juliusa* 72.9/4 (72.1/4). *Szeptemberre* 71.9/4 (71.9/4). *Októberre* 72.9/4 (72.1/4). *Dec.* 74.— (73.1/4). *Gabona* szállítási díja *Liverpoolba* 1.1/4 (1.1/4). — *Kávé*: *air* *Río* 7. sz. 6.1/4 (6.1/4). *Juliusa* 5.7/8 (5.—). *Októberre* 5.20 (5.20). — *Liszt*: *Spring Wheat* *cears* 2.75 (2.75). — *Cukor*: 3.9/16 (3.9/16). — *Őn*: 27.90 (27.95). — *Rés*: 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, július 2. (Terménytőssé.) (Zárlat.) *Busa* irányzata szilárd. *Juliusa* 64.1/4 (64.9/4). *Szept.* 66.— (65.9/4). *Tengeri* irányzata szilárd. — *Juliusa* 45.9/4 (44.9/4). — *Zsir*: *Juliusa* 8.55 (8.60). — *Szeptemberre* 8.60 (8.67). — *Szaionna* *short* *clear* 8.40 (8.45). — *Sértés*: *Juliusa* 14.32 (14.55). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Ellentétek.

Ha az este lebbenve, szállva
Széliden leereszkedik,
Szomorúsággal, lemondással
A szívem lassan megalkik.

Fejem lehajtom meghatottan,
Két szememben két könny ragyog,
És úgy érzem, hogy a világon
A legszomorúbb én vagyok!...

... Ha kőn a szivart haragja
Tombolva, pusztítva rohan,
Eléje állok harcra készen,
S főistennek hiszem magam!

Lekembem saasszárnyakon szállnak
Az érzések és a dalok,
— S úgy érzem, hogy a nagyvilágon
Mindenkinnél különb vagyok!

Kemény Simon.

+ 400.000 korona orvosi honorárium. A színhely: Chicago. Az eset főszereplője: egy orvos, aki a szépnemhez tartozik.

Néhány hónap előtt Chicagóban egy többszörös milliós halt meg. A nagy vagyont most osztják fel a rokonok között és a hagyatéki eljárást egy sajátságos orvosi követelés nehezíti meg. A követelő orvos egy szép hölgy, aki 1897-ben nyert diplomát és azóta állandóan gyógykezeltette az elhalt milliósokat, egy öreg urat. A szép doktor urhölgy nem kevesebbet, mint cirka 400.000 koronát, vagyis százezer dollárt követel a hagyatékon és jogaimnak igazolása végett tanukat nevez meg, akik vallomásaik által be fogják bizonyítani, hogy a szép orvosurhölgy és az öreg ur között szóbeli szerződés jött létre, melynek értelmében a hűséges gyógykezelés tiszteletdíja utólagosan a gyógykezeltek halála után ennek hagyatékából lesz kifizetendő és pedig százezer dollár készpénzben egyszerre.

A követelő orvosholgy arra az ellenvetésre, hogy erről a szándékáról az öreg ur kétségtelenül megemlékezett volna írásban is, azzal válaszol, hogy az öreg urat ettől a babonás természetétől tartotta vissza. Az a babonás hiedelem élt az öreg urban, hogy az ilyen kötelezettséget írásba foglalni nem volna más mint ingerkedés a halállal. Ez volt az oka annak is, hogy miért nem készített az öreg ur végrendeletet. Rokonainak azért nem volt erről tudomásuk, mert azok a szerintük fősvény természetű öreggel nem is igen érintkeztek. A pereskedő szép hölgy ha nem is mondja ki nyíltan, de eléggé keresetlenül foglaltja az érvelésén, hogy az ő inkarságra hajló páciense sokkal inkább hajlandó volt valamelyes rendkívül nagy

összegegel megterhelni a hagyatékát, semmint jóval kisebb összegektől még életében megválni.

A vitás honoráriumkérdésben annyi ügyességet tanusít a perkedő fiatal hölgy, hogy a hagyatékgondnoka ezt a véleményét nyilvánította:

— Nem vagyok ugyan biztos benne, hogy ez a mérész honorárium-követelő valami kitűnő orvosi tehetség volna, de hogy rendkívüli ügyvédi talentum van benne, az bizonyos.

+ Az automobil a képviselőházban. A francia parlamentbe tegnap nagy prüszkölés között bevonult az automobil. Csakhogy nem az automobil prüszkolt, hanem azok az urak, akik most Berlinben pihenik ki a nagy hajsa fáradalmait, Fournierrel az élükön. Gauthier képviselő ugyanis szóvá tette, hogy a versenyben résztvevő automobilon számára néhol napokon át elzárta a közforgalom elől az országutakat amit aztán azzal hálállat meg a Berlin felé száguldozó, hogy két gyermeket halálra gázoltak. Interpellációt intézett végül a miniszterelnökhöz az automobilok megrendszabályozása tárgyában. Waldeck-Rousseau nyomban válaszolt és kijelentette, hogy többé ilyenféle versenyre nem fognak engedélyt adni. De egyébként is megrendszabályozása az automobilokat. Kéztakon ezután a kocsi rendes sebességével szabad csak haladni, kivéve természetesen a versenypályákat, ahol továbbra is száguldozhatnak. Minden gépkocsira messzi látható számot kell erőseníteni, hogy a megengedett sebességnél gyorsabban hajtó kocsi számát — akár csak nálunk a fiakkereket — fölírassák a rendőrök. A legkisebb bírság, amelyet a szabályok ellen vétő automobil vezetőre kirónak, 500, a maximum 5000 frank lesz. Aki pedig ilyen esetben szerenstétlenséget is okoz, az a törvényes felelősségen fölül az automobil vezetésétől egyszer s mindenkorra hatóságilag eltiltatik. A képviselőház általános helyesléssel fogadta Waldeck-Rousseau kijelentéseit.

+ Egy hadsereg szabóműhelye. Egy angol folyóiratban érdekes adatokat olvasunk a pimlicoi hadsereg főruházó hivataláról, ahol az angol hadsereg ruháinak legnagyobb része készül. A pimlicoi telepen télen-nyáron 1500 asszony és 2000 gyermek van alkalmazva s ezenkívül van egy sereg férfiszabó. Hetenként átlag 12.000 egyenruhát készítenek, de ha sürgős a munka, egyetlen hét alatt 100.000-et is tudnak előállítani. A csizmát és cipőt nem Pimlicóban készítik, hanem Northamptonban magánégeknek s e munkáért évenként öt millió koronát fizet az angol hadsereg vezetősége. Kalap és sipka évenként másfél millióba kerülnek. Az inget a gyárban egy nagy gép szabja ki és pedig egyszerre ötvenet s azután katonák ösvégei varrják meg. Csak az egyenruhát készítik Pimlicóban. Egyenruhára évenként négy millió angol rőf posztót használnak föl. A gépek egyszerre

husz egyenruhát szabnak ki s a darabokat azután átadják az asszonyoknak, akik a hatszáz láb hosszú csarnokban kerek asztaloknál dolgoznak. Az uniformisokat harminchatféle nagyságban készítik. A gyárban önnmaradt posztómaradványokat egyedül százötven ezer koronáért adják el évenként.

+ A löversenyfogadások ellen. Ausztráliában ugyanokas erővel intézkedésekkel akarják elfojtani a valóságos járványává fajult löversenyfogadási szenvedélyt. A főpostamester törvényjavaslatot terjesztett ugyanis a szenátus elé, amely kimondja, hogy a fogadó-íródak tulajdonosaitól és általában mindazoktól, akik üzletszerűen ioglalkoznak löversenyfogadások közvetítésével, a jövőben megvonja a postaszállítás kedvezményét. Azokat a leveleket, amelyek nélk szólnak, nem kézbesíti, amelyeket ők adnak postára, azokat nem továbbítja. Előrelátható, hogy e javaslatból aligha lesz törvény. Tasmanian máris tiltakozó fölirotat intézett ellene a szenátushoz. Vajjon mi lenne a sorsa ennek a javaslatnak — minálunk?

+ Petrarca Laurája. Még mindig nincs eldöntve a kérdés, hogy milyen volt a Petrarca Laurája, a leghíresebb amaz asszonyok között, akiket költő valaha megénekel. Több irodalomtörténész kétségbe vonja, hogy Laura valaha élt volna s csupán Petrarca költői fikciójának tekintti őt. E föltevésnek azonban ellene szólnak Petrarca följegyzései. A legfőbb argumentum, amelyet Laura létezése ellenében fölhoznak, Petrarcanak egy más nővel való viszonya, akitől két gyermeke született. A költő legjelkesőbb hívei is lehetetlennek tartották, hogy Petrarca ugyanakkor, amikor Laurát imádja, egy más nővel kössön viszonyt. Ennek a meggyőződésnek adott kifejezést a költő egyik kortársa és jó barátja is, Petrarca azonban izgatottan így felelt neki:

— Hogy én mindent csak kitaláltam, mondd; hogy fikciók a költeményeim és fikció minden sóhajom! Adná Isten, hogy igazad volna! Hogy fikció volna és nem szerelmi örület...

A legújabb kutatások megállapították, hogy Laura 1307-ben Avignonban született, mint egy de Norea nevű nemes ember leánya. 1325-ben férjhez ment Hugo de Sadeshez és tizenegy gyermeket hozott a világra. Petrarca 1327. április 6-án látta őt eleször. 1384 április 6-án meghalt pestisben s ugyane napon el is temették. Petrarca szoréttjei őt az egész világon híressé tették, de csak alig egy-két benső barátja a költőnek ismerte őt személyesen. Petrarca mindent elképzelt, hogy szerelme tárgyát a világ kíváncsisága elől elrejtse. A világ csupán aranyhajáról és fekete szemöldökeiről tudott az istenített nőről, akit Laurának hívtanak, személyéről és családjáról azonban senki sem tudott semmit. Aroképe sem maradt reánk. Azokról, amelyekre ráfogták, hogy Laurát ábrázolják, kideríttek, hogy hamisítványok. A költő

REGÉNY.

Gusztli hadnagy

Írta: SCHNITZLER ARTHUR.

(4)

— De én nem akarom megbolygatni a karrierjét... Tehát viselje magát szépen!... Ugy, ne féljen. Nem hallotta meg senki... Minden rendben van. Ugy! Hogy ne higgye senki, hogy összevesztünk, hát nagyon barátságos leszek magával! — Aláz'szolga hadnagy ur, nagyon örültem — aláz'szolgája!

Az Istenért, hát áldomtam?... Csakugyan ezt mondta?... Hol van az az ember?... Itt meg... ki kellene huznom a kardomat s össze kellene vágdalmom... Az Istenért, talán csak nem hallotta valaki?... Nem, hisz nagyon halkán beszélt, szinte sutogva mondta. — De hát miért nem megyek oda? Miért nem hasítom ketté a koponyáját? Nem, azt nem lehet, nem lehet. Mindjárt oda kellett volna mennem... De hát miért nem tettem mindjárt?... Hisz nem lehetett, hisz megfogta a kardomat s ő sokkal erősebb, mint én. Ha még egy szót szóltam volna, összetörte volna a kardomat. Örülöm kellene, hogy nem beszélt hangosan. Ha valaki meghalotta volna, rögtön fejbe kellett volna lötnöm magam... Talán mégis csak álom volt az egész! Mit néz az az ur ott az oszlop mögöl? Talán hallotta a dolgot?... Megkérdem?... Megkérdem?... Tisztára megbolondultam. — Bizonyosan látszik is rajtam? — Egészen beleszápadtam. — Hol van az a kutya?... Meg kell ölnöm!... De elment már... Általában senki sincs már itt... Hol van a köpönyegem?... Igen, már fölvettem... Észre sem vettem... Hát ki segített?... Oh, ez itt... ennek egy hatost kell adnom... Igy!... De hát mi történt itt? Csakugyan történt valami? Csak-

ugyan gorombáskodott velem valaki? Csakugyan azt mondta valaki, hogy ostoba fráter?! És én nem vágtam össze érte?... De hisz nem tudtam... olyan ökle volt, mint a vas, ugy álltam ott, mint aki leteszegtek. Nem lehet másként, minthogy elvesztettem az eszemet, különben a másik kezemmel azonnal... Igen ám, de akkor kirántotta volna a kardomat s összetörte volna s akkor vége lett volna mindennek. — Mindennek vége lett volna! Aztán mikor elment, már késő volt... hiszen csak nem döfhettem a hátába a kardomat...

Micsoda? Már az utcára értem? Hogy jutottam ide? — Olyan hűs van itt... oh a szél, milyen jó... Ki az ott, a tulsó oldalon? Miért néznek azok úgy rám? Talán csak nem hallottak valamit... Nem, lehetetlen, hogy valaki hallott volna valamit. Tudom, rögtön hátra néztem. Senki sem törődött velem, senki sem hallhatta... De mondta; nem hallotta senki, de mondta. És én ott álltam s nem tettem ellene semmit, mintha elszédültem volna!... De hisz, nem mondhattam semmit, nem tettem semmit; nem tettem egyebet, minthogy szólanul türtem a dolgot, türtem... Rettenetes, nem lehet elviselni. Agyon kell vernem azt az embert, mihelyt meglátom!... Nekem mer valaki ilyen mondaní? Ilyen nyomorult bitang, ilyen kutya mer nekem ilyen mondaní? A teremtesít, hisz ismer, hisz tudja, hogy ki vagyok! Mindenkinek elmesélheti, hogy nekem ilyen mondot... Nem, nem, ezt nem fogja tenni, nem beszélt volna különben olyan halkán... O is csak azt akarta, hogy mi ketten halljuk!

De ki áll jót azért, hogy mégis elbeszéli, ma vagy holnap, a feleségének, a leányának, kávéházi ismerőseinek — Az Istenért, holnap megint látni fogom! Mikor a kávéházba megyek, ez az ember megint ott lesz, csak úgy, mint mindennap s a Schleglingert ural és a virágkereskedővel kártyázik. Nem, nem, ez nem járja... Ha ott találok, összevagdalom... De hisz ezt nem tettem... mindjárt meg kellett volna tennem, mindjárt... Ha lehetett volna! Elmegyek az ez-

redesemhez s bejelentem neki a dolgot... igen, az ezredeshez megyek... Az ezredes mindig nagyon barátságos hozzám — és én meg fogom neki mondani:

— Ezredes urnak jelentem alászan, megfogta a markolatot s nem akarta elereszteni. Eppen, mintha nem lett volna nálam fegyver...

És mit fog mondani az ezredes? — Mit fog? — Oh, itt csak egy mód van. Tessék kvietálni: kvietálni szégyenben és gyalázatban...

Ott tul, ugy-e, hogy önkénytesek azok ott a tulsó oldalon?... Utálatos, éjjel olyanok, mintha tisztek volnának. Most szalutálnak! — Ha tudnák, ha tudnák!...

Ez a Hochleitner-kávéház... Bizonyosan van odabent egy pár pajtásom... talán egy pár ismerős is... Mi volna, ha elmondanám valamelyiknek a dolgot? Persze ugy, mintha mással esett volna meg a dolgot... Tisztára megbolondultam már...

Hát hol szaladgálok itt? — Hova menjek? Hisz a Leidingerhez akartam menni. Haha! Le akartam ülni az emberek közé. Azt hiszem, mindenki engem bámult volna...

Jó, jó, de valaminek történni kell mégis... Igen, de mi történjék hát? Semmi, semmi, hisz senki sem hallotta a dolgot — senki sem tud róla — legalább ebben a pillanatban senki... Ha talán elmennék a lakására s megcsakatnám rá, hogy soha sem szől róla senkinek...

Oh, inkább fejbőlövöm magamat, minthogy ilyen tegyek!... Ugyis ez volna a legokosabb! — A legokosabb? Nincs is más hátra... semmi más. Ha megkérdézném az ezredest, vagy a Kopeckyt, vagy Blanyt, vagy a Friedmayert. — Mindegyik azt mondaná: Kedves barátom, nincs más mód!... Hátha a Kopeckyvel beszélnék? Ez volna a legokosabb, már a holnap dolgot miatt.

(Folytatása következik.)

osodálóinak tehát meg kell elégedniük azzal, hogy képzeletükben alkossák meg annak az aranyhaju, fekete szemöldökű asszonynak a képét, akit örökre halhatatlanná avatott egy költő.

— Az alagutak alkonya. Ez a cím voltaképpen paradoxon, mert azt jelenti, hogy ezután vakító világosság lesz az alagutakban. Legalább is a francia alagutakban. És ezzel megint tételek egyet a romantika lényes, csillogó szövetén és megint elloptak egy darab helyet a szerelmesektől. Egy darab helyet, ahol eddig oly zavartalanul lehetett oskolózkodni. Ezután nem lehet, mert a francia vasutak igazgatóságai együttesen elhatározták, hogy az alagutak falára nagy izzólampákat helyeznek el, amelyek vakító világosságot szórnak majd az előttük átrogogó vonat fülkéibe...

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

— Az Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása 1901. évi június 30-án a következő volt: Bankjegyjárgalom 1.380.380.000 korona. (+80.605.000 K.) — Értékvesztés: 1.257.674.000 korona (+8.555.000 kor.) — Váltótárca 332.072.000 korona (+60.426.000 korona.) — Lombard-üzlet: 53.912.000 korona (+3.255.000 kor.) — Adómentes bankjegytartalék: 207.769.000 kor. (—77.741.000 korona.)

— Átelyezett biztosító intézeti titkár. Mint értesülünk, Lendvay Sándort, az *Első Magyar Általános Biztosító-Társaság* vezértitkárát, aki eddig az aradi főigazgatóság élén állott, az intézet legutóbbi igazgatósági ülésén a délmagyarországi üzlet fejlesztése céljából a temesvári képviselői vezetésevel bízta meg.

— A m. kir. államvasutak kezelése alatt álló helyierdekű vasutaknak 1900. évben 23.495.465 K. volt a bevételük s ez összeg mintegy 50%-át a m. kir. államvasutaknak fizették az üzembevételért. Minthogy azonban a m. kir. államvasutak tényleges üzemi költségei 15.927.530 koronát tettek ki, több mint 4.200.500 korona az áldozat, amelyet a központi vezetés költségnyadán (körülbelül 1 millió koronán) kívül a helyierdekű vasutak ügyének hoz. Ennek fejében azonban viszont igen sok olyan szállítmány kerül forgalomba, amely különben egyáltalában nem volna mozgósítható.

— Utmutató az állatok és állati nyerstermékek vasuti szállításhoz című zsebkönyv II. kiadása most jelent meg *Darányi* földmívelésügyi miniszter támogatásával *Fokányi László* m. kir. állatorvos, ismert szakíró szerkesztésében. Az állatorvosok, állatkereskedők, gazdák és vasuti közegek részére írt utmutató magában foglalja az állatok és állati nyerstermékek bel- és külföldi szállítására vonatkozó összes intézkedéseket áttekinthetően és a gyakorlatnak megfelelően csoportosítva. A csinos kiállítású, hasznos utmutató megrendelhető a szerzőnél Budapest, földmívelésügyi

minisztérium. Ára bértmentes megküldéssel 2 korona 20 fillér, bolti ára 3 korona.

— Fizetésképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: *Pecsanac* Stanko kereskedő *Boszná-Gradiska*, *Romanovics* Pál bejegyzett kereskedő *Ujvidék*, *Patzauer* Jakab kereskedő *Kassa*, *Spitzer* Vilmos rövidárkereskedő *Budapest*, *Krajcsa* János vegyeskereskedő *Zlin*.

— Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapest*en pénzben 42.— korona, áruban 42.50 korona. *Bécsben* 42.20 korona pénzben, illetve 40.60 korona áruban.

— Borjувásár. 1901. évi július hó 2-ikán. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvényintézetétől.) Felhajtás: *Belöldi* élő borju 720 drb, leölt borju — db, bécsi borju — db, — db., növénydekmárha 28 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. *Arjegyések.* — *Belöldi* élő borju I. rendű 68—80 f.-ig, kivételes 84 f., II. rendű 50—68 f.-ig, 1 kilónkint, leölt borju I. r. — f.-ig, II. r. — f.-től — f.-ig, kivét. — f. kilónkint levonás nélkül. *Bécsi* leölt borju — f.-ig. *Növénydekmárha* — f.-től — f.-ig, I. r. — f.-ig, középminőségű 42—48 f.-ig, alárendelt — f.-ig, 1 kilónkint. *Bárány* élő 8—k., leölt bárány —, —, —, K. kivételes ár — k.-ig páronkint. — *Dacára* a kisebb felhajtásnak, a vásár lanya irányzat mellett folyt le. Az árak változatlanok.

— Budapesti sertés-konsumvásár. A *ferencvárosi petróleum-rakodónál* lévő *székes-íóvárosi sertés-konsumvásár* árjegyzése 1901. évi július 2. Készlet 763 darab. Erkezett 581 darab. Összesen 1344 darab. Eladtott 1130 darab. Maradt 204 darab. *Napi árak:* 120—180 kilogramm sulyban 76—84 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 76—84 koronáig, 320—380 klg. sulyban 78—82 K.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós 70—76 koronáig. — *Malac* 68—korona. A vásár hangulata lanya volt.

— Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásár-csarnokban tegnap megtartott sertésvásárra bejelentettek 12756 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 5883 darab fiatal sertést, 6471 darab magyar hizott sertést, — nehéz sertést, összesen 12354 darabot. Irányzat határozottan gyenge. *Jegyzések:* kgknt élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) első rendű sertés 76—77 fillér, kivételes 78 filléren, középminőségű sertés 69—73 fillér, könnyű sertés 61—67 fillér, fiatal sertés 60—80 fillér, süldő — fillér.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, július 2.

Csekély vételkedv mellett csak 17000 méter-mázsa buza került forgalomba néhány fillérrel olcsóbban.

Rozs elhanyagolt, 10 fillérrel olcsóbb.

Káposzta-repece 12.50—12.75.

Tengeri 10 fillérrel olcsóbb.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 79.5 k. 8 K. 27 1/2 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 400 mm. 79 k. 8 K. 12 1/2 f., 1800 mm. 78.7 k. 8 K. 22 1/2 f., 200 mm. 78.5 k. 8 K. 10 f., 300 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 78.4 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 17 1/2 f., 200

mm. 78 k. 8 K. 17 1/2 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 150 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 1000 mm. 78 k. 8 K. 02 1/2 f., 100 mm. 77.5 k. 8 K. — f., 177 mm. 77 k. 8 K. 05 f., 150 mm. 76.5 k. 8 K. — f., 100 mm. 76.3 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 15 f., 40 mm. 75 k. 7 K. — f.

Pestmegyei: 80 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 150 mm. 77.3 k. 7 K. 90 f., 150 mm. 77 k. 7 K. 90 f., 150 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 160 mm. 76 k. 7 K. 85 f.

Fejérmegyei: 350 mm. 78 k. 8 K. 20 fillér.

Dunai: 2400 mm. 78.8 k. 7 K. 55 fillér.

Bihari: 1000 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 1000 mm. 78.5 k. 8 K. 20 fillér.

Sziváci: 3170 mm. 74.2 k. 7 K. 85 f.

Mind három hónapra.

Uj repce: 200 mm. 12 K. 55 f.

Tengeri: 100 mm. 5 K. 30 1/2 fillér.

Készpénzfizetés mellett.

A készár hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

B u z a	Kiló	Kilogramm Ára		Kiló	Kilogramm Ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	0	76	7.75	7.85	80	8.30
"	77	7.86	7.96	81	8.40	8.40
"	78	8.00	8.10	82	8.50	8.50
"	79	8.10	8.20	83	8.60	8.60
Fehérmegyei	0	76	7.75	7.85	80	8.10
"	77	7.86	7.96	81	8.20	8.20
"	78	8.00	8.10	82	8.30	8.30
"	79	8.10	8.20	83	8.40	8.40
Pestvidéki	0	76	7.75	7.85	80	8.10
"	77	7.86	7.96	81	8.20	8.20
"	78	8.00	8.10	82	8.30	8.30
"	79	8.10	8.20	83	8.40	8.40
Bánági	0	76	7.65	7.75	80	8.10
"	77	7.76	7.86	81	8.20	8.20
"	78	7.90	8.00	82	8.30	8.30
"	79	8.00	8.10	83	8.40	8.40
Bécsi	0	76	7.80	7.95	80	8.10
"	77	7.90	8.00	81	8.20	8.20
"	78	8.00	8.10	82	8.30	8.30
"	79	8.10	8.20	83	8.40	8.40

Egyéb gabonafélék	Kiló	Kilogramm Ára	
		K.-tól	K.-ig
Rozs	uj elsőrendű	70—72	7.25
"	másodrendű	—	7.15
Arpa	takarmanyú	60—62	6.40
"	égetni való	63—64	6.10
"	szőlőszára való	64—66	6.00
Zab	—	30—41	7.20
Tengeri	0	—	—
"	elsőrendű	—	5.40
"	másodrendű	—	5.30
Repece	uj káposzta	—	—
"	bánági	—	—
Kéles	—	—	5.10

A határidőzlet folyamán a következő kitések történtek:

Buza októberre . . . 8.08—8.09—8.06—8.04—8.02
 Rozs októberre . . . 6.79—6.77—6.76
 Zab októberre . . . 6.30—6.31—6.28
 Tengeri júliusra . . . 5.30—5.28—5.26—5.25—5.22
 Májusi tengeri 1902. . . 5.08—5.07—5.05
 Augusztusi repce . . . —

Dall egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:

Buza októberre . . . 8.09 " 8.10 "
 Rozs októberre . . . 6.75 " 6.76 "
 Zab októberre . . . 6.28 " 6.29 "
 Tengeri júliusra . . . 5.22 " 5.23 "
 Májusi tengeri 1902. . . 5.05 " 5.06 "
 Repce augusztusra . . . 12.80 " 12.90 "

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Irtá: DÓZSA ENDRE.

(100)

Heinrich báró is szíves volt hozzá, de különben most is inkább a kluboknak, kaszinóknak élt, a nyugalmazott diplomaták szokása szerint ott futta ki minden beküldetését.

Egy karácsony este jött azután, amikor a családi élet angyalai körülrokkodik a földtekét, ötlet meghívta Leonie. A kandallóban fel volt szitva a tűz. A szalonban halvány rózsaszín világítás verte fel a képzeletet. Ő sokáig szótalan nézte hol az anyát, hol a leányt. Vajjon az a fájó emlékezete a multnak teremthet-e boldog jövőndöt. Leonie is mezengett valamin, majd eltűnt és ő Matilldal egyedül maradt. A két szemek bizalommal csüngtek rajta, ő úgy érezte, hogy e tekintettől megittasul. Leonie látta maga előtt úgy, ahogy álmodta valaha régen. Nem a diadalmas büszke mosolylyal, hanem azon búbaszó zárkózottsággal, melylyel a nyiló virág bontja ki szirmait. Halkan beszélni kezdett, talán csak mesélt neki:

— Nézze Matild! Egész gyermekifjú koromban egyetlen ideálom volt; maga tudja, ki az. Egy hosszú élet minden izgalma, rázkódása nem tudta letörölni szívemből. Az élet nem hozott össze velem, de előlme hozta önt és most érzem az ősi verőfényt, mely szívemet beragyogja. Ötlet látom magában, nem úgy, ahogy az élet forgatgában leírta fényvet, hanem ahogy az én fiatal lelkem régen, igen régen ábrándaimba szötte őt. A maga kis mamáskájának, Leonie grófnőnek óhajta volt, hogy kérjem meg kezét magának. Sokáig haboztam magamhoz kötni, bár óhajta, sa, a maga fiatal életét. De maga körül minden megveszteget. Megveszteget különösen komolysága, hallgatagsága és megveszteget az az érzés, hogy nekem, kit nem szeretett igazán

soha senki a világon, a maga mélyen járó érzelmvilága boldog családias otthon tudna teremteni. Ne feleljen rögtön... En elbeszéltem őseinknek a *Dumbovica* mellett, a hármasszobornak szándékomat, szememmel láttam a fény-sugárt, mely ajkaikon játszadozott. Ha nincs szerelme más, ha boldogsága telik abban, hogy más boldogit, ha lelkének vágya lesz egykor egy boldog család után, aranyhaju kacagó gyermekek hogy színessé, örökéletivé tegyék a jövőt... akkor gondoljon reám. Reám, kinek lelkén rajta van a zománc, amit édesanyja megvetett, de elfecsérelni nem tudott soha. En még tudok várni bár az élet ide s tova lejár...

— Öszinteségről őszinteséget — felelt a lány. — Az én mélységemnek, amint maga mondja, az én komolyságomnak, amint mások mondják, az én zárkózott szomorúságomnak, amint én tudom, megmondta az okát. Komoly kérdésre komolyan válaszolhatok. 27 évet töltöttem már, az ábrándozás kora tehát lejárt. Mégis ábrándozom. Valami olyan szerelemről ábrándozom, amilyent maga mond, amely a lélek szerelmének öntudatával egyszerre keletkezik. A legelső képről, amely rávetődött a tisztá lány lélektükrére és aztán lemerült, de az érzés egész tengerének minden cseppjén visszasugárzik. Egymásért élő lelkek, akiknek multjuk nem volt, akikben kieserlőddött a legelső fényugár és e fényugár őrzik feltékenyen mindentől és mindenkítől. Örözm magától is. Sőt magától alig-alig őrizhetem. Szép és jó ember ön. Sokat is szenvedett. Megérdemli, nagyon megérdemli az aranyhaju kacagó gyermekeket, kikkel szívem megvezetgeti és csaknem megveszteget. Egyéniségére még inkább, mint magas társadalmi állására bármely leány csakis büszke lehet. De tudja... én... egyszer Lissabon és London között a tengeren... tudja?!
 — A kis tengerész-kadét?
 — Igen, a kis kadét... annak nyolc éve már és én várom... várom... amig elhervadok.
 — Nem, ne hervadjon el. A gyermek köny-

nyen felejt, ő eddig bizonynyal futkos más virág után.

— Mikor azt megtudom, akkor öné leszek. Akkor káprázat volt és csakugyan az a szerelem, amit ön iránt érzek. Hü, engedelmes, szerető hitvese leszek, jó anyja az aranyhaju kacagó gyermekeknek... akkor...

Igy mátkásodtak el. Nem is tudja már Djerbulesku, hogyan, de még azon a karácsony ünnepen.

A kis kadét, ki Matildnál jóval fiatalabb volt, elmosdott Djerbulesku emlékezetében. Leonie grófnővel tervezett a jövőt és Matild bizalommal, odaadással hallgatta a tervezéseket.

Igy gomolygott Djerbulesku lelkében a régmúlt, a mult és az alig mult idő, mint az ősi kód, melyet átüt pillanatra itt-ott a napsugár, de már lassan száll föl, alig-alig lebbentti szárnyait.

1876. karácsony történt az eljegyzés. Djerbulesku az év utolsó napjaira számadásokat rendezgetni, évi zárlatot készíttetni hazament Bukarestbe, de megígérte, hogy az ő új éve reggelén ismét visszatér Konstantinápolyba.

Djerbulesku visszatérésekor Konstantinápolyt mintha megbabonázva látta volna. A lomha keleti nép, mely annyira nem érdeklődik semmi iránt, mintha kieserelve lett volna. Mindenfelé várták a magyar ifjak jövetelét, ünnepelni készült az egész város.

Január 10-én a készülődés láza tetőpontra jutott. Ez volt a megérkezés napja. Még Leonie grófnő is érdeklődni látszott. Szorgalommal kerességete ismerőseit, hogy melyik lakik azon a vonalon, ahol a magyar ifjuság elhalad. Csak Radnisky Szaniszló tábornok katonai attaché volt az egyetlen, ki azon a vonalon lakott. Ennek neje, Werner Josefina még Olmützből ismerőse, de valami bizalmas viszonyban együtt nem voltak. A kíváncsiság azonban sok minden korlátot szét-szakít. A grófné irt a tábornoknének, nem tartatna-e fenn részére a magyar ifjak bevonuláshoz ablakot?

(Folytatás következik)

Délután fél 5 órakor zárul:

Table with 2 columns: Item (Buza 1901. októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri júliusra, Májusi tengeri 1902., Repce augusztusra) and Price (8.08-8.10, 6.74-6.75, 6.27-6.28, 5.23-5.24, 5.04-5.06, 12.80-12.90)

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde lefolyása nem volt a legkedvezőbb. Noha konkrét okok nem forogtak fenn, a mérő üzlettelenség és alacsonyabb német jegyzések folytán a vezető értékek lefelé irányultak. A zárlat alacsony volt.

A helyi piac tartott, de üzletlenség.

A déli tőzsde továbbra is gyenge maradt s legalacsonyabb napi árban zárult.

A helyi piac változatlan volt.

Járadékok igen szilárdan zárltak, míg a valuták és ércváltók változatlanok voltak.

As előtőzsde lefelé törekvő.

Közltek: Osztrák hitelrészvény 642.75-645.25. Államvasuti részvény 646.50-648.50. Jelszálógbank 444.-. Rimamurányi 462.50-464.-. Közúti vasút 584.-685.50 korona.

A déli tőzsde változatlanul gyenge.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 646.-649.50. Osztrák hitelrészvény 641.25-643.25. Államvasuti részvény 646.-646.50. Koronajáradék 93.15-93.25. Jelszálógbank 443.25-443.-. Rimamurányi 460.-464.-korona.

Forgalomba került tovább: Koronajáradék 93.15-93.25. Hazai takarékpénztár 159.85. Salgótarjáni 571.-572.-. Városi vasút 290.-294.-korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt:

Osztrák hitelrészvény 644.25. Magyar hitelrészvény 647.50. Leszámitoló 425.-. Rimamurányi vasmű részvény 468.-. Osztrák-Magyar államvasút 645.50. Közúti vasút 582.-. Villamos vasút 291.-korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar... korona, vörös aprószemű... korona, vörös erdélyi... korona, vörös bánágsági... korona, közepszemű... korona, nagyszemű... korona. Disznózsír: budapesti: 49 50-50.-korona, vidéki... korona. Táblaszalonna: légszárazított vidéki... korona, városi 4 darabos 40.-40.50. korona, 3 darabos 42.-42.50. korona. Istjóstölt... korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.-12.25 korona 120 darabos... korona, 100 darabos 13.25-13.75 korona, 85 darabos 15.-15.50 korona. Azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.50-11.-korona, 100 darabos 11.75-12.25 korona, 85 darabos 13.25-13.50 korona. Szilvaiz: szilvafőnia 19.25-20.-korona, szerbiai 17.75-18.25 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, július 2. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A mértékadó külföldi piacokról nem érkezett direktíva; New York gyöngye volt, London nyugodt, Páris pedig szilárd árfolyamokat jelentett s egyáltalán semmi sem kesztetett élénkebb tevékenységre, így a forgalom megnyitkor minden irányban tartózkodás mutatkozott s az üzlet nagyon csendesen kezdődött; később lanyha Berlinre az árfolyamok elaprózódtak és zárlatok a tegnapiakhoz képest 2-3 fillérrel hátrányban maradtak.

Jegyzettek: Buza őszre 8.31-8.27, rozs őszre 7.15-7.13, tengeri július-augusztusra 5.54-5.53, tengeri szeptember-októberre 5.74-5.73, zab őszre 6.62-6.64, repce augusztus-szeptemberre 13.20-13.80 korona.

Zárlatok maradtak: Buza őszre 8.28, rozs őszre 7.15, zab őszre 6.63-6.62 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde nyugodt volt a forgalom, árfolyamok tartottak.

Déli tőzsde üzletlenség következtében gyenge.

Zárlat gyenge.

Bécs, július 2. (Magyar értékek sárlata.) 4%-os aranyjáradék 118.-. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 145.-. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 100.50. Magyar keleti vasúti állami kötvény 118.50. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank... Rimamurányi vasműrészvény 459.-. Magyar koronajáradék 93.15, 4%-os Magyar földhitel. kötvény 92.15. Magyar hitelbank részvény 648.-. Magyar nyeregeményi kölcsön sorsjegye 174.-. Kassa-oderbergi vasúti részvény 363.-. Magyar kereskedelmi bank... Magyar cukoripar 175.-.

Bécs, július 2. (Osztrák értékek sárlata.) 4 2/3%-os papírjáradék 99.-. 4%-os osztr. aranyjáradék 117.95, 1890-os sorsjegye 140.50. Osztrák hitelsorsjegye 388.-. Angol-osztrák bank 272.-. Bécsi bankjegyzet 459.50. Osztrák-magyar bank 1662.-. Déli vasút 91.50. Dunagőzhajózási részvény 812.-. Dohányrészvény 284.50 Császári és királyi arany 11.30. Német bankváltók 114.40. 4 2/3%-os ezüst járadék 98.95. Osztrák koronajáradék 95.85. 1864-iki sorsjegye 208.-.

Osztrák hitelintézeti részvény 641.50, Unionbank 548.-, Osztrák Landerbank 404.50. Osztrák-magyar államvasút 645.-. Elbavölgyi vasút 485.50. Alpei bányarészvény 428.-, 20 frank. arany 19.03. Londoni váltóár 239.10. Bécsi Tramway Litt B. 234.-. Bécsi Tramway Litt A. 237.-. Lípót kőhő 402.-. Az irányzat nyugodt.

Bécs, július 2. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni maginjárogalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 642.50. Magyar hitelrészvény 649.-. Angol-Osztrák bank 273.50. Bécsi bank-egyesület 450.-. Union bank 548.-. Landerbank 405.50. Osztrák-magyar államvasút részvény 645.-. Lombard 93.-. Elbavölgyi vasút 486.-. Északnyugati vasút részvény 476.-. Dohányrészvény 282.-. Rimamurányi vasmű 462.-. Alpei bányarészvény 429.-. Májusi járadék 99.-. Magyar korona járadék 93.15. Török sorsjegyek 103.50. Német birodalmi márká 117.45.-. Napoleon d'or 19.02.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, július 2. (Tőzsdei tudósítás.) A tőzsde eleinte nem volt egységes irányzatú. A kurzusok gyengébbek voltak, különösen a bányáértékek. Bankrészek ostromlák hitel kivételével meglehetősen tartották magukat. Később általában jelentékenyen javult az irányzat a Leipziger Bank bukásában bűnös személyek ellen indított eljárásra. Magánleszámitolási kamatból 3%.

Berlin, július 2. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjáradék... 4%-os osztrák aranyjáradék 100.60. Elbavölgyi vasút... Magyar koronajáradék 94.30. Osztrák-magyar államvasút 138.50. Kassa-oderbergi vasút... Bécsi váltóár 85.-. Magyar vasúti beruházási kölcsön 103.40. Alpei bányarészvény... Disconto-Commandit 176.75. Altalanos villamosági Edison 183.50. Gelsenkircheni 167.60. Laura-kőhő 186.60. 4 2/3%-os ezüstjáradék 99.10. 4%-os magyar aranyjáradék 99.75. Osztrák hitelrészvény 201.50. Déli vasút 23.-. Károlyi Lajos vasút... Orosz bankjegyek 216.-. 4%-os új orosz kölcsön 96.10. Török dohányrészvény... Olasz járadék 97.-. Magyar hitelbank... Dynamit Trust 153.-. Harpeni 161.60. Az irányzat gyengébb.

Berlin, július 2. (A Budapesti Napló tudósítójának sárlata.) Esti forgalom. 4%-os magyar aranyjáradék 99.75. Magyar koronajáradék 94.25 Osztrák hitelrészvény 202.40. Osztrák-magyar államvasút 138.50. Déli vasút 23.75. Északnyugati vasút... Elbavölgyi vasút... Orosz bankjegy készpénz 216.-. Buschtiehradi... Orosz bankjegy... (Ultimo) Lombard...

Hamburg, július 2. (Zárlat.) 4 2/3%-os ezüstjáradék 98.60. 1890. sorsjegye 140.-. Déli vasút 22.50. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.40. Osztrák hitelrészvény 202.30. Osztrák-magyar államvasút 138.-. Olasz járadék 97.10. 4%-os Magyar aranyjáradék 99.40. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, július 2. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjáradék 98.50. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.60. Magyar koronajáradék 94.25. Osztrák-magyar bank 118.-. Déli vasút 23.10. Elbavölgyi vasút 124.50. Londoni váltóár 239.70. Bécsi bankjegyzet 114.60. Villamos részvény 124.50. 3%-os magyar aranykölcsön 83.50. 4 2/3%-os ezüstjáradék 98.30. 4%-os magyar aranyjáradék 99.55. Osztrák hitelrészvény 202.50. Osztrák-magyar államvasút 138.70. Északnyugati vasút 118.50. Bécsi váltóár 85.25. Párisi váltóár 806.75. Unio bank... Alpei bányarészvény 216.-. Az irányzat szilárdult.

Frankfurt, július 2. (A Budapesti Napló tudósítójának sárlata.) Árfolyamok január. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 201.80. Német bank... Discont 176.80. Berlini kereskedelmi bank 137.-. Gelsenkircheni 162.30. Harpeni... Laura-kőhő... Olasz járadék...

Páris, július 2. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút 713.-. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.95. Osztrák Landerbank... 3%-os francia járadék 100.70. Ottoman bank 544.-. 3 1/2%-os francia járadék 101.72. Alpei bányarészvény... Déli vasút... 4%-os magyar aranyjáradék 102.30. Párisi bankrészvény 1079.-. Olasz járadék 98.70. Francia törleszt. járadék 99.30. Osztrák földhitelintézeti részvény 1275.-. Török dohányrészvény... Az irányzat javult.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi oszarnok jelentése.

Július 2. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 78-78 fillérig. Öreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 82-83 fillérig. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 83-84 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) fillérig. Közép (páronként 240-280 kilogramm súlyban) fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) fillérig. Közép (páronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 300 kilogramm felüli súlyban) 80-82 fillérig. Közép (páronként 240-300 kilogramm terjedő súlyban) 78-80 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 80-82 fillérig.

Sertésleltárszám 1901. június 30. napján volt készlet 64.323 darab. 1901. július 1. napján felhajtott 3421 darab. 1901. július 1. napján elszállított 676 darab. 1901. július 2. napjára maradt készletben: 63.989 darab.

Napirend.

Napirend: Szerda, július 3. Római katolikus: Heliodor pk. - Protestáns: Jácin. - Görög-ország: június 20. Metod pk. - Zsidó: Tham 16. - Nap kél: 3 óra 53 perckor. - Nyugszik: 7 óra 43 perckor. - Hold kél: este 8 óra 25 perckor. - Nyugszik: reggel 5 óra 28 perckor. A horvát miniszter fogad u. 4 órakor. Nemzeti Múzeum. Képtár és a néprajzi osztály a Csillag-utca 15. szám alatt, nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. - Többi társai 1 korona belépődíjjal megtekinthetők. A Nemzeti Szalon kiállítása d. e. 9 órától este 7-ig. Belépődíj 50 fillér.

Országos Képtár és metszetkiállítás az Akadémiában d. e. 9-1-ig. Iparművészeti múzeum kiállítása délelőtt 9 órától 1-ig. Tervei kiállítás. Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9-1-ig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva délelőtt 9-1 óráig. A földtani intézet múzeuma d. e. 10-1-ig. Belépődíj 1 korona. Képzőművészeti Múzeum a Városligetben nyitva 9-12-ig és d. u. 3-5-ig. Az Akadémia Goethe-szobája d. e. 10-12-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3-8-ig. Állatkerti Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-12 délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városi ipar-csarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság V., Váci-körút 32. szám alatt).

Időjelzés.

As Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. Budapest, július 2.

A légnymás nyugaton nem változott, keletről azonban tovább sülyedt és a magas nyomás mindinkább északra szorult vissza. Az idő a távol északi kivételével európaiországi változókéony, sok helyütt esapadékos vagy zivataros volt. A hőmérséklet csak lényegtelenül változott.

Nálunk tegnap nyugatról borulás és az esti órákban zivataros esőzés indult meg, amely az északi Felföld határmegyéknek és a nagy Alföld, valamint a Dunántúli egy részének kivételével az egész országra kiterjedt; mennyisége azonban csak az északnyugati megyékben volt jelentékenyebb. (10-30 mm.)

Küldés. Változókéony és sok helyütt még esős vagy zivataros idő várható, jelentékeny hőmérséklet-változás nélkül.

Vizállás.

Table with 4 columns: Location (Budapest, Danubius, etc.), Date (Jul. 2.), and Water Level (m. sz.).

Kivonat a hivatalos lapból.

Július 2.

Közelebbről. Az első fődüvvarmester Mrász Károly udvari kérészt udvari kertgondnokká; a pénzügyminiszter az országos kataszteri felmérésnél Nowinski Szevejan, Brunner Károly, Kracsun Miklós, Verébci Antal és Dékány Imre mérnököt kataszteri főmérnökökké a IX. fizetési osztály 3-ik. Havas József háromszögletű segédet kataszteri mérnökökké a X. fizetési osztály 1-ső, Bocskor Károly és Rösler Pál háromszögletű segédet kataszteri mérnökökké a X. fizetési osztály 2-ik, Banner Rezső, Brandenburg Gyula, Höffer Ferenc, Török Ferenc, Lupencs György és Goda Gyula mérnöksegédet kataszteri mérnökökké a X. fizetési osztály 3-ik, Rónai Lajos, Radvics Péter, Prodanovics Tihámér, Skala Vince és Barbur János felmérés névndéket kataszteri mérnöksegédökké a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatába való sorolással. Privári István, Baka Gyula és Makay Gyula díjnokokat pedig ideiglenes minőségű felmérés névndékeké, ifj. Gárdos Lajos okleveles mérnököt ideiglenes minőségű kataszteri mérnöksegédé a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatába való sorolással, Péchy Tibor felmérés díjnokot pedig ideiglenes minőségű felmérés névndékké; a dési m. kir. pénzügyigazgató-sághoz Marossy Kálmán kolozsvári pénzügyi fogalmazó gyakornokot pénzügyi fogalmazóvá ideiglenes minőségben, Kovácsévics Mihály adótitstet a zengi királyi adóhivatalhoz ellenőré és Gorsics Károly adóhivatal gyakornokot a varasdi kir. adóhivatalhoz adótitsté; Preisz János szombolyai adóhivatali gyakornokot a magyar-láposi adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótitsté, Hatfalusi György segédjének pénzügyi számgyakornokot pénzügyi számtiszté a dési pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszékhé ideiglenes minőségben; a kolozsvári pénzügyigazgatósághoz Derecsky Imre nagyenyedi adótitsté állami végrehajtóvá ideiglenes minőségben; a belügyminiszter a székesfeővárosi államrendőrséghez Horváth Jenő rendőrségi gyakornokot írnomká, Németh Béla budapesti lakos végzet joghallgató segédjének gyakornokká; az igazságtudományi miniszter Székely Miksa balassagyarmati törvényszéki joggyakornokot a balassagyarmati, Csillag László szegedi járásbírósi joggyakornokot a szegedi törvényszékhez és Baranyi István nagyváradi-vidéki járásbírósi joggyakornokot a székesfeővári járásbíróshoz allegyökké; a vallás-és közoktatásügyi miniszter Seressné Erdős Paulina okleveles tanítóné a békés-csabai állami elemi népiskolához rendes tanítóné; az igazságügyi miniszter Török István szamosújvári orsz. fegyházintézet főfegyőri címmel ellátott I. osztályu fegyőrt ugyanezen intézethez valóságos fegyőré; a fúmel és magyar-horvát tengerparti kormányzó, mint a tengerészeti hatóság elnöke, Ferian Szalvator és Fletzer Aladár napidíjasokat fizetés nélkül iradagódtisztékké; a földmivelségi miniszter.

Fáber Sándort, a kezei helyi tanintézetben beosztott gazdasági akadémiai segédtanárt, gazdasági tanintézeti rendes tanárrá, Szentannay Sámuel, a lonsonci állami tanítóképezdénéél a gazdasági vándortanári teendőik ideiglenes ellátásával megbízott földművelés-iskolai segédintéző gazdasági szaktanárrá s Vég Lászlót, a csákvai m. kir. földművelés iskolánál alkalmazott ösztöndíjas gazdasági segédet, földművelés iskolai segédintézővé nevezte ki; az igazságügyminiszter Jakab Mihály székelyhídi kir. járásbírósi aljegyzőt a nagygyaradi, Halász Imre marosvásárhelyi kir. törvényszéki aljegyzőt pedig a székelyudvarhelyi kir. törvényszékhez helyezte át.

Népmagyarosítók. A belügyminiszter megengedte, hogy Opra Dávid szentivánlaborfalvai lakos, valamint kiskuro gyermekei Ilona, Margit, Julianna, Ferenc, Lajos, Matild és Oszkár Ormai, dr. Weiss Lipót deési lakos, valamint kiskuro leányai Anna és Erzsébet Vajdára, kiskuro Deutesch Izidor gyulafehérvári lakos Dénesre, Zolya András brassói lakos Szabóra, Knöpfler Márton miskolci lakos Gombosra, Paszternák Dávid rimaszombati néptanítói Pásztorra, Fischer Elek marosvásárhelyi lakos saját, valamint kiskuro Dávid nevű fia Halászra, kiskuro Rehberger Sándor gödöllői lakos Révészre, Kohn Armin budapesti lakos Kardosra, Schrott Pál pozsonyi

lakos Somlyóra, Raubitschek Manó budapesti lakos saját, valamint kiskuro gyermekei Kornél, László, Géza, István és Dezso Hajósa, kiskuro Baczkó Imre csáktornai lakos Balta-várra, Grösz Sándor nyírbátori lakos Nagyra változtathassa vezetéknévét.
Feljegyzések. Több pénzügyi vizgató állásra a fővárosi pénzügyigazgatóság területén szeptember 30-ig; — két tanári állásra a beregszászi főgimnáziumnál július 15-ig; — az élelői járásbírósnál iróki állásra 4 hét alatt.

A nekünk bemutatott színdarab magánját, kétszóval közzétartás folytán ezen negyedszámán át főmunkánk rendelő-intézet a legelőlegben ajánlható.
Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-út 26. az Opera mellett.
TITKOS BETEGSÉGEKET
hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóhatásait, az elgyengült férfiak, magánéletet, a bujások utókövetkezéseit, nőknél fehérfolyást, barmeny-nyire idültet, és valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és börtömbetegségek gyógyít új gyógymód szerinti, biztos sikerrel, gyorsan és olcsón.

Dr. Garai Antal
orvos, sebész, szemész- és szülés-tudós, volt oszák. kir. oszt. főorvos.
RENDELŐ: naponta 6 óra 10 óráig délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.
Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolunk és gyógyszerrekről is gondoskodva lesz.
Nőknek külön váróterem.
Ugyanott megjelent és a szerzői: **Dr. GARAI ANTAL**nál megrendelhető **NÉPSZERŰ ÜTMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségeket és azok ésszerű gyógykezelésének című könyv, volt ára 2 Ft 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól beismagolt, és az oktatás, 1 Ft költődés mellett bérmentes vagy 90 kr. utánvét mellett.

Betegtoló kocsik
beteg, lábhadnak és rokkantak számára, elemmentes, legjobban minőségben, jutányos árak mellett.
Gyári raktár:
KELETI J.-nél
Budapest, Koronahercz-utca 17.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentesen.

A Pozsonyi Felső Kereskedelmi Iskola,
melynek végbizonnyítványa egyévi önkéntes katonai szolgálatra jogosít és melynek addig végzett tanulói legelsőrendű kereskedő, gyári és bankári főcsofoknál vagy közhatalonként és a mezőgazdaságban nyertek alkalmazást, 1901. szeptember 1-én 17-ik évfolyamát nyitja meg.
Az intézetet a múlt évben 241 tanuló látogatta, köztük 192 vidéki, kiknek jó családoknál való elhelyezése ügyében az igazgató készséggel jár a szülők kezébe.
Minden iránt tájékoztató évi jelentés levelező-lapon is kérhető.
Pozsony, 1901. július hó. **JÓNÁS JÁNOS, igazgató.**

10,000
használt és új teljesen felavast
ajtó és ablak
minden nagyságban nagyon olcsón kapható Wiener A. utcánál Küllab Utca 123., a régi várm. szomb.
Rundbakin M., Bécs. IX., Berggasse 3.

*** NEW-YORK ***
ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG
Alakult 1845-ben.
Az összes nyeresemények a biztosítottak tulajdonát képezik.
Kivonat az 1900. évi üzleti jelentésből:
Aktívák összege 1 milliárd 293 millió korona
Évi bevétel 290 " "
1899-ben a biztosítottaknak kifizetett 115 " "
1899-ben kötött új fizetek összege 146 " "
Tiszta fölösleg 1899. végén 225 " "
Az 1900-ban a biztosítottaknak kifizetett nyeresémosztalékok összege **14 millió koronára** rugott.
A New-York a művelt világ összes országában bír fiókokkal.
A New-York kötvénye megtamdataatlan a kiállítás napjától fogva.
Referenciák Magyarországon:
Magyar Általános Hitelbank.
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.
Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, Erzsébet-körút 9—II., New-York palota.

Titkos betegségek szakorvosa
gyógyít, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást okozó szenvedőknek, 30 éves kórhiát és magán-gyakorlati tapasztalataival fogva legjobban ajánlható.
Dr. CZINCZÁR J.
egyetem. orvosudor
gyógyít férfiaknál és nőknél foglalkozást havaz nélküli mindennemű bármily régi kelletű
Nemi betegségeket
ugymint **hugycsőfolyást, hólyag- és vizeleli bajokat, bujások sebeket, syphillist, önfertőztetésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb, börtömbetegségeket és szépségárlakot,** továbbá
Nemi gyengeségi állapotokat (impotentia)
meglepi biztos eredményre gyorsan a legújabb mód.
Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-utca 14. sz. 1. e.
Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig.
Külön váróterem. Küllab és a kijárak. Betegrekről díjtalanul tájékoztatunk.

Titkos betegségek
gyógyítására e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórhiát tapasztalatai alapján
Dr. FABINYI J.
v. kórhiát orvos, specialista
gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: **hugycsőfolyást, hólyagbajokat, bujások sebeket, syphillist, ennek következményeit, makacs börtömbajokat és az önfertőztetésből támadt idegbetegségeket.**
Meglepi az redmény férfi gyengeségnél (impotentia) így fiatal, mint öregb egyéneknél.
Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kíváncsra gyógyszernek.
Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dobány-utca sarkán, I. emelet).
Bejárt a lépcsőnél. Külön váróterem.
Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

REMEKIRŐK KÉPES KÖNYVTÁRA

A magyar és világirodalom kincsesháza. Szerkeszti: RADÓ ANTAL.

Nemzetünk műveltsége immár hála istennek annyira megerősödött, hogy alig van e hazában család, a mely **hatalmasan mellőzhetően részének nem tartana a könyveszekrényét** vagy legalább a szerény könyvespolcát. De azaz sok helyütt nincsenek meg tisztában, **milyen könyvek valók e helyre?** Nos hát, e kérdésre csak egy válasz lehet: a családi könyvtárba első sorban azok a könyvek valók, melyek az emberi szellem termékeinek színes-teljes képeit, a melyeket évezredek, évszázadok, vagy legalább nemzedékek magasztalása hirdettek színek, melyeket így a múlt már ugyasóvala szentesített, melyeknek ismerete nélkül iskolázott embert képzései sem lehet. Azokat az irókat, kik ilyen könyveket tudtak teremteni, klasszikusoknak, magyar szóval **remekíróknak** hívják. Ezek az irók azok, kiknek munkái nem hiányozhatnak egyetlen házból sem. E remekírók legjobb alkotásából fog állani az a **Remekírók Képes Könyvtára**, melyet az alábbi czím megindított, a melynek külső díszje is méltó lesz azokhoz a szellemi kincsesházak, melyeket tartalmazni fog. Természetes, hogy mindenk előtt a magyar irodalom nagy nevelői fogják ékesíteni e gyűjteményt. Zrínyi Miklóstól Petőfi Sándorig a hány dicső írója volt nemzetünknek, valamennyi ott lesz e sorozatban. Ott lesz köztünk a jeles szerzők, ott lesz a legújabbak, a legkiválóbb szakemberek tollából, ott lesz jegyzetek és magyarázatok formájában minden, a mi teljes megértésükhez szükséges. De be lehet-e érni ennyivel, pusztán nemzetünk irodalmának ismeretével? Azok a nagy nevelők, a melyek idegen országok költészetének büszkeségei, hiányozhatnak-e a művelt magyar család könyvtárából? — Nem! Homer, Szakapere, Góthe s még sokan mások nem pusztán egyetlen nemzetet, s a világirodalom héroszai ók, kiket minden nemzet magáévé tett, állítva őket nyelvész. Ezeket is adnia kell **Képes Könyvtárának**; meglevő

fordításban, a hol van ilyen jó, új fordításban, a hol a meglevők elavultak vagy más okokból nem megfelelőek. S itt sem fog hiányozni minden író elől az arzépek, a magvas bevezetés elejétől és munkásságáról, valamint nem fognak hiányozni a bőséges jegyzetek, melyek azt a művelt könnyen megértetővé teszik mindenkire nézve. Mindkét részét vállalatunknak, a magyar remekírókat épügy, mint az idegeneket, **képekké** díszítjük. Ez illusztrációk nemcsak az olvasó képzelőtehetségének lesznek segítségére, elege varázsolva a költő munkák legszebb részét: hanem mint elsőrangú magyar művészek rajzai, önmagukban is értékesek lesznek. A könyvek, természetesen, mind egyforma alakban, egyforma szép és tiszta nyomással és egyforma díszes bekötési táblában jelennek meg, a könyveszekrénynek nemcsak tartalmuk, hanem külsejüknek fogva is feltűnő ékességét lesznek. Noha a vállalat főntébbi programja szerint a **Remekírók Képes Könyvtára** egyseges, szerves gyűjtemény lesz: mindazonáltal az egyes remekírók kötetén is, mint teljes, befejezett munkák kerülnek ki a nyomtatásra. Senki sem lesz kénytelen minden kötetet megvásárolni, ellenben mindenki megvehet egy-egy remekíró kötetét is. A kötetek ára egy-egy illusztrált kötetnek tízre legelőleg 3 kor., díszkötésben 5 korona, de ezt a csekély ártis szabadságban lesz a vevőknek részletekben fizethető. Minden évben **négy kötet** megjelenése van terelve véve, de remélhetően ennél többet is fogunk közzéadni. Az eddig megjelent két első kötet, **Petőfi Sándor Összes Kötteményei**, kapható minden hazai könyvkereskedésben. A vállalat úgy a maga teljességében, valamint kötetenként is **külföldön is**, megrendelhető minden könyvkereskedésben.

- Az első két kötet már megjelent. Címök:**
- I. II. **Petőfi Sándor Összes Kötteményei.** Előrajzi bevezetéssel előlatta Dr. Ferenczi Zoltán. 52 egész oldalas illusztrációval előlatta Hoegrydy-Tall, Talogy, Alantia. Ára a két kötetnek 10 kor.
 - A következő kötetek lesznek:
 - III. IV. **Kisfaludy Sándor Összes Kötteményei.** Előrajzi bevezetéssel előlatta Zilahi Károly Bón. (Bajtó szót.)
 - V. **Tóth Kálmán Kötteményei.**
 - VI. **Góthe.** Faust, Ford. b. Dezsy Lajos.
 - VII. **Molière Remekei.** I. rész. A fővöny. — **Baudin György.** — A könyveskeres. — A botanisai doktor. Ford. az első kiadást Hevesi Sándor, az utoljót Gabányi Árp. d.
 - VIII. **Miklos Kelemen Törökországi Lovelái.** Kiváló Bónási József.
 - IX. **Tóth Ede Összes művei.**
 - X. **Musset Alfred Válogatott Remekei: Köttemények, Előszavak, Szindarabok.** Ford. Radó Antal.
 - XI. **Zrínyi Miklós Összes Munkái.**

Azután terveh vannak véve: **Kanizsai, Bercezy, Csokonai, Kisfaludy Károly, Köcsény remekei;** az idegen irodalmakból: **Homeros Illiada és Odysseia, Kempf József fordításában; Szakapere remekei, Leopardi válogatott verese és prózai munkái, Byron válogatott költeményei, Escau legjobb drámái stb. — egytől egytől a világirodalom legnagyobb nevei, a nemzetek műveltségének legfényesebb szövevényei. Abban a tudásban, hogy az újabb vállalatunk megindításával a nemzeti kultúrának nagy és fontos szolgálatot teszünk, ajánljuk azt a magyar hazá pártfogásául!**

LAMPEL R. (WODIANER F. ÉS FIAI) CS. ÉS KIR. UDVANI KÖNYVKERESKEDŐSE, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 21.

Képes * * * levelező-lapok
a legkedveltebb budapesti színésznők brom-éztel kivitteli arc-képeivel díszítve.
Páratlan szép gyűjtemény.
Eddig megjelent 4 sorozat. Ára sorozat 12 dróbt tartalmaz, egy bérmentes ajánlati küldéssel 1 ftr 80 kr. (3 K. 60 fl.). Az összes beküldése után küldi a „Budapesti Napló” kiadóhivatala
József-körút 18. sz.
Aki mind a négy sorozatot egyszerre hozza, az 48 helyett 60 képet kap.
A.)
Ábrányiné W. Margit
Blaha Lujza
Fekete M. Flóra
Gazi Mariška
Gombaszögi Margit
Jaszai Mari
Kéry Klara
Ligetű Juliska
Szojyer Honka
Vasquez M. grófnő
Vizvári Mariška
Székely Irén.
Várkonyi Dező
Szegény legények.
A régi betyár romantikából való néhány elbeszélés ez, amelyet a régi újságírók gárdájának ezen tehetséges tagja gyönyörű hamisítatlan magyar nyelven anyai közvetítéssel írt meg, hogy igen élvezetes olvasmányul szolgál. Ára 2 korona, bérmentes küldéssel — a pénz előzetes beküldése esetén 2 kor. 20 fillér. Kapható Köves-Béla könyvkiadóhivatalában, Vespéribőn.

Színházak, szórakozó helyek.

FŐVÁROSI NYIRI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1901. július hó 3-án.

A troubadour.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzette Verdi. Szövegét írta Camerano Salvatore. Olaszból fordította Nádaskay L.
Kezdeté 7 óraker.

VÁROSLIGETI SZÍNHŐR.

Szerda, 1901. július hó 3-án.

Sziklai Kornél és Láng Etel mint vendég.

Ócska brigadéros.

Látványos bohóság énekel és táncol egy próloggal és 4 felvonással. Írta Feld Mátyas. Zenéjét összeállította Barna Izsó.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Szerda, 1901. július hó 3-án.

A dolovai nőböl leánya.

Színmű 3 felvonásban. Írta Herceghy Ferenc.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

ŐS-BUDA VÁRA

Ma, kedden, fényes kivilágítás mellett

remek új juliusi műsor

bemutatták a Korvintéri nagy szinpadon

Les GIGNAC LA & DO

francia párdalások és táncosok. párisi utcai énekesek.

Lex Alexandra a jelenkor legjobb akrobatai.

THE OTINOS

angol kórnikus excentrique akrobáták és a többi újonnan szerződött világűrhöz különlegességek felépítésével.

A m. kir. budapesti honvédkerületi zenekar hangversenye.

Ben-All-Bey varázsszámbája és a Folies Caprice vendégjátéka új műsorral. Kétféle orosz hercegi zenekar, amerikai seating rink stb. stb.

Bélpótló 60 fillér. Gyermeknek 12 éven alól 30 fillér.

Kedveseményes jegyek az összes ülésedekben kaphatók.

A földalatti villamos éjjeli 1/2 óráig közlekedik.

Társasoknál egész éjjel.

BUDAPESTI ZENEISKOLA

V., Váci-körút 16. sz.

Igazgató: MAJOR J. GYULA.

Tanítók: Major J. Gyula, Kuliffay Izabella, Löwy M. Major Gyuláné, Schöber Paula, Danziger Antal, Altschul Miksa.

Beszámítások és előjegyzések szeptemberig minden szerdán és szombaton délután 5-6 óráig, azontul naponta délelőtt 11-1 óráig és délután 4-7 óráig.

Vásznak

színes árú, damastok, asztalgarnitúrák, törül- és zsebkendők stb. minden a legjobb minőségben, divatos minták dúz választékban olcsó áron küld

MATHIAS NETVAL,

házi szövőde,

Rotkostelec, (Csehország).

(Minták és árjegyzékek ingyen és bérmentve.)

LANZ HENRIK, Mannheim.

Németország legnagyobb és legjelentékenyebb gyára.

gőzcséplőgépekben és lokomobilokban

Kétségszűl a jelenkor legtekélyesebb gépei, a legújabb javításokkal.

Magyarországi vezérképviselőt és raktár:

DÉNES B. Budapest, VI., Váci-körút 61.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyháziak, valamint más hitelképes egyének kedvező fizetési feltételek mellett kapnak szilárd gyártmányú asztalos- és kárpitozott butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.

Árjegyzéket 35 kr. levéljeggyel beküldése ellen bérmentve küld felelő cég B. osztálya.

Fegyver- és Gépgyár Részvénytársaság.

Az általunk készített

Diesel-féle hőerőgépek

üzeme (nyers-kőolajjal) a legelőcsőbb óráknént és tényleges lóerőnként 2-3 fillér.
Megrendelésük folytán legközelebb a következő elsőrangú üzemeknek fogjuk szállítani: **M. kir. dohánnyágyár**, Temesvár (2 darab), **Magyar általános hitelbank**, (villamos világítás) Budapest, **Franklin Társulat**, (könyvnyomda) Budapesten, **Böhler Testvérek és Társa R. T.** (acélgépgyár) Kapfenberg, Ausztria, **Alberto Bühr** (vegyszerészeti gyár) Fiume, **Giovanni Sirolo** (kötélgépgyár) Fiume stb. stb.

Fegyver- és Gépgyár Részvénytársaság.

Értesítés.

Lapunk 176. száma a cs. és kir. hadtest csapatjai számára 1901. évi szeptember hó 1-től 1902. évi augusztus hó 31-ig szükséges széná, alomszalma, ágyaszalma, tűzifa és szén- és részben zabnak ajánlati tárgyalás útján való biztosítása iránti tartalmu hirdetményt foglalja magában.

A közelebbi feltételek a főszolgabírói, a városi (fő) kapitányi, a községi hivatalok, gazdasági egyletek, kereskedelmi és iparkamarák és a cs. és kir. katonai állomásparancsnokságokhoz több példányban küldött és ezen kívül falragaszok útján közhírré tett hirdetményekben, továbbá a temesvári, aradi, nagyváradai és szegedi katonai élelmezési raktáraknál délelőtt 9-11 óráig betekinthető és ievenként 8 fillérért kapható szállítási feltételek füzetéből kivehetők.

A cs. és kir. 7. hadtest hadbiztossága.

Árlejtési hirdetmény.

A löseai állami felsőbb leányiskola és betegpavillon felépítése alkalmával teljesítendő föld-, kőműves-, elhelyező-, kőfaragó-, szobrász-, vas-, ác-, cserépfedő-, bádgos-, burkoló-, pádozati-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, üveges-, kárpitos-, szobafestő-, kályhás-, kut-, vízvezeték- és csatornaberendezési-munkák elkészítése illetőleg szállítása iránt a következő feltételek mellett nyilvános árlejtési hirdetményt.

1. Az árlejtésben résztvehetnek mindazon szakértő hazai iparosok, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.
2. Ajánlat az összes munkákra, egyes munkacsoportokra vagy pedig külön-külön tehető.
3. A munkákra vonatkozó munkakivonatok és ajánlati minták vállalkozók rendelkezésére bocsátatnak és kötelesek abba egységárait beiktatni, a végösszegeket pedig úgy számjegyekkel, mint betűkkel kiírni. Csak azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kiszolgáltatott eredeti ievetnek.
4. Később érkezett, távirati uton küldött vagy pedig utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.
5. Az 50 kr.-os bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok legkésőbb

f. é. július hó 29-én déli 1 óráig a vall- és közokt. m. kir. miniszterium segédhivatali főigazgatójánál (V., Hold-utca 8. sz.) nyújthatók be.

6. A beadott ajánlatok a vall- és közokt. m. kir. miniszterium kebelében f. é. július hó 30-án déli 11 óraker, V. ker. Vadász-utca 33. III., 13. nyilvánosan felbontatnak.

7. Tartoznak ajánlattevő vállalkozók az általános feltételek 6. §-a szerint, az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bantpénzt az ott körülírt módokat és kikötéseket mellett a budapesti IX. ker. m. kir. állampénztárnál vagy pedig a löseai m. kir. adóhivatalnál az ajánlat benyújtása előtt letenni és az erről szülő nyugtát az ajánlathoz oszatozni. Az ajánlatához készpénz vagy értékpapír nem csatolható.

8. Fenntartja magának a vall- és közokt. miniszter azon jogot, hogy ajánlattevő vállalkozók közül, a jutányosság szem előtt tartása mellett, a munka kivitelével és végrehajtásával azt a vállalkozót bizza meg, ki a jól és helyesen készített munkák teljesítése iránt már eleve is legtöbb biztosítékot nyújtani képes.

A munkák még a folyó évben megkezdendők és az 1903. aug. hó 15-iken teljesen készen, befejezve átadandók lesznek. A munkákra a folyó évben csupán 34.000 (harmincegyezer) korona áll rendelkezésre, a többi esedékes összegek 1902. évi állam költségvetésnek törvényerőre történt emelkedése után fog az illető vállalkozó részére folyósíttatni.

9. A munkákra vonatkozó általános különleges feltételek és tervek Herceghy Zsigmond és Baumgarten Sándor építészeknél (Budapest, VIII., Köztemető-ut 4. sz.) naponta d. u. 3-5 óra között megtekinthetők, ugyanott fognak az ajánlati minták és munkakivonatok a jelentkező vállalkozóknak kiszolgáltatni. Budapesten, 1901. évi június hó 27-én.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől.

Saison vége miatt rendkívül

LESZÁLLÍTOTT ÁR

Szent-Lőrinci Porcellán fest. ipartelep

Teréz-körút 32. sz.

Dusan aranyozott és remek festésű (6 szem.)

Tea-készlet 3 frt 60.

Mocca service platauval 3 frt 75 kr.
Függő lámpa 1 1/2 m. magas 4 frt 80 kr.

Roppant nagy raktár (6 szem.) díszes

Étkező-készlet 6 forint.

Étkező, magas facon elegáns 8 frt 50 kr.
Étk., Rococo, ibolya virág 10 frt 50 kr.
Étkező, modern, minta nélkül csak szel. arany szeg. 12 frt 50 kr.
Étkező 12 személyre 20, 30 és 35 frt.

Vidéki megrendelésnél kérjük a mintavirág-ját vagy színezetét megnevezni.

Érdekes, kényelmes és rendkívül olcsó társas utazás Svájcba és az Alpések vidékeire.

Jegyekben elsőrangú szállodák, minden igényt kielégítő ellátás, szakértő vezetők — bennigialtatnak. Indulás Budapestról július 10. Jeleitkezőseket elfogad, részletes felvilágosítást nyújt

Propper N. János igazgató

„Keleti Utazási Irodá"-ja

Budapest, Múzeum-körút 15.

HAGGENMACHER féle PALACZK-SÖR
PARIS 1900 GRAND PRIX
SZALON-SÖR
ERŐTEJES MALÁTÁS
SÖRFÖZDE SAJÁT TÖLTÉSE.
MÉGRENDÉLÉSI HELY:
VÁROSI IRODA, KÁDÁR-UTCA 5.

MÓDLINGEEN Pilsener
Kiváló gyógyszeredmények ideg- és krónikus betegségeknek.
Dr. Weiss J. gyógy- és vizsgyógyintézet.
Fennáll 50 év óta.

Asztalos és kárpitos BUTOROK
egy darabok és egész berendezések kizárólag saját, szolid gyártmányok.
Készpénz és részletfizetésre GLÜCK JOZSEF-cégnél
Budapest, VII., Erzsébet-körút 32. sz.
Árjegyzék 50 fillér beküldése ellen bérmentve.

Kötelezőkötéseket vasúton és hajón, az átrakodás és csomagolás megtakarításával, előző az elzárható Szabadalmazott Butorkocsival
Csero és Jellinek szállító Budapest, V., Arany János-utca 41.

Minden az egyszeri beiktatása nonpareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

ARÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozódnaknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

Apró hirdetőket képzett iróknak és eredeti nyelvi tudással rendelkezőknek lehet feladni.

Kremer nővérek dohánytösdéje, Teréz-körút 54. szám alatt.

Engelmann Mór győrszentgyörgyi, IV. ker., Kálmán-utca 2. szám.

Franko Pál könyvkereskedő, IV. ker. Csizky-Öle palota. (Kossuth-Lajos-utca, Király-ter, Károlyi-utca sarkán).

Jambrikovits dohánytösdéje, eresei-út 50. (Takarékp. épület).

Eckstein Bernát hirdetői iroda, V. ker. Fűd-utca 4. szám.

Fischer J. D. hirdetői iroda, IV. ker. Zebarné-utca 7. szám.

Goldberger A. V. hirdetői iroda, IV. ker., Váci-utca 9. szám.

Haasentstein és Vogler hirdetői iroda, V. ker. Dorottya-utca 9. szám.

Leopold Gyula hirdetői iroda, VII. ker. Erzsébet-körút 54. I. em.

Nosse Rudolf hirdetői iroda, VII. ker., Károly-körút 9. sz.

Mezei Antal hirdetői irodája, V. Giszela-ter (Haas-palota).

Schwarz József hirdetői iroda, V. ker. Marokki-utca 4. sz.

Tenczer Gyula hirdetői iroda, IV. ker., Szerviz-ter 32. szám.

Sikray Samu hirdetői irodája, Budapest, Váci-körút 33.

Kernberg Rozália dohánytösdéje, VIII. ker., Múzeum-körút 18. sz.

Uj. Nagel Ottó könyvkereskedő, Múzeum-körút 3. sz. (Nemzeti Színház bérháza).

Nemetsek A. J. utca-árúdjaja, Petöfi-ter 2. szám.

Rohonczi Ilona dohánytösdéje, Andrássy-út 46. szám.

Szán Mór dohánytösdéje, IV. ker., Kelemen-utca 14. szám.

Sopronyi V. dohánygyáros, VIII. ker., Kerepesi-út 1. szám.

Schönwald Ferenc dohánytösdéje, Ferenc-körút 32. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedő, II. ker., Fő-utca 2. szám alatt.

Zipser és Könyv személynékesedése, Andrássy-út 4. szám alatt.

Benda Józsefné, Andrássy-út 50.

Deutsch Miksa, Andrássy-út 51.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Goldgruber Mór könyvkereskedő, Buda II., Fő-utca 17. szám.

Minden apró hirdetés, melyet **itt este 6 óráig feladnak,** másnap reggel 10 óráig jelenik meg a Budapesti Naplóban.

Isten szerelmére kérem írjál! Hajlékos kiadóhivatalnál! 1/1 Szerzői Szóhadó.

Boldogságom. Duschka vadjáról szemben érve védenem kell, nem néma az ellenkezője értened beszé, még pedig a természet gazságával. Aki megszerzte, az megéri. Jól ismerem, ott életem életem legboldogságomat, ott találtam boldogságom boldogját.

Ha kívánja elárulni mit eszem mindig Duschka magad vagy okának, ha ilyenek találnak, miért nem teljesítetté hónapok át ímetéi kéresei annak, a kinek a földön mindene vagy, de addig mulasztásod még kiptolható, egyedül tőled függ és meggyőzők, hogy jónni fog, aminek jónni kell, ha őszintén kívánod, ha igazi rokona vagy. Ezer csak. O. Sz.

Rózsika. Kedves levelét, amely hű szívvel telt tanuságok, megköszönök kaptam meg, minden alkalommal Gy. ös tartózkodás és emíttet napon csak néhány óráig töltöttem Bpestben. Leghőbb vágyam azonban, hogy újra Bpestben legyek, de addig is jóhosszú ideig meggyőzők, hogy jónni fog, aminek jónni kell, ha őszintén kívánod, ha igazi rokona vagy. Ezer csak. O. Sz.

Kereslet. 40 kor. havifizetésű fiatal hölgy alkalmaztatni iródnak szép íráskészséggel, ajánlatok csak személyesen adhatók át reggel 7-10 óráig V. ker. Hunyadi-utca 27.

Egy 20-21 éves segéd a nortbergi és diámtörök ár számából azonnal alkalmazást nyújt. Cim: L. M. * jellel hivatalban. M. L. M. * jellel.

2 vagy 3 Wertheim-szerkezt megvételre keresek. Ajánlatokat az ár megjelölésével „E. M. *” laphoz.

Egy intelligens fiatal hölgy alkalmaztatni keres egy magányos úrnőnél, esetleg üzlethez mint elárutató. Szíves ajánlatokat az „S. V. *” jel alatt a kiadóba kér.

Villát 8-9 szobával, árnyas nagy kerttel, a villanyos vasút közelében, bank-terreivel vagy telephelyen nagyobb részletekben lefizetve keresek. Ajánlatokat „S. V. *” címen a laphoz kér.

Uricialádoz középkori gyermektelen gazdaságot keresek, ki a falusi gazdaságszorgalmat minden nemében járta (tejkészítés, aprómarhatenyésztés, felhőmennyiség, borsókák készítése és a ház teljes felügyelése). Ajánlatok bizonyítványok és áraképekkel ellátva: Pusztai-Szalai gazdaság, u. p. Ugr. (Bihar megye) intézkedők. 9367

1000 korona esetleg több óráddal egy nagy tisztességes vidéki polgárember, ki a katonaságnál szakszerű volt, iróknak, újságíróknak vagy házmesteri állást keres. Dembinszky-utca 4. II. em. 26.

KINÁLAT.

Tátra-Lomniczen eladó egy rendkívül szolidan épült, szarvas helyen fekvő villa, mely áll: a földszinten parketizált 5 szobából (könyva a sötétben) és az emeleten 3 szobából. A házban a konyha veranda gyönyörű kilátással a lomnici csúcsra; 1/2 hold park, szőlőkert, vízvezeték, fűtőszoba stb. Bővebbet a kiadó hivatalban. 9377

Elmegy házba helyben és vidékre kárpitos elvonnol. Levelezélap. Megrend. Dehlin, Hermann-út 21.

Zsebkönyvtárak 2 1/2-3000 írástól, keveset használva és gyárilag javítva, jó állapotban, azonnal szállítása ajánl: Tryman Ede, Budapest VI., Csengery-utca 62/B. 9379

Intelligens nő, ki 2 év óta utazik biztosításba, a vidéken kiterjedt ismeretével, a vidék halandóihoz bármilyen kiadót állást elfogad. Cim a kiadóhivatalban. 3553

Telket a villanyos vasút közelében telehellyel, vagy bankterreivel nagyobb részletekben lefizetve keresek. Ajánlatokat az „S. V. *” alatt a laphoz.

Csinosan butorok, férgemenyes, tisztá, világos szoba, lefizetésbe szívesen fogadok. Ajánlatokat a kiadóhivatalban. 9366

Leghíresebb jószág Románbéli választási. Bethlen-utca 9. főépítésés a. l. 9368

Vasrácsokat, vaskapukat, kizárókat, vasalókat és dróthálókészítéseket legelőszömben készít Baris Károly Budapest, Főherceg Sándor-utca 80/B. Adott méret után rajzok és költségvetések ingyen.

Cimbalom, pedálos, díszes, jótányosan eladó. VII. Bethlen-utca 30. földszint. 9361

Maszírozó, hidegkutatú, ajánlatok házakhoz. II. Petőcsalaj-utca 9. sz. 9364

Balaton-Almádban, közvetlen a parton, remek kilátással bíró nyaraló, a ház közelében és földön, árnyas parkkal díszítve, három szoba, konyha, fürdőszoba, veranda, kut és jégverem a házban, az évszakra kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 9366

„Uránia” az szivarkahűvelő technológiai reaktor, legjobb szivarkahűvelő reaktor ajánlja „Extra verő” papírról. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Kérésre u. 85. 9389

Kerékpárokat szilárdulól kiváltottak, 35 forinttól feljebb szállítunk. Láng kerékpárüzlet, József-körút 41.

Butor jó minőségű hálszoba, kredenz, asztal, szék, íróasztal, könyv-szekrény, úri fotelok, ottoman, szalonágy, nagy kávékészítő, szőnyegek, szőnyeg, órák, szőnyegek, gyár-utca 25., kárpitosmester-nél. 9371

Mindenkin segítve lehet az összes szülőcsaládok főfellegével. Vychogrodul, Nagyváros-utca 7. II. 24. Vesszők írók halmi fogak és aszpadalások, használt ruhákra bokat és egyenruhák, valamint minden elfogadható. 9370

Rövid zongora 160 forintért eladó. Nagytelplom-utca 19. ajtó 1. 9373

Elegánsan butorított tisztá, világos, férgemenyes szoba különbejáratú egy vagy két személynek júlus 1-re óráson kiadó. VIII. Sándor-utca 80/B. I. 13.

Hölgyek figyelmébe gyakorolt szülészeti úttörőnk mellett tanácsot, segélyt nyújt Baross-utca 53. II. em. 15. 9364

A ki hegedűt, ómbalmot, harmonikát, moobnikai hangszereket, vagy zongorát akar venni, kérjen árjegyzéket Sternberg Ármán és Testvére cs. és kir. udv. hangszergyárosoktól Kerepesi-út 86. mely egy minón cikről külön illusztrált árjegyzéket küld teljesen díjmentesen.

Valódi Echo-Phonograph, teljes felszereléssel együtt 200 frt. gyönyörű minon készített hangokért árja 80 frt. 150, tres hangokért árja 80 frt. Sternberg Ármán és Testvére cs. és kir. udv. hangszergyárosok Photograph-családjában, Károly-körút 3. (Kossuth-Lajos-utca sark.) Zenepalota. 8881

Egy szépírás hivatalnok elvállal. bármilyen iratból, munkák, mállatokat, boríték címek megírását vagy hasonló más iratok ólcsó díjazás mellett. Cim a kiadóhivatalban. 8881

Zongora, rövid, keresztúros, kevéssé használt, stírúros eladó. VII. Kerepesi-út 64. I. emelet, ajtó 11. Megtekinthető délután 11-12 óráig, délután 2-5 óráig.

Zongora Kramer-féle, kitűnő hangú, jótányosan eladó. Megtekinthető délután 2-5-ig. Nefelejcs-utca 10. I. 11.

Zongora, keresztúros, kevéssé használt, mintegy 250 frtért eladó. Fodor, Dobány-utca 90. sz. III. em. ajtó 12. Megtekinthető csak reggel 8-9-ig.

Ruha-varró kitűnően járta, ólcsón elvállal munkát, melyet saját kezével készít el. Renovációkat is végez kitűnő ízléssel. Jelenkírjly-utca 22. II. 26.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj Petőfi. Az első szabad képes Petőfi kiadó. Tegye, Tull és Neogrady foszfinnyezvek 62 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három szívből van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Ead Antal rendezte saját alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg teljes pontoságra. Dr. Ferencsik két kötet ára 10 kor. Kiadó: Uj Petőfi-monográfia szerzője, önkéntes, magvas életjáratot ír az első kötet elé. A könyv papíra fantasztikus, íróm papír, a nyomás mintaszép, kitűnően olvasható. A művészi kőpés, a melyet Petőfi domborművei arékké díszít, pártá riktálja. A két kötet ára 10 kor. Kiadó: Wollaner F. és Fial (Lampel-Röbert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapestben, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.